

ପରମାର୍ଥ ସଜ୍ଜିତାବଲୀ ।

ଏମେଶୀଯ ଏବଂ ପଞ୍ଚମ ଦେଶୀୟ ପୁସ୍ତିକା

ସିଙ୍କ ମାଧ୍ୟମଗଣେର ରଚିତ ୨୫
ଭୟାନୀବିସ୍ତରକ ଓ କଷବିସ୍ତରକ ଗୀତ

— : * * * : —

ଜେଳୀ ପାଦନାର ଅଧୀନ ତାତିବନ୍ଦ ନିବାସୀ

ଶ୍ରୀଶୁକ୍ଳ ବାବୁ ଯାଦବଚନ୍ଦ୍ର ବାଗଚୀ

ମହାଶୟ ଛାରୀ ସଂଗ୍ରହୀତ ହେବା

— : * * * : —

ଆୟୁରୀରିଯୋହନ ବିଶ୍ୱାସ କର୍ତ୍ତକ

ବୋରାଲିଯା ଭଦୋବସତ୍ରେ

— : * * * : —

ଅଥମବାର ଏକାଶିତ :

— : + : —

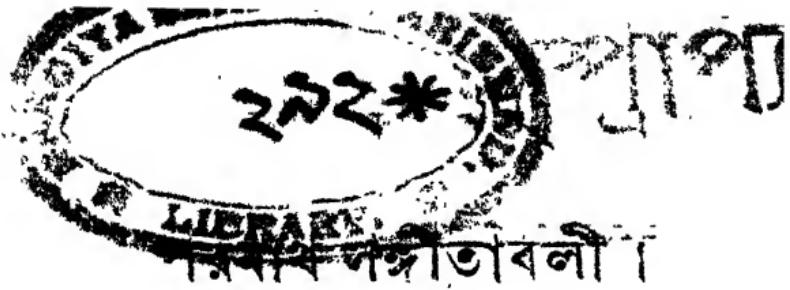
ଜୁନ ୧୯୮୩ ମାର୍ଚ୍ଚି

—

କାଳକୃତି ।

(ମୁଲ୍ୟ ॥ ୦ ଟଙ୍କା)

প্রাপ্তি
প্রাপ্তি লঙ্ঘিতাবলী ।

অদেশীয় এবং পাঞ্চম দ্রেশীয় পুর্বতন
সিঙ্ক সাধকগণের রচিত
ভবানীবিষয়ক ও কৃষ্ণবিষয়ক গীত ।

— * * * —

জেলা পাবনার অদীন তাতিবন্দ নিবাসী
শ্রীমুক্ত বাবু ঘাদবচন্দ্ৰ বাঁগটৌ
মহাশয় ছারা সংগঠিত হইয়।

— * * * —

শ্রীমুরারিমোহন বিশ্বাস কর্তৃক
বোর্ডালয়া তথ্যঘৰস্থে

— * * * —

প্রথমবার অকাশিত ।

— * + : —

সন ১২৮৩ মাস ।

অঞ্চলিক ।

(মূল্য ॥০ আমা)

বিজ্ঞাপন।

পূর্বতন মিষ্ঠি সাধক স্বকর্ম মহাভাগণের
রচিত পরমার্থ সঙ্গীত গমুহ লুপ্তপ্রাণ হও-
য়ায়, আমি বল্কালের আগ্রামে ও রামপ্রসাদ
ও কমলাকান্ত ভট্টাচার্য প্রভৃতি মহাভাগণের
রচিত ও ভাবানী বিষয়ক গীত নিচয় সংগ্রহ
পূর্বক ইত্যগ্রে বাবু গিরিশচন্দ্র চৌধুরী
মহাশয়ের বন্দ্রালয়ে মুদ্রিত করিতে দেই.
তিনি কলিকাতা মোকাবে বিপদগ্রস্ত হওয়ার
ক্রে পুস্তক তাঁছার দ্বারায় প্রাপ্ত ছাইয়া, কলি-
কাতা বটতলার বাবু বিশ্বস্তর লাহু কর্তৃক
প্রতিবর্ষে প্রচুর পরিমাণ মুদ্রিত ও বিক্রী
হইতে থাকায়, আমার মনের অভিলম্ব
কর্তকাংশ পূর্ণ হইয়াছে।

এক্ষণে মহাভা ৩ তুলগি দাম ও মহাভা
৩ রামচন্দ্র ভট্টাচার্য মহাশয় এবং মহাভা
৩ দেওয়ান রঘুনাথ রায় মহাশয় ও মহাভা।

ଶ୍ରୀରମୋହନ ରାୟ ମହାଶୟ ପ୍ରଭୃତି ସାଧକ
ଶିରୋମଣି ବହୋଦୟଗଣେର ପ୍ରଣୀତ । ଭବାନୀ
ବିଷୟକ ଓ କୃଷ୍ଣବିଷୟକ ନାନା ରମାଶ୍ରିତ ପରମାର୍ଥ
ସଙ୍କ୍ଲିତମାଳା ସଂଗ୍ରହ ପୂର୍ବକ ଏକାଶ କରତଃ
ଆମାର ବହୁଦିନେର ବାନନ୍ଦିକ ସଙ୍କଳପ ଅନ୍ୟ ଗଞ୍ଜୁଣ
କରିଲାମ । ଆମାର ଜୀବନେ ଯେ ଏହି ବ୍ୟାପାରୀ
ସମ୍ପଦ ହଇଲ, ତଜ୍ଜନ୍ୟ ଜଗଦୀଶ୍ଵରକେ ଅଗନ୍ତି
ଧନ୍ୟବାଦ ଦିଲାମ ।

ଶ୍ରୀଯାମବଚ୍ଛଦ ଶର୍ମ୍ମ ବାଗଛି
ଉକ୍ତାଳ, ଆଦାମତ ଦେଉୟାନୀ ।
ଜେଲୀ ରାଜସାହୀ । ସାଃ ତ୍ରାତିବନ୍ଦ । ଜେଲୀ ପାବନା ।
ମୋଃ ହାମପୁର ବୌଯାଲିଯା ।

— : # # : —

পদকর্তাদিগের জীবন বৃত্তান্ত।

মহাজ্ঞা ৩ তুলসী দাস।

—***—

জাধক শিরোগণী মহাজ্ঞা তুলসী দাস বাবাজির জেল।
বালাইস রামনগর রাজপানীর সন্নিকট ২। ৩ ক্রান্ত
ব্যবধান কোন গ্রামবাসী শব্দেরিয়। রাজ্ঞণ রানাওড়
ইবন্দের সিঙ্গসাধক এবং সুপরিচিত শুকবি ছিলেন। হিন্দি
ভাষায় রামায়ণ সপ্তকাণ্ড এবং বিলয়পত্রিকা প্রচুর
শুক ও দোহাবলির শুকবিত্ত তুলসীদাসকে আদাপি জী
বিত রাখিয়াছে। ১৭৮০ সন্ধিক মোঃ সন ১০৩০ সাল,
আবন মাস শুক্লা সপ্তমি তিথিতে কাশীদাম অসীমাটে
গঙ্গাভৌরে ঐমহাজ্ঞা মানবদেহ পরিত্যাগ করতঃ কৈবল্য
ধার্ম গান্ধন করেন। ঐ কাশীদাম অসীমাটের নিকটে
লোকার্ক কুণ্ডের পার্শ্বে উচ্চ মীহাজ্ঞার এক ভজনালক
মঠ সংস্থাপিত আছে ও তাহার শিষ্যগণ ঐমঠে তুলসী
দাসের পাদুকা সংস্থাপন করিয়া ঝাঁঝিয়াছেন এবং
তামালগঞ্জ ঝাজ দানী হইতে ঐ মঠের দেবী নির্বাহার্থে

एक थानी ग्राम प्रदेश आहे, उक्तांत घटेवर सेवा चलितेहे। उक्त मठे तुलसीदासेर लोकांनी हे-याकृ विवरण एकटि दोंहाते असायचि खोदित आहे इथ!—

१६०

“ जम्बू घोडा शे अली असी गळा कि भीर ।

शोऽनु शुक्रीं संख्यी तुलसी केळो खडीव ॥ ”

आत्माः अरदास ओऽग्निदास एत्तुष्टुते तुलसी दासेर समकालीन साधक ओऽविव वटेन। अरदास अशुद्धा निवासी मायूर त्रायण, देवघर शिरोमणी, फलाङ्ग हिंलेन; अवशिष्ट महाज्ञागणेर विद्या अना विवरण अप्राप्य ।

—*—

महाज्ञा ओ रामचन्द्र भट्टाचार्य ।

महाज्ञा ओ रामचन्द्र भट्टाचार्यः महाख्यर, इनि जेळा गालदहेर छेसन चापाहि कालीगढी लिंगसी झाड्याणी श्रोत्रीय त्रायण, आगम ओ अस्ति पुराण आणि आवाशांत्रे अद्यापके पञ्चित एवं सञ्चित विमानसु इपाऱण ओ इक्किंवि हिंलेन ओ बहुकाल राने। तीर्थ पर्याटने उंहकट उपस्थि-करिया; शेष-३९ व अ२ संव वर्षांतरे जन. १९३४, नालेह कार्तिकमासांक्षेप्या;

যোগ্য করবেন। এতাধিক প্রাচীন বয়সেও তাঁহার বুদ্ধি
রক্ষা এ জনপ্রিয় এ স্মৃতি অস্থায়ীভাবে কার্য্যের
অনুমান জ্ঞানের উপর অধিক না। আবশ্যিক এই বাস্তুপুর
বোষালিষ। মোক্ষামে বস্তুনীয় মহাশ্বাকে দর্শন করি-
যাহি। ইহার রচিত গীত নিচয় মহাজ্ঞ। ৩ বানপ্রসাদ
৫ কমসোকাস্তের কবিত্ব তইতে কোন অংশে স্থান
নহে। অতুতঃ ইহার রচিত ঘটচক্র এবং অস্তর্যাগ
ওরূপ সংক্রান্ত পদগুলিতে অসাধারণ পাণ্ডিতা এবং
কবিত্ব প্রকাশ আছে। অতিথি সেবা কর। ইহার নিত্য
ত্রুত ছিল, পরগণার জমিদার ৫০° দেশগুলি মহা
জনগণের সাক্ষাত্ত্বে তাঁহার কোন নিষ্ঠার অপ্রতুল
ছিল না। মহেশচন্দ্র নামক একটি জয়াজু ত্রাঙ্গণ
শিষ্যকে ভট্টাচার্য মহাশয়, সংজীব এবং শুধুৰ
ব্যাকরণ ও তাত্ত্বিক টীকা টিক্কানি আদি অতি আশ্চর্য
কূপে শিক্ষা দিয়াছিলেন। সে অনায়াসে বাকশণ্যের
'বচার' কবিতে পারিত এবং অতি নিষ্ঠ গায়ক ছিল।
একবারে তাঁহার শেষ সংসারের বনীতা ও অবিরা পু-
অবধু মাত্র জীবিত আছেন। ভট্টাচার্য মহাশয়ের
পদবীতে যেমন মাধুর্যা, চাঁড়ী, তমনি ইত্যাদির
সংযোজিত আছে। ইহান রচিত পদ কথগুলি আধুনিক
পদ বলিয়া অভীতি তর না।

ମହାଜ୍ଞା ୮ ଦେଉୟାନ ରମ୍ଯୁନାଥ ରାମ ମହାଶୟ ।

ମହାଜ୍ଞା ୮ ଦେଉୟାନ ରମ୍ଯୁନାଥ ରାମ ମହାଶୟ ଜେତା
ଏକିମାନେର ଛୋଟ କାଳୀନ ଚୂପି ଶାମ ନିବାସୀ ରାତ୍ରି
.ଅଣି ବାଜୁଳ ଉତ୍ତରକିଶୋର ନାମ ମହାଶୟେର ତମର ବର୍ଣ୍ଣ-
ମାନ ରାଜପାତ୍ରୀ ଦେଓନ ହିଲେନ । ସଂକ୍ଷିତ ଏବଂ ପାରମୀ
ଶାସ୍ତ୍ର ଉତ୍ସମ ଜ୍ଞାନିକେନ ଏବଂ ବର୍ଣ୍ଣମାନାଦିପତି ମହାରାଜା
ଧିରାଜତେଜଚନ୍ଦ୍ର ବାଚାତୁରେ ଜନେ ଦିଲ୍ଲିର ଏକ ମୁସଲମାନ
କାଳାବିତ୍ତେ ନିକଟ ଜଙ୍ଗାତ ଶିଳ୍ପ ବାରିଯ । ତାବି ଡାବି
ଅନ୍ଦେର ପୋଖାନେର ପଥରେ ୩ ଭୟାନୀ ବିଷୟ ଓ କୃଷ୍ଣବିଷୟକ
ଅନ୍ଦେକ ଗୋତ୍ର ରଚନା କରେନ । ମା ୧୧୫୭ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୮୦
ଅନ୍ତର୍ଭାବର ଇନି ଚନ୍ଦ୍ରଗନ୍ଧି ୪ ୧୨୪୩ ମାର୍ଚ୍ଚର ୧୯୮୨୨
ଆଯ ୮-୩ ବର୍ଷ ବୟକ୍ତରେ ଝିଖର ଗଞ୍ଜାତୀରେ ମାନବଦେଶ
ପରିତାଗ କରେନ । ଏକମେ ପୋତ ମହାଜ୍ଞାର ଶୋଭ
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦେଉୟାନ ହମ୍ମୋଳନ ବାଯ ମହାଶୟ ଉତ୍ସମାଜ-
ଧ୍ୟାନୀର ଦେଉୟାନ ବର୍ଣ୍ଣମାନ ଆହେନ । ଇହାଦିଗେର ସମ୍ମ
ଅର୍ଥାନ୍ତର ଓ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଅତି ମହା ଏବଂ ତୋଥାର ରଚନା ଏ
କବିତ୍ତଶକ୍ତି ଅତୀବ ଉତ୍ସମ୍ଭଵ ପରମାର୍ଥ ବିଷୟ ଟିଲି ଘେ ଏକ
ଜନ ପ୍ରଗାଢ଼ ଚିନ୍ତାଶାଳ ଉତ୍ସମ୍ଭ୍ଵ ହିଲେନ ତାହା ତୁଳିର ପଦ
ନିର୍ମୟେଟ ସାଙ୍ଗୀ ପ୍ରମାନ କରିତେହେ । ମେଶୀଗ କ୍ରମୀ
ରାତ ମହାଶୟଗାନ ବାଜିଲା ଗାନେ ଆୟନିକି ଫୁଲା କରେନ
ବଟେ, କିନ୍ତୁ ଦେଉୟାନ ମହାଶୟେର ରୁଚିତ ପରମାର୍ଥ ମଙ୍ଗୀ-

তেও নিকট সকলেই তত্ত্বকোড় করিয়া থাকেন। এমন
কি, দেওয়ান মহাশয়ের গীত অনেকেই আমার ক-
রিতে কুণ্ঠিত করেন। দেওয়ান মহাশয়ের কোন
গীতেই তাঁচার নিজ নামে ভবিত্বা না থাকিয়া অকি-
ফন, শব্দে ভবিত্বা আছে। এটি তাঁচার নিতান্ত নির-
ভিমানিতার পুরণের নির্দর্শন বটে। বদনাই মহাশ্চার
রতিতে আরো বকল সজ্ঞাক গীত আছে, সময়ের সাব-
কাশ অভাবে তাঁচ। সৎ এ শুভ্রত করিতে পারি-
মান না। তজ্জন্ম ক্ষেত্রিত বচিসাম, ষদি নথুর জীৱ
বনে সাবকাশ দেয়, তবে বাঢ়িত্বে সমাধি কদিব।

—ঃঃঃঃঃঃ—

মহাশ্চা ৭ গৌরমোহন রায় মহাশয়।

মহাশ্চা ৭ গৌরমোহন রায় মহাশয়, জেলা মুসলিম-
সিংহের অধীন দেখালী প্রাম নিবাসী ৭ ত্রজমোহন রা-
য়ের পুত্র কায়স্ত্রবংশীয় একজন শুভ্র তালকদার ছিলেন
অস্ত্রানন্দৰ্ব চইস. টি. মি ৫.১৯৩৮ বয়স্কমে মানবদেহ প-
রিত্যাগ করেন। ইনি সংস্কৃত ও পারস্পৰিকার বিজ্ঞান
ছিলেন। ক্রমে সাংসারিক কথ্যে অনাসক্ত হইয়া
জীবনের অধিকাংশ কাল ভজনশ্চে তপস্তা কার্য্যেই
অতিবাহিত করিয়াছেন, এক্ষণে তাঁচার পুত্র কলজানি
কচই নাই। ইনি বাজলা ও হিন্দি ভাষার অনেক

गाँड़मार्थ गीत रचना करने में आजि वह यहाँ सम्पूर्ण क
कर्मेकाटि गीत मात्र आप ही इसाहिं बदलकर देने वा
अप्राप्य हैं। यहाँ महाशयोक्तु रचना अति सरल
वा कमल बैठता।

• श्रीमान्दिवचतुर्व वाल्मीकी ।

उकील आदाजक तेज़ वेष्टनी ।

बालमाली ।

২০২*

LIBRARY

সঙ্গীতাবলি ।

অথব খণ্ড ।

ভবানী বিষয়ক গীত ।

রামচন্দ্র ভট্টাচার্য রচিত ।

হিন্দি ভাষা ।

শানিনী রামকেলী । আল একত্রিণ ॥ ১ ॥

দ্বাদশ দল কমল কোরে নাথ মেরে বিরাজে ।

দশ শত দল, কমল বিমল, শ্রেষ্ঠ ছুত রাজে ॥

অ ক থ মেত্রিকোন ভবণ, আরে শোভে হ স ক
বৃন্দ, তৎস পৌঠে বীজ বয়ঠে চরণে অকণ লাজে । ১

শ্রীমধ শুখ স্মৰ হসন, কুরু নয়ন অবনোকন,
বরাত্র কর শ্রেষ্ঠ বৃন্দ, শ্রেষ্ঠাভৃন সাজে ॥ ২ ॥

বোগাসনে বামে জননী, চিঞ্চামনি বৃন্দ জননা,
মগনা সাম রসমে আপকোষ্টী মুদন পাজে । ৩

জ্ঞান ভাগ ভায়ে অকীর্ণ, মাঝা বুজনী গেয়ী বিনাশ
কোর হি শ্রীরামচন্দ্রে চরণ শরণ দিজে ॥ ৪ ॥

ଭବାନୀ ଦିବ୍ୟକ ଗୀତ ।

ରାଧାରାମକେଲୀ, ତାଃ ଏକତାଳୀ ।

ଆମଥ ଚରଣ ନିଷ୍ଠ ସମନ ଚିନ୍ତ ବ୍ରଜ କାଳେ ।

ଅନୁଧ ଚରଣ ସେତ ବରଣ ଶୋଭିତ ଅଶୀ ଭାଲେ ॥

ଅପନାପ ରୂପ ବାମେ ଶୋଭିତ, ଭାବରେ ସାର୍ଥକ ଜନ
ଆମଭୂତ, ଉଭୟର ଚିତ୍ତ ସାମ ରଜିତ, ମଶ ଶତ ମମ
କମଳେ । ୩

ମେ ଜନ ଚିନ୍ତେ ସତତ ମନନେ, ନାହି ଉପମା ତାର
ତ୍ରିତୁବନେ, ରାମଚଞ୍ଜ ବଲେ ମେହି ସେ ସଫଳେ, ନହି ଶିବ
ମନ୍ଦୁ ବିଫଳେ ॥

— * * * * —

ରାଧାରାମକେଲୀ, ତାଃ ଏକତାଳୀ ।

କାଳୀ ୨ ବଳ, ହଥୀ ଦିନ ଗେଲ, ମାନବ ଜନମ ହବେନା ଆର ।

ଜନନ ମରୁପ ଦେହ ଧାରଣ ଅଶୀତି ଲଙ୍ଘ ଅନିବାର ॥

କହେ ଗେହେନ ଏବାର କର୍ଣ୍ଣାର, କାଳୀ ସେ ସକଳି
ଅକଳେ ଦାର, ବିଶେଷତ କଳି ଧନ୍ୟ ସକଳି କାଳୀ ନାଥ
ମବ ତତ୍ତ୍ଵସାର । ୪

ସାର୍ଥକ ଜୀବନ ମାନିରେ ତାର, ସେ ଜନ କାଳୀ କାଳୀ
ନାମ ଜାନେ ଦାର, ମେହି ସେ ଧନ୍ୟ ଜୀବନ ମାନ୍ୟ, କାଳୀ
କୁଳାନ ତାର ଭବେରି ତାଙ୍କ ॥ ୨

ସାର୍ଥକ ଅରୁଣ ଭଙ୍ଗନ ହୀନ, ରାମଚଞ୍ଜ ଦୌନ ମିନେର
ଅବୀପ, ହତ ସତଜନ କାଳୀର ଅଗଜ ଅବଶେଷେ ଗାତି
କି ହବେ ତାର । ୩

ରାଃ ରାମକେଳୀ, ତାଃ ଏକତାମା ।

ଆଜୁ ଶୁଭ ଦିନ ହିଁବେରେ ମନୋ କାଳୀ କାଳୀ କର ଅଣଗ ।
ରୂପଭାତୀ ସଦି ହଇଲ ରଜନୀ ସାର୍ଥକ କରରେ ଜୀବନ ॥

କାଳୀତେ ଅଭିନ୍ନ କାଳୀର ନାମ, ନିତାର୍ତ୍ତ ପାଇବେ
ମୋହନ୍ତଧାମ, ପୁରିବେ ସକଳି ମନେର କାମ, ତ୍ରିତାପ ହିଁବେ
ଘୋଚନ । ୧

ଗଞ୍ଜୀ ସମ୍ମନା ନର୍ଦ୍ଦୀ କାବେଳୀ, ସରସ୍ଵତୀ ଆଦି ସଙ୍ଗ
ଭୀର୍ଥ ବାରି, ସଦି ଶ୍ରାନ୍ତ ଦାମ ପାନ କରେ ଭୂରି ନହେ କାର୍ମା
ନାମେ ଭୁଲନ ॥ ୨

ଅଯୋଧ୍ୟା ମଥୁରା କାଶୀ ଆଦି ଧାମ, ମା ମର୍ତ୍ତିଲେ
ଇଥେ ନା ପୂର୍ବରେ କାମ, ସେ ଜନ ବାରେକ ଲମ୍ବ କାଳୀ ନାମ,
ସମାନ ଜୀବନ ମରଣ । ୩

ରାମଚନ୍ଦ୍ର କାଳୀ ଦାସେର ଦାସ, ଶୁଭ ହବେ ତବେ ମା-
ରାରି ପାଶ, ସଦି ଅମେ କଭୁ ଜଯ ନାମାତାନ ଆସିତେ
ନା ହବେ କଥନ ॥ ୪

— * * * —

ରାଃ ରାମକେଳୀ, ତାଃ ଏକତାମା ।

ପ୍ରସନ୍ନ ତବ ତବ ମହି ଦୀନେ ଗଜେ ତ୍ରିପଥ ଗାମିନୀ ।
ଶୁଦ୍ଧଦୀ ମୋହନ୍ତା, ବିଶେଷ ଫଳଦୀ, ଅଶେବ ଅଶୁଭ ନାଶିନୀ ॥

ଦେଖ ବୁଦ୍ଧି ପକ୍ଷଜ ଧାରିନୀ, କମଳାଶ୍ରମୀ ଯକର ବା-
ହିନୀ, ଦ୍ଵିତୀୟ ତ୍ରିମେତା ବିଦ୍ଵିଜ ବରନା, ସର୍ବଦା ଉତ୍ସ-
ରପିନୀ । ୫

ଅନନ୍ତକ ମୌଳି ରଙ୍ଗିଣୀ, ମେହୁ ମନ୍ଦରେ ମନ୍ଦାକିନୀ,
ଅତ୍ୟାପତି କର କମଳୁ ଗତୀ, ତ୍ରଜ୍ଞାନକ ମାୟିନୀ ॥ ୨

ଗିରୀଶ୍ଵର ତନସୀ ସପ୍ତବୀ ଶୁଭଗା, ଶ୍ରବନ୍ଧିନୀ ଅର
ନିମ୍ନଗା, ଅଥବନୀ ଅର ହର ବିଲାସିନୀ, ଅଗଗା ବିଶ୍ଵ
ପାବନୀ । ୩

ଅଛୁ ତନସୀ ଭୀଷ୍ମ ଜନନୀ, ସମୁଦ୍ର ବାର୍ଣ୍ଣ ସହଗା ମିନୀ,
ମାନୁର-ସଙ୍ଗିନୀ ସଗର ବଂଶେ ତ୍ରଜ୍ଞଶାପ ମୋଚନୀ ॥ ୪

ତିତାପ ମୋଚନୀ ଭକ୍ତି ଦାରିନୀ, ଗତି ହୀନ ତମେ
ଗତି କାରିନୀ, ଶ୍ରୀନାଗତ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଜନମ ଅତଳ ବାରିନୀ । ୫

— * * * —

ଈତରବ ଝାଗ, ତାଃ ଏକଭାବ ।

ମନ କେନେ କରିଲି ଏମନ ବିଷମ ନେଣ୍ଡଟୀ ଯେଯେର ଆଶା ।
ସେ ଯେ କୁଳେ ଦେଇ କାଳୀ, ତାର ନାମ କାଳୀ, ଧର୍ମ କରୁ
ମର୍ମ ନାଶ । ୬ କ୍ରଃ ॥

ମାଶେ କୁଥ ମୋହକ, ସପକ୍ଷ ବିପକ୍ଷ, କରାଯ ଶଶାମେ
ବାସା, କରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଶୁଚୀ ମର ଡର ଘର ବାହିର କରିବା । ୧

ପରାଯ କୋଶିନ, କରେ ଦୀପ ହୀନ ମାଥା ମୁଢା ଜଟା
ବର୍କଳ ବାସା । ହାହି ମାଝା କାଯ, ସା ଇହା ତା ଖାଯ, ମାତେ
ଗାର ଶେଷେ କାନ୍ଦା ହୀନା । ୨

ନାହି ଆପଣ ପର କରେ ସକଳ ଘର କୁମେ ଜାଗେ ଭର
କି ହେବେ ମଶା । ଭକ୍ତି ଭାବ ହରା, କେବଳ ପ୍ରେମ କରା,
ବିଜ୍ଞ କରେ ନୀ ଦେଇ ହୈଠେ ମାଜା । ୩

କାଳୀଗଙ୍ଗେ ବାସ ରାମଚନ୍ଦ୍ରର ଆଶ ଶ୍ୟାମାପଦାଶ୍ରମ
ହୁଏ ଲାଲସା । କରି ମେଘେର ଆଶ ଗେଲ ଜର୍ବିନାଶ ଶ୍ୱରାନ
ବାସୀ ଈଶ୍ଵର କୃତି ବାସା ॥ ୧

— * * * —

ତାଃ ଈଶ୍ଵରର ତାଃ ଏକତାକୀ ।

ମନ ଜ୍ଞାନକୀ ଭାବେ କାଳୀ କେମନ ମେଘେର ମେଘେର ମେଟୀ ।
ଶ୍ୟେ ପ୍ରକୃଷ ଅରୁତି, ଅବିଶେଷ ଶୂରୁତି, କେଉଁ ନାରେ
ଭାବେ କରିବେ ଥାଣୀ ॥

ତାରେ କରି ତନ୍ମ ତନ୍ମ, ସଡ଼ ଦରଶନ ଭେବେ ମରେ ଗେଲ
ଥେଯେ ମାଟି, ଆବାର ଈଶ୍ଵରାତ୍ମତ ବୋଲେ ଶ୍ରଦ୍ଧାରୁ
ପେଲେ, ଅନୋ କି ତାର ଜାନେ ପରିପାତି ॥ ୨

ମାଥାଯ ଆଟେର ଖୁବା, କୋରେ ଛିନ ତୁଡ଼ା, ଖାଇଁ
ଆଦି ତୁଡ଼ା କରେ ଭୁକୁଟି । ବାମା ନାଲି ଶୂଳେ ବଦି ହୋଇଁ
ଶୁକ୍ରକେଶୀ ଦୋଷାଇଛେ ରାଜ୍ଞୀ ଚରଣ ଦୂଜୀ ॥ ୩

କାର ସାଧ୍ୟ ବଟେ, ଦଙ୍ଗିନାର ନାଟେ, ତାବ ନମେ କରେ
ଶ୍ରାଟାଅୟୀ । ଦିବ୍ୟ ବୀରାଚାର, କିରେ ଦ୍ୱାରେ ଛାବ, ପରି
ଈଶ୍ଵର ଭାଗି ଦୀତ କପାଟୀ ॥ ୪

ବାମଚନ୍ଦ୍ର କୁମ, ଭାହି କିଛୁ' ଭୟ, ମନେର କଦମ୍ବଯ
ଶିଯାଇଁ ଛୁଟି । ସେବି ଆପନ କୌର, ଶ୍ରୀମାଧେବ ପାଦ-
ଗେହେ ତାର ଭବଦଳ କାଟି ॥ ୫

— * * * —

রাঃ আলাইয়া, তাঃ আড়া ।

কেরে ঘন নীল নীরজ, মদগঞ্জিত, শুকিত চপলা
মালা বালা নব রঞ্জিনী । রজত শেখরে। শবাকাঠো রূপ
দিগন্ধির পুরুষ শুল্ক সহ রুভিপতি বিড়ম্বিনী ॥

উদিত হৃদয়কাশে, ভানমেতে ঝুপ্রকাশে অন্যথা
কি সে বিকাশে সঞ্চব না হয় । যেরূপে যে চিন্তা করে,
সেই রূপ দেখে তারে, ঘটে পটে সেই বটে ভক্ত
শনোরঞ্জিনী । ১

ধৰ্ম্মাধৰ্ম্ম পরিহরে, ব্রহ্মণ্দ তুচ্ছ করে, তাবি রূপ
নিরস্তরে চিদানন্দ রয় । যে জন এই রূপে ভাবে,
তাবে সঙ্গ নাহি পাবে, রামচন্দ্র পক্ষ তাবে শৃঙ্খলানী ॥ ২

—৩৩৩—

রাঃ আলাইয়া, তাঃ আড়া ।

মাগো কত দিনে নিতার হবে, বাকী কি আছে
গো দুঃখনা জানি শিবে । বহু কর্ম্ম পূজ্য হাবে, বহু
মায়ো কাঠাগাঠে, অনন্ত কামনা বেড়ী কিসে
কাটিবে । ৩

মন রাজা অবিচারে, সদা দেহ দণ্ড করে, কাঁর
রঞ্জনী করে রিপুগণ প্রতি হাবে । মোহাই দিতে গো
চাই, সাবকাশ নাহি পাই, রসনা ঘোষণা ভয়ে কুষ্টিত
ভাবে । ৪

ତ୍ରିତାପେ ମଦା ତାପିତ, ସ୍ଵର୍ଗାର ଜୟଗତ, ହେବେଛି
ଜୀବନ ମୃତ ପାପେର ଆଧାର । କେହ ନୀ ସତ୍ତାରେ ଦାସେ,
ଶକ୍ତି ବଲିଯା ହାସେ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଏହ ଭାସେ ଗତି ନାହିଁ
ଭବେ ॥ ୩

—:***:—

ରାଃ ଆମାଇସା, ତାଃ ଆଡ଼ା ।

ଆରେ ମନ ଥିକ ତୋରେ ମଜାଇଲା ସତତ ମାନବ ଦେଖ
ବିଫଳ କରିଲା । ମରିଭେ ନା ହବେ ମେନ, ନିଷାନ୍ତ ଭେ-
ବେଚ ଥନ, ବିଷମ କାଲେର ଭୟ କିମେ ଏଡ଼ାଇଲା ॥

ହଇସା କୁମରୀ ସଙ୍ଗ, ପରମାର୍ଥ ଦିଯା । ତଙ୍ଗ, ଦେଖିଯା ବିଷମ
ଦଙ୍ଗ, ରଙ୍ଗୀ ହଇଲା । ତୁ ମିତ ସକଳି ଜାନ, ଅନର୍ଥେ ଦ୍ୱାର୍ଥତ
ଜାନେ, ଏହତୋ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଜାନେ ଭୁଲିଲା ଭୁଲାଇଲା । ।

ଅୁବିଶ୍ରାନ୍ତ ବହ ଭାରୋ, ଆପଣ ଦୂର ନାହିଁ କରେ,
ଏକି ଭାବି ଦେଖି ତୋର ଗନ୍ଧିତେର ପ୍ରାୟ । ବିଷୟେ ମା-
ର୍ଜୀର ଶ୍ରମ, ତ୍ୟଜି ଯାଇ ଲଜ୍ଜା କ୍ରମ, ରାମଚନ୍ଦ୍ରେ ହେଲ
ଭୟ ତୁ ମି ଘଟାଇଲା ॥ ୨

—:***:—

ରାଃ ବେଳାଭର, ତାଃ ଆଡ଼ା ।

ମାହି ତେବେ ନୀର ନିର୍ଜଳ ଦୂରଶନ ମେ ହରତ ଅନମ
ଜନମ କେବି ପାପ । କୌଟ ପତରୀ ଅଧମ, ନର ଥର ପଞ୍ଚ
ପରଶ ମେ ତାକେ ତରମେ ତ୍ରିତାପ ॥

ନିରଞ୍ଜନ ନିରାକାର, ପରଃ ଅଳ୍ପ ମମବାର, ଆଗମ

নিশ্চম সার, মহিমা ভুঁড়ি । শিরে ধরে ত্রিপুরারি,
কোজানে কাণ্ঠে ডেডি, নিমে চতুর বরগ যো করে
আলাপ ॥ ১

স্বাবত্তি গতাগত, করত্তি অবিরত, নাহি মনে
দ্বন্দ্ব, গাছ নীতে । কহ ত শ্রীকবি রাম, জগত অধমা-
ধম, মিলত পরম পদ সব শৌচ মাপ ॥ ২

— * * * —

রাঃ বেলাপুন আলাইয়া, তাঃ হরিতাম ।
অরে যন, নীল বনণী চরণ, কেন ভাবনা । ক্ষিতি
অপ তেজ ঘূঁঁড় বোঝেতে ধীরণা, নিচা জনা হে-
চেবে দেখ না ॥

মূলাধারে আধিষ্ঠানে, মণিপুরে সাধ দানে,
অনাচক্ত বিশুক্তে গিমন । আজ্ঞা চক্র করি হেন
দেখ না, কুশলিনী কালী কালে মিশায় না ॥ ৩

দৈত্য সুস্থুরা পিঙ্গলা, যোগ পথ করি আলা, আছে
মন আমারো কেন পাইতেছে জ্বালা । নিরবধি তাহে
কেন লুকাইয়া থাকে না, কালে কোন কালে খুঁজে
পাবে না ॥ ৪

ইহা বহি আরো নাহি, যোগ পথের উপায় এই,
ভাব পরাংপরা সেহি কালী ত্রক্ষমৰ্যা । থাকিলে প্র-
তিভি ভাবে নিরস্তি হবে না, রামচক্র স্থির হৈলে
কের আশা হবে না ॥ ৫

ରାଃ କିମିଟ ଲଲିତ, ତାଃ ଦିଗୀତେଲା ।

ଜାଗନ୍ମ କୁଞ୍ଜିନୀ କାଳୀ, ଅଙ୍ଗମେ ଘୁମାଇଯା ରହିଲିଗୋ ॥

ଶ୍ଵେତ୍ ମଦମାଗାରେ, ବିଷତଷ୍ଠ ଗହୋଦରେ, ବିଚିତ୍ରା
କୁରଜୀ ହମେ, ତିଥିରେ ବାଜିଯା ଫୁଲିଗୋ ॥ ୧

ଅଜ ପାଯ ମେହ ଧୋରଣ, କରି ଜୀବ ଆଚେତନ, ବହି-
ଶୁଦ୍ଧ କରି ତୀରେ, କୁହକେ ଭୂଲାଇଯା ଦିଲି ଗୋ ॥ ୨

ରାମଚନ୍ଦ୍ର କରି ଦଙ୍ଗା, ହୃଦୀ ଗେ ଅନାଦି ମାଘୀ,
ଆଖା ବାସା ଭାଜି ତବେ କାଳେ କାଳୀ ଦିଯା ଚଲି ॥ ୩

— : * * * : —

ରାଃ ଏ, ତାଃ ଏ ।

ଯେବନ ଜନନୀ ତୁମି, ଜାନାଇମି ଜାନିଲାଗ ଆମି ଗୋ ॥

ଶିଦ ବାକ୍ୟ ମତାଜୀନେ, ବିଶ୍ୱାସ ଆହେ ଶ୍ରୀଚତ୍ରମେ,
ଲବିଶାମେର ହେତୁ ଯାଇଁ, ଘଟାଓ ତୁମି ଆମାର ଆମି ॥

କୁଣେ କୁଣେ ଦେଖାଓ ରତ୍ନ, ଉଂପଡ଼ି ପ୍ରଲଯ କର,
ନା ଦେଖି ତାର ଭୁଲି ଅଛ, ଏହି ରତ୍ନେ ଭରାଓ ଭରି ॥ ୨

ତ୍ରିଶୁଦ୍ଧ ଶ୍ରଥକ ହମେ, ସଦାଇ ଥାକ ମୁକାଇଯା, ତୁମି
କି ସାମାନ୍ୟ ମେଯେ, କାମ ଶୂନ୍ୟ ହଯେ କାମୀ ॥ ୩

ରାମଚନ୍ଦ୍ରର ଦିନ ଗତ, ଆଶାଯ ଆଶା ବାଢାଓ କତ,
ଭରିତେହି ଅବିର୍ଭତ, କେବଳ ମାଗ୍ନାମ ହଯେ ପ୍ରେତୀ ॥ ୪

— : * * * : —

ରାଃ ଏ, ତାଃ ଏ ।

ହମୋନା ହବେନା ଆମାର ଅପଦ୍ରାଷ୍ଟ ମାର୍ଜନା ଗୋ ॥

ଅଶେଷ ଏକାରେ ତାହା ବିଶେଷ ଗେଲା ଗୋ ଜାନୀ ।
ହେଯେହି ପାପୀର ରାଜୀ, ସତ୍ରୀ ମନ କାମାଦି ଏକା, ଲାଭ
କରି ରାଜ କର କେବଳ ମାତ୍ର ସତ୍ରଣା ॥ ୧

ମାଯା ଦେଶ କର୍ମଜ୍ଞତା, ଆପଦ ନାମେତେ ଗିତ, ଅଧର୍ମ
ନାମେତେ ପୁଅ, ପାଟ ରାଜୀ ଛୁର୍ବାସନୀ ॥ ୨

ଭ୍ରମ ଦଶ କରି କରେ, କାଳ ହୃଦ ଶିରୋପରେ, ଉଦ୍ଧେଶ
ବ୍ୟାସନେ ଦସି, ଭାରେ ଅମଙ୍ଗଳ ଦେନା ॥ ୩

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନାମେ ଘଡ଼େ, କର୍ମ ପୂଜ ନିଶାନ ଉଡ଼େ, ଜ୍ଞାନ
ଶ୍ଵନ୍ୟ ଭକ୍ତୀ ଘଡ଼େ, ହୃଦୟ ତେବି ଘୋଷଣୀ ॥ ୪

— * * * —

ରାଃ ବୈରବୀ, ତାଙ୍କ ସହ୍ୟମାନ ଠେକା ।

କାଳୀ କାଳ ଭଯ ହରା । ଅମରି କେମନ ମେଯେ ଜୀବ
ଶିବ କରୀ । କେ ଜାନେ କାଳୀର ମର୍ମ, ନାମେ ନାଶେ
ଧର୍ମାଧର୍ମ, ଉପାଧି ହଇଲେ ଶୁନା ଆପନି ଦେଇ ଥରୀ ॥ ୫

ଜ୍ଞାନ କର୍ମ ପରିହର, ଅନ୍ୟ ଚିକ୍ଷା ଦୂର କୁର, କାଳୀ ଭାବ
କୋଳୀ କର ନୟମେର ଭାବା । ନାଥ ଆଜ୍ଞା ଅଛୁମାରେ,
ଚିକ୍ଷା କର ଚିକ୍ଷାଗାରେ, ଶ୍ଵପନ କି ଜାଗରଣେ ନୀ ହେ
ପାଇରା ॥ ୬

କହେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମରେ, ଏବାର ବହ ଜାମାରେ, ସଫଳ
ଧାନ୍ୟ ଦେହ ବିଫଳ ନୀ କରୀ । ଜ୍ଞାନ ଭକ୍ତି ସହଭାବେ,
ଶ୍ୟାମା ପର ଭାବେ ଭାବେ, ଚିକ୍ଷାର ଚିକ୍ଷା ଦୂର ହରେ, ଅ-
ଚିତନା ହରୀ ॥ ୭

ରାଃ ଈତର୍ବୀ, ତାଃ ମଧ୍ୟମାନ ଠେକା ।

କାଳୀ କେ ଆଲେ କେମନ, ସେ ଦେଖେ ସେମନ ଭାବେ
ମେ ବଲେ ଡେମନ । ଅଥଶ ମଞ୍ଜନାକାରେ, ସେ ବିରାଜେ
ସର୍ବଧାରେ, ବାପୁ ଶୁଣୁ ଚରାଚରେ ଦେଖାନେ ଯେମନ ॥ ୧

ଅକୁତି ପୁକୁରାକାରେ, ସ୍ମରି ହିତି ଲୟ କରେ, ଏକ
ବ୍ରଜ ବିଭୀଷନ ନାହିଁ ବେଦେର ବିଚାରେ । ଅନୁଷ୍ଠାନୀ ପାର୍ଶ୍ଵ
ଅନ୍ତ, ତାହେ ନର ସଦୀ ଭାବୁ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହୟେ ଜ୍ଞାନ ଚିନ୍ମୁ
ଶ୍ରୀଚରଣ ॥ ୨

— * * * * —

ରାଃ ତୋଡୀ, ତାଃ ଧିମାତେତାଳ ।

ହର କୁଦି ସରୋକୁଳହେ କିଛି ମାଧୁରୀ ମରି ମରି ବାଦି
କେବେ । *ହେବିଲେ ନୟନ ମନ ନା ହୟ ଭାବି ॥ ସଙ୍ଗ
ଦୁର୍ଦେଶ ନିଧି, ଜଙ୍ଗା ପାଥ ହେବି ବିଧି, ତଥାପି ନା ହୟ
ଅବଧି ଆଜିର ହେବି ॥ ୧

ଏକ କୁବ ଅଧିକ ଆରୋ, ହର ହିଲା ଦିଗଭୂର, ବନ୍ଧୁ
ମାତ୍ର ଦିଲେ ତାଙ୍କୋ ଦାଶ ହୟ ଭାବି ॥ ୨

ନେତେ ଜ୍ଞାନାଙ୍ଗନ ଯାରୋ, ମେହି ଜାମେ ଶୁଦ୍ଧ ତାଙ୍କେ,
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡ ନରୋ ନୟ ଅଧିକାରୀ ॥ ୩

—————

ରାଃ ତୋଡୀ, ତାଃ ଧିମାତେତାଳ ।

ବିରାଜେ କୁଦିଯାମୁଜେ ମଣି ମଣିରେ ଓ କେ ତିମିର ହରେ ।
ତିପକ୍ଷାରେ ଶିବ ଉତ୍ତରେ ମମନାଗାରେ ॥

ବିହରେ ଆନନ୍ଦ ଭରେ, ନିଜ ତରୁଆ ମୟରେ, ଦିଗ୍ବୟାନୀ
ଦିଗ୍ବୟାନେ ଗର୍ବ କରେ ॥ ୧

ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମ ରମେ, ଅଜମେ ତୀ ବାଞ୍ଚେ କେଲେ,
ଭାବି ମଧୁର ହାସେ କାମ କରେ ॥ ୨

କାମାଙ୍ଗ କାମେର ଭରେ, ଭରେ ହରେ ଶବାକାରେ, ଦିନେ
ରାଜ୍ଞୀ ପଦ ତାରେ ମିର୍ଜନ କରେ ॥ ୩

କହେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନରେ, ଯେ ଭାବେ ରାଜୁଣାଥରେ, ରାଜୁ
ନାହିଁ କରେ ତାରେ ସର୍ବକୁ ହରେ ॥ ୪

— * * * —

ରାଃ କର୍ତ୍ତ୍ଵୀ, ତାଃ ଆଡା ।

ମନ ନୟନ ଅଞ୍ଚରେ ସମାଇ ଲୁହାଟ ଗୋ ।

ଭାବିଲେ ନୀ ପାଇ ଦେଖା ଏହି କି ମଞ୍ଚରେ ଗୋ ।

ରେଖିତେ ସତନ କରି, ତୋମାଯ ଛୁମେ ଅନୋ ହେରି,
ଥାକିଯେ ଅଞ୍ଚରେ ଶ୍ରୀମା କରଗୋ ଚାତୁରି । ତୁମିତୋ ବି
ଷମ ମେଘେ କେ ତୋମାରେ ଜାନେ ଗୋ ॥ ୫

ଫେନ ଶ୍ରୀ ପ୍ରତିବିଷ୍ଟୁ, ପ୍ରକାଶ୍ୟେ ଯଥା ଅନ୍ଧୁ, ଅନ୍ଧା
ଅନ୍ଧିଟ ବନ୍ଦ ଦେଖା ନାହିଁ ଯାହା । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମର୍ମଶେଷେ ଦେ
ଆଓ ରାଜୀ ପଦ ଗୋ ॥ ୬

— * * * —

ରାଃ କର୍ତ୍ତ୍ଵୀ, ତାଳ ଆଡା ।

ଶ୍ରୀମା ଆମାର ଅଞ୍ଚରେ ଭାଗ କି ଲୁହାଟ ଗୋ ।

ଭକ୍ତି ଧନ କରେ ତୁମି ମନେ ଚୋରା ତାର ଗୋ ॥

अराजक एই पुरे, कामादि भाकाति करे, मित्य
वस्तु मात्र हरे हैमा निर्भय । नै माने दोहाही तारः
कि करि उपाय गो ॥ १

असृष्ट वस्तुन करे, केह बाले केह मारे, उपेषण
विषम वक्ति दिया दथ करे; ताहि आहि रामचन्द्र
मरि आग याय गो ॥ २

— * * * —

राः सिद्धु, ताः एकताला ।

चलिलाम ताहि भोलार हाटे हेडे याय सज्जेन
सज्जी दूर ! केह बेचे पुक्षवार्थ चारि, केह करे अस्त्र-
यतन करि, तक्ति ताव ज्ञान रुठन भुरि, ताबिर दो-
काले अचूर ॥ ३

केह बेचि गेल पुला पाप, केह करे केवल
कथार आलोप, केह बेचि गेल तृत्य ताप, केह
आविष्य अक्षुर ॥ ४

रेख हाटेर बेला हैम श्वय, रामचन्द्रेर एहि
उचित हैम, ज्ञान सह तक्ति करिया ज्वय, चलिल
कालीपुर ॥ ५

— * * * —

राः सिद्धु, ताः एकताला ।

आहिलाम उद्देष्य एहि करिलाम एवार हारालेम इ-
कुल । चित्त अमल झुड्ये लेखा, अमे खडि अलिर

ଭାବଲୋ ପାଖୀ, ନା ପାଇ ଗଞ୍ଜ ମଧୁ ତଥୀ, ଆଲିର ଛଳେ
ଟେଚ୍ଛେ ତୁଳ ॥ ୧

ବିଷୟ ପ୍ରାକ୍ତରେ ମରିଚିକା, ଅଳ ଅମେ ବାଲି ବେଡ଼ାଇ
ଦେଖୋ, ଆଗ ସାର ପିପାସାର ଟେକ୍ୟା, ନା ପେଶେମ ନଦୀର
କୁଳ ॥ ୨

• ବିଷୟ ମହାମାଯାର ଏହି କଳ, ଚିନି ବଳେ ଆଶ୍ରାୟ
ନିମେର କଳ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହତ୍ୟକୀ ବଳ, ତାର ହାରାଇଲ
ମୂଳ ॥ ୩

— * * * * —

ରାଃ ଶୁରଟ ସାରଙ୍ଗ, ତାଃ ଏକତାଜୀ ।

“ରାମପ୍ରସାଦୀ ଶୁର”

ମନରେ କାଳୀ କାଳୀ ବମୋ । ଦେହେ ପାପ ଶୁଣି କାରେ
କରି ଶୁଣ୍ୟ, ଶୁଣି ଦେହ ଛାଡ଼ିଯେ ଚଲୋ ॥ ୧

ଭାବରେ ଅକ୍ଷରୋ, ସେ ନହେ ତୋମାରୋ, କାଳୀର ନିରବ
ଭର ନୟନେ ଦେଖ । ଏହିତ ସମାଧି, କର ବିଶୁଦ୍ଧିନାମ
ଶିବେ ଉପାଧି ମାସାର ଫମୋ ॥ ୨

ନାମ ଧ୍ୟାନ ମନ୍ତ୍ର, କାଳୀ ନମ ସତ୍ତ୍ଵ, ତିର ଭାସେ ଭାବ
ନିରାଶ ଘାରା, ନିଷେଧ ବିଧି ଦୂର, ହୈଲେ କାଳୀ ପୁର
ମିକଟ ହବେ ଭାଇ ସକାଳେ ଚଲୋ ॥ ୩

ହଇୟା ଚିତନ୍ୟ, ହବେ ଟେହତ ଝନ୍ୟ, କାଳୀ ନାମେର ଏହି
ଆହେରେ ଫଲୋ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର କ୍ଷୟ, ଇଥେ କି ଲଂଘନ, ମାନବ
ନେହ ଜଳ ସକଳ ହଲୋ ॥ ୪

ରାଃ ଅରୁଟ ସାରଜ, ଏକତାଳା ।

ମନ ସମି ଭାବିବି କାଳୀ । ତେବେ ଯାବେ ବାସା, ନାହିଁ
ହବେ ଆସା, ଆମାର ଆମି ଏହି ଯାବିରେ ଛୁଲୀ ॥ ୧

ଧରା ଶ୍ୟାମନ, ଦିଗେରି ବସନ, ନାଗେରି ଛୁବଣ ହାଇ
ଯାବିବି । ପାଯେ ବାବ ହାଲା, ଗଲେ ହାଡ଼ ମାଲା, ଭାଲେ
ଖଲୀ ଜଟାର ଗଜା କେଲୀ ॥ ୨

ହବେ ସର୍ବିନାଶ, ଶଶୀନେତେ ବାସ, ସରେ ସରେ ମେଗେ
ଥେଯେ ବେଢାବି । ହବେ ବିଷମ ପେଟେର ହାଲା, ଥାବି ଭାଇ
ହାଲା, ନାଚିଜେ ଗାହିତେ ପଡ଼ିବି ଦୂଲୀ ॥ ୩

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗାର, ଅନ୍ୟ ଚିତ୍ତା ଯାଇ, ଆପନ ଚିତ୍ତାଯ ଦେଖେ
ମେ କାଳୀ । ନାହିଁ କାଳାକାଳ, ଭର କରେ କାଳ, ହାତେ
ଦେଖେ ତାଳ କପାଳ ଧୂଲୀ ॥ ୪

—୧୦୭—

ରାଃ ଅରୁଟ ସାରଜ, ତାଃ ଏକତାଳା ।

କମରେ ବେଶରେ କାଳୀ । ଗେହେ ତବ କୟ, ନାହିକ
କଂଶର, ମିହା କେନ ଆର କର ବ୍ୟାକୁଲୀ ॥ ୫

ତୋଥାର ଏହି ଘଟୋ, ମାର୍ଯ୍ୟାମର ପଟୋ, ଆଜ୍ଞାଦନ ହିଲ
ତୋଥାରେ ସଲି । ଅନାଥ କକଣା, କରିଯା ଜାନନା, ଶୁଚି-
ରେହେମ ଦିଯେ ପାଯେର ଧୂଲୀ ॥ ୨

ଘଟେର ବାହିର; ନହେ କାଳୀ ହିଲ, ହିଲ ଏହି କଥା
ବଲେହେମ ଧୂଲୀ । ଆଗମେର କଥା, ଗୋପନ ସର୍ବଥା, ସ୍ଵ
ରଙ୍ଗ କୁଳେତେ ଆହେ ମେ ମେଲୀ ॥ ୬

रामचन्द्र कर, चिंदानन्द मर, साक्षिक प्रेम ईहाके
वलि । हले प्लिरुठर, नाहि कोथा ओडर, सहजे से-
थाने घाविरे ठलि ॥ ४

—३७०—

राः शूरट सारङ्ग, ताः एकताला ।

बिषम सर्वनाशी येये । करिडारु आल, अश्वा-
नेते बास, दिगंस्त्र बेडाय येगे खेये ॥

देखि तार काब बेदे पेसे लाज शुण गाय तार
कुष्ठित हये । दरशन छय, पेसे तारा भय, शूल हैल
भुज गेल भुलिये ॥ १

अद्यटनाय करे अटना सज्जति, सज्जति र शति देय
भुलिये । एकाशिया माया, कुहकेर हारा, सदाइ
थाके ताय श्वथक हये ॥ २

रामचन्द्र कर, सेत बिशमय, सर्व छाने रय किण
लुकाये । तोगाय पुण्य पाप, नाहि करे घाप, ब-
लाय दरायमयी कठिन हिये ॥ ३

—३८०—

राः शूरट सारङ्ग, ताः एकताला ।

सामाल श्यामा झुबलो भरि ।

तव भरहेरै देखि रुझ तारि ॥

कर्ष बाजाल माया मेहे सदाइ पड़े मोह बारि ।
चक्का चपला अमे घम जाके घटा करि ॥ ४

ଭାଜିଲମାଳିଲ ମନ ଅକର୍ଷ ସାଦିଗ ଗେଲୋ । ପଡ଼ି
ତରି ଗରିକ ହୟ ଆବର୍ତ୍ତ କାମେ ପାପେର ଭାରୀ ହିଲେ
ଭାରି ॥ ୨

ଜାନ ଶୂର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତ ହୈଲ ଅଜ୍ଞାନ ତିମିରେ ଘେରି । ଏହୁବୀ
ଓକୁଳ ଛକୁଳ ପାଧାର ହତ ହୈଲ ବୁଦ୍ଧି ଡାଢ଼ି ॥ ୩

ତେବେ ଥବଳ ରାମଚନ୍ଦ୍ର କପାଳ ମନ୍ଦ ହୈଲ ଭାରି । କର-
ଖଣ ମୋହର କରୋ ତାର କର୍ଣ୍ଣାର କକଣ କରି ॥ ୪

—+:+—

ରାଃ ଅର୍ଟ ସାରଙ୍ଗ, ତାଃ ଏକଠାଳ ।

ସାଧେର ସୁମେର ସୁମ ଭାଙ୍ଗେନ ।

ଭାଲୋ ପେଯେହୋରେ ଭବେ କାଳ ବିଛନୀ ॥

ପେଯେହୋ ଅଥ ଶର୍ଵରୀ ଘେନେହୋ କି ତୋର ହଦେ
ନା । ତୋର କୋମେତେ କାମନାକାନ୍ତା ତାମେ ହେତେ ପାଶ
କିରୋନା ॥ ୫

ଅଜାର ଚାନ୍ଦର ଦିଲେହୋ । ମାଯ ମୁଖ ଢେକେ ତାର ମୁଖ
ଥୋଲୋନା । ଶୀତ ଶୀତ ସମାନ ଭାବେ ଖୋପାର ଧରେ
ତାର କାଚନା ॥ ୬

ଥେଯେହୋ ବିଷୟ ମନ୍ଦ ମେ ଘନେର ଆର ଘୋର ଘୁଚେନ ।
ଦିବା ନିଶି ମୁଦେ ଜୀବି ଅନ୍ତମେ ଅକାଶ ପାରିନା ॥ ୭

ଅତି ମନ୍ଦ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମୁହାଯେ ଆଶା ପୁରେ ନା । ତୋର
ସୁମେ ମହା ଶୁମ ହୈବେ ଡାକିଲେ ଚେତନ ପାଇବେ ନା ॥ ୮

—+:+—

ସଟଚକ୍ର ବର୍ଣନ ।

ରାହି ଜହାନ ଜୟଜୟର୍କି, ତାହି କାପତାମା ।

କାଳୀ କୁଞ୍ଜିରପା କାମ ପାଠାନ୍ତରେ ।

ବିହରେ ସ୍ଵର୍ଗତ୍ତ ନାହେ ଲିଙ୍ଗେ ପରି ମୂଳାଧାରେ ॥

ତ୍ରିଶୁଣୀ ହୁମହୁ ନାଡ଼ୀ ମେହେ ମଞ୍ଚାନ୍ତରେ, ମଞ୍ଚେ ମଦେ
ଏହି ପିଙ୍ଗଲା ଈଡ଼ା ଶିରେ ॥

ହୁମହୁ ଆନ୍ତରେ ବଢ଼ିନୀ ଶୋଭା କରେ, ତଥାଦେ
ଚିତ୍ରିନୀ ଅନ୍ତରେ ନାଡ଼ୀ ଗର୍ଭ ଧରେ, ହାର ଅନ୍ତାଧ୍ୟ ମୁଖେ
ଦୋଷପଥ ଗୋପିନୀ, ଅନ୍ତା ଅହି ରାଜରପା ମାର୍ଜି
ତ୍ରିବଲମ୍ବୀ କାରେ ॥ ୧

ବିଷ୍ଣୁତୁମୟୀ କଟି କୋଟି ମୌନାମିନୀ, ଖାସ ଉଛୁମ
କରେ ଅଗତ ଜୀବଧାରିନୀ, ନିନ୍ଦି ମନ୍ତ୍ର ଅଲିରବ ବୈଷ୍ଣଵୀ
ନୀ ଦିନୀ; କାବ୍ୟ ରୁସ ନବ୍ୟ କରି ନବଧା ମେ ଭେଦ କରେ ॥ ୨

ଆରକ୍ଷ କମକ ଚଲନଥ ସ୍ଵର୍ଗତ୍ତ ଶିବ, ଲିଙ୍ଗରପେ ପାନ
କରେ କୁଣ୍ଡ ଗୋମୋହବ, ପୁର୍ଣ୍ଣମୁ ବିଷ୍ଣୁକାର ମନ୍ତ୍ରାନ ହାନୀ,
କଶୀପୁର ବାସୀ ବିଲାଜୀ ତ୍ରିପୁର ଫୁରେ ॥ ୩

ପୃଥ୍ବୀ ବୀଜ ମୁର୍ଦ୍ଦିଧରି, ସିଯା ଗରେଜୋପରି, ଅକେ
ବାଲାକ କଟି ଅନ୍ତା ଶିଖ ଶୁଣି କରି; କର୍ମପ ବାହୁମତ,
ଜୀବେଶ ମାଯାମୋହ, ଘରକୁଳ ଈତରବୀ ଡାକିନୀ ବାଜ
କରେ ॥ ୪

ଶ୍ରୀମିତ ଗୌରବ ରାତିକୁଳ ପକ୍ଷର ଶୋଭା, ତାର ବନ୍ଦୁ
ମାରି ପତ୍ର ରକ୍ତ ଅଭା, ତେବେ ହଟ ପରାମର୍ଯ୍ୟେ ହୁଏନୀ

ହଂସାଗତେ, ଧର୍ମ ନର ସମ୍ମା ତଥେ ଧ୍ୟାନେ ସଜ୍ଜତି କରେ । ୫

ନାମ ସାଧିଷ୍ଠାନେ ଆରଜ୍ଞ ମହୋତ୍ସମେ, ଲାଜେ ଚପଳା
କୃତି ବ ଜ ଅଛ ସତ୍ୱଦମେ, ଅର୍ଜେଶ୍ୱର ବଂକାରେ ବରୁନ ଏକ-
ବିଶ୍ଵିଷନେ, ଅକେ ବିଶ୍ଵତ୍ସଥୀ ଶାକିନୀ ମହକାରେ । ୬

ଆକୋଳ ମମିପୁରକେ ମେଘରୁଚି ପୁକରେ, ଦିଗଦଳେ
ଡଳ ଆଶନୀଳ କାନ୍ତି ଧରେ, ରଜାତ ସଙ୍କଳି ବିଜ ଶୁର୍କି
ଧରି ମେଘୋପରି, ଲାକିନୀ ତୈରବୀ ରୁକ୍ତରୁପ ଛନ୍ଦ ସବେ । ୭

ବନ୍ଦୁ ଜୀବ କାନ୍ତି ସଟ କୋନ ଅନାହତେ, ହିବଡ଼ ମନ
ମଧ୍ୟେ କଟାନ୍ତ ରଜାକିର୍ତ୍ତେ, ଧୂରକଚି ବାୟୁ ବୀଜ କୁଣ୍ଡ ସା-
ବୋପରି, ତୈରବୀ କାକିନୀ ବାନାଥୀ ଲିଙ୍ଗପୁରେ । ୮

ପଞ୍ଚ ବିଶ୍ଵନାମ ଧୂରକଚି ବିହାକାରେ, ଶୋଭେ ଘୋଡ଼ିଧ
ଦଳେ ସ୍ଵରର୍ଣ୍ଣ ରତ୍ନାକାରେ, ହିମଛାୟା ଲାଗୋପରି, ବିଶୁ
ଆଶନ କରି, ଅକେ ହରଗୋବୀ ଶାକିନୀ ନାରୀ ତତ୍ତ
ପରେ । ୯

ଦ୍ଵିଲଳେ ହଞ୍ଚାଙ୍କରେ ଆଜ୍ଞା ପଞ୍ଚାଙ୍କରେ, ଯୋନୀ ପୀଠେ
ଦୁର୍ଜ୍ଞ ଶିର ଲିଙ୍ଗରୁପାକାରେ, ଚନ୍ଦ ବୀଜାନ୍ତରେ ପୀଯୁଷ ଜ-
ନ୍ତରେ, ହାକିନୀ ତୈରବୀ ମମୋହି ଭମଧ୍ୟେ ସବେ । ୧୦

ବ୍ରଜ ବନ୍ଦୁନ୍ତରେ ଶରସିଙ୍ଗହ ମୃପୁଟେ, ହ ଜ ଜ ଅକ
ଥାଦି ଶୂର୍ଯ୍ୟଦମେ ହଂସ ପୀଠେ, ଶାଥ ସହ ରହସ୍ୟକାଳୀ ଶାମ
ପୁରୁଷ ତରେ, ମାତ୍ର ନହେ ଏହିରପେ ଚିନ୍ତେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ନଥେ । ୧୧

ରାଜୁରୁଟ, ତାଳ ଆଡ଼ା ।

ଗକଳି ଶ୍ୟାମା ମା ଆସାଇ,

ଇଛାଯି ପୁରୁଷ ତରେନ କହିଲେ ବିହାର ॥ ୫ ॥

ଆଗମ ମିଶମ ଉଚ୍ଚି, ନାହିଁ ତାର ହିତୀର ମୂର୍ତ୍ତି, ମୁଖୀ
କପ ତେବେ ଶ୍ରୁତି, ଆମେକ ଝାହାର । ୬

ତ୍ରଞ୍ଜ ସରାତନୀ ଆଦ୍ୟା, ଆଦି ଅଛାକାଳ ଆଧାର,
ଏକଥା ମଶଧା ଗହାବିଦ୍ୟା ନାମ ତାର, ମିର୍ଣ୍ଣା ମଶ୍ନୁନ୍ଦା ବଟେ,
ଅକୁଣ୍ଡ ପୁରୁଷ ବଟେ ଅନୁଷ୍ଠାନିକା ଅନ୍ତରେ
ଆଧାର ॥ ୭

ଅଥବା ମଶ୍ନୁନ୍ଦାକାରେ, ବାଣୀ ଶୁଷ୍ଟ ଚର୍ଚାଟବେ, ସେ ପର
ଦେଖାଇଲା ଯାରେ, ମେ ପର ଦେଖେ ତାର, ଏଇତୋ କହିଲା
ବେଦ, ଇହାତେ ମୁଖେର ଜେତ, ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞାନୀର ନାହିଁ ତେବେ,
କାଳୀ କାଳୀ ତାବ । ୮

ଇହା ଜ୍ଞାନ କ୍ରିୟା ଶକ୍ତି, ତେବେ ହୟ ଅବିଦ୍ୟା ମୂର୍ତ୍ତି,
ମେହି ତିଙ୍ଗଳ ଅଳ୍ପତି ମାର୍ଯ୍ୟା ନାମ ତାର, ତର୍ଜା ବିଶୁଦ୍ଧ ଶିଖ
ମସି, ଆଦି ମାର୍ଯ୍ୟାରଙ୍ଗ ହୟ, ଅଂଶୀ ଅଂଶ କଲାଯ ମେତ
ନାମା ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ॥ ୯

ହିନ୍ଦୀ କୁଣ୍ଡଲୀଶକ୍ତି, ମୁଖୀଧାରେ କରି ହିଲି, ଅଜଗାଯ
ଧାରଣ କରେନ ଜୀବ ନାମ ସାରି, ଯାହାଟଙ୍କେ କରି ଦୟା,
ନାଶୋ ମୀ ଅବିଦ୍ୟା ଶାରୀ, ଦିଲା ରାଜୀ ଖଦ ଛାରୀ, ଦେ
ଖାତେ ନଦୀଅର ॥ ୧୦

ରାଃ ହରଟ, ତାଃ ଆଜ୍ଞା ।
କାଳୀ କି ଶାମାମା ହେଲେ, ଏହି ଦେଖେ
ଶେତାମନ ସବ ସାଧାର କରିଲେ ।

ଥାର ସବ ହୁଏ ଗିର୍ଦ୍ଦୁ, ଆନନ୍ଦ ଥାର ଏକ ବିଶୁ, ପେଯେ
ମୃତ୍ୟୁଜୟାରୀ ଶିବ ଶକ୍ତି ଆଇଲେ ॥ ୧

ହରପୁର ସରିବାମେ, କମଳ କୁରୁଷିବାମେ, ହାତ ମଣି-
ଦୀପ ମାତ୍ରେ ଚିକାମଣି ହେବେ, ଶବାକାରୋ ମହାମତେ,
ପର ଶିବ ପରିଜତେ, ବିହରେ ରହସ୍ଯ ଶ୍ୟାମା ମୁକକେଶୀ
ହେଯେ । ୨

ଶ୍ୟାମା ମୀ ଘାନସଚରୀ, ଚିନ୍ଦ୍ରମାନନ୍ଦମହିନୀ, ଘଟେ ୨
ବାମ କରି, ଆପନି ଲୁକାର, କଜେ ଥମା ମରେ ଝାରେ,
ଅମେ କି ଲଜ୍ଜିତେ ପାରେ, ଭାବେ ରାମଟଙ୍କ ଅର୍ଜ ପଥ
ହାରାଇଲେ ॥ ୩

—ଶର୍ମିଶ୍ଵର—

ରାଃ ହରଟ, ତାଃ ଆଜ୍ଞା ।

କି କାଳ ଆର ସାଧନେ, ହମରେ ଦେଖେଇ କାଳୀ ବଳ
ବଦନେ ॥ ଆଧନେରି ବହୁ ଅଜ..ଭାଗ କରି ଅଶ୍ଵ ଜଳ ଏ-
ଥିଲେ କାଳୀର ଶଳ କର ଆବଶେ । ୧

ଶୀର୍ଷଟଙ୍କ ପରିଆମ, କେବଳ କରନେବି ଆମ, ନର୍କ ପୂର୍ବ
କଲ କାଳୀ ପରତଙ୍ଗ ଥାର । ରାମଟଙ୍କର ଅଭିନାସ, ହରେ
ଦନ୍ତ କାଲିଦାନ, କର ପର ରଜ ଆଶ ରାମାମା ଥନେ ॥ ୨

—ଶର୍ମିଶ୍ଵର—

ହାଃ ଅଟେ ତାଃ ଆଡ଼ା ।

କି କାଳ ଥରେ ପୋବିଲିଲ, ଭାବିତେ ଏକାଳ ଗେଲ
ସେ କୌଳ ଆଇଲ । କାନ୍ଦୀ ପଦ ନା ଚିଖିଲାମ କାଳେର ଝର୍ଣ୍ଣେ
କାଳ ହାରାନ୍ତେମ, କାଳ କାଳ ପେଯେ କାଳ ସକଳି ହରିଲ ୨

କାଳେ କାଳ ଲୀମ ହବେ, କାଳେ ଲକଜି ମାଲିବେ, ରବେ
ଯହା କାଳ କୈବଳ କାନ୍ଦୀପଦାଅରେ, କାନ୍ଦୀର କରନା ବିନେ
ଉପାୟ ନାହିକ ଆମେ, ରାଘଚଙ୍କ ବିନେ ଲକ ଆଶାଯେ
ରହିଲ ॥ ୩

—***—

ହାଃ କୁଳଭାନ, ତାଃ ଆଡ଼ା ।

ଭାବରେ ଭାବରେ ଯମ ଶ୍ରୀନାଥ ଡରଣ, ଯୁକ୍ତ ହବି ଏବାର
ପଦି ଏତବ ବଞ୍ଚନ । ତୋମାବେ କହିଲେ ଦରା, ସେ ଦି-
ରାହେ ଗମହାରୀ, ଅବିଷ୍ଟ ବିଷୟ ମୁଁଯା, କହ କି କା-
ରଣ । ୪

ବିକାଇଲି ଯାଇ ଲାଗ, ମା ଦିଲି ଦୋହାଇ ତାମ, କି
କହିଲି ହାତ ହାତ, ବିକଟର ଜୀବନ । ୫

କହେ ରାଘଚଙ୍କ ଲାଗ, ଶୁଭପଦ ଅଶ୍ରୁକ କହ, କେମ
ମାହାତ୍ମ୍ୟରେ ଯର ମା ଦୂରି କାରଣ । ୬

—***—

ହାଃ କୁଳଭାନ, ତାଃ ଆଡ଼ା ।

ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ତଥ ଦ୍ୱାରେ ଯମ ଆମ୍ବଦ୍ଧ କାଳନ ।

ହୁମ ମୀଠେ ଶ୍ରୀନାଥ ପଦ କହି ମରଣନ ॥

ଜ୍ୟୋତିର୍ଭୟ ମହାରମ୍ୟ, ନହେ ବେଦ ବିଧିଗମ୍ୟ, ଚଞ୍ଚ
କୃଷ୍ୟ ଗତିଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ଦହମ ପରମ । ୧

‘ପରମ ଆମଳ ଧ୍ୟାମ, ଅଞ୍ଜାନଳ ପରିଗ୍ରାମ, ନିହସି
ସକଳ କାମ ନାହିଁ କୁରୀ ମରଣ । ୨

କହେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭାବି, ପରମ ଆମଳ ପାବି, ନିଜ
ଅଧେ ଚଲେ ଥାବି ଦେଖି ଶ୍ରୀଚରଣ ॥ ୩

— : * * * : —

ଅନୁର୍ଯ୍ୟାମ !

ରାଃ ଧାରେଶ୍ଵୀ, ତାଃ ମଧ୍ୟମାନ ଠେକା ।

ଭାବରେ ପରମାପଦ ପରମ ଆମରେ । ଅନୁର୍ଯ୍ୟାମେ
ଭାବୋ ଭାବେ ଭାବେର ମନ୍ଦିରେ ॥ କଦିପରେ ବିପକ୍ଷାରେ,
ଶବାକାର ଶିବାଧାରେ, ମହାକାଳ ଉରେ ମେତ ଗୋପନେ
ବିହରେ ॥

ଅମାରୀ ଅ ମହଙ୍କାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅମାଗ ଅମ୍ବମୟ ଅମଦ
ଅମୋହ ଅମୋଡ ଅମୋତ ଅମେଷ ଆର, ଅହିଂସା
କୁରୁମୟର ଇତ୍ତିମ ନିଅହ କର, ଜ୍ଞାନ ଦର୍ଶା କରି ପରମା
ପୁନ୍ଦରାରେ ॥ ୧

ହୁଏପରେ ହିତେ ଆମିମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ରାକ୍ୟ ଦାନ ମହ-
ଆର ଚୁଡାଇତେ ପାଦୋର ଦିଧାନ, ପୂର୍ବ ଅର୍ଦ୍ଦ ନିବେଦନ,
ଅନ୍ତର୍ମୁତେ ଆଚମନ, ଜ୍ଞାନୀର ଭାବାତେ ମଧୁଳକ ହୋଇ-
ଗାରେ ॥ ୩

ଅସୁର ଅସୁର ଦିଲ୍ଲେ, ଖୋଜ ଫୁଲମେ କୁରିଲେ, ଗଞ୍ଜ
ଶକ୍ତ ଡକ୍ତ ଚିତ୍ତ ଫୁଲ ଏକଲିଲାବୁ, ଲକ୍ଷଣାବୁ ଧୂଳ କର,
ତେବେ ଦୌଲେ ଖାତ ହବ, ଅନାହତ କମି ଥଣ୍ଡା ବାଜାବେ
ତେବେ ॥ ୩

ଅଧ୍ୟାତ୍ମି ନହାଇରେ, ଦୈନିକ୍ୟ କର ତାହାରେ, କାମ
କୋଥ ଅଜାବାହ ବନ୍ଦିକର ତାରେ । ଶବ୍ଦ ଡକ୍ତ କୃତି ଗୀତ
ଇତିର କର୍ତ୍ତା ତାର ନୃତ୍ୟ ତାବଜ୍ୟେ ପୁଣ୍ୟନୀତର ଦେହ
ତାରେ ॥ ୪

ଅକାର୍ତ୍ତାନି ଲକ୍ଷାରେତେ, ଅରମୋଦ ବିପରୀତେ,
ଜ୍ଞାନକାର ହମେର କରି ଗାଁଥ କୁଞ୍ଚିତେ । ବର୍ଗାଷ୍ଟକ ଅକ୍ଷ୍ୟା-
ଶତର ଆଠୋତ୍ତର ଶତ ବାରୋ ବର୍ଗମାତ୍ରା ଯପମତ୍ର ଦିବେ ତାର
ଅନ୍ତରେ ॥ ୫

ଆମେତେ ଚୈତନ୍ୟ କର, ନାଭିକୁଣ୍ଡେ ଦୈତ୍ୟାନର,
ଆଜ୍ଞାବଳି ଏକାକୀରେ ମନ ଝବ କର । ସମିଦତାଯ ଧର୍ମା
ଧର୍ମ, ହରିଶାର ସତତ ଧର୍ମ, ପୂର୍ଣ୍ଣାହତି ଦିବେ ମାରା ବଳି
ଆୟାକରେ ॥ ୬

ମଙ୍ଗଳଗାତ୍ର ମଙ୍ଗଳା ହେ, ସେ କିଛୁ ମଞ୍ଚନ ରବେ,
ପୁରୁଷ ନାହେ ଏବାକ ଭବେ ଆରୋ ନା ଆଗିବେ । କହେ
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମାତ୍ର, ଯର୍ଦ୍ଦ୍ଵୟ ଏହି କର୍ତ୍ତା କର, ଜାତମ କି କଥାର
ନୀତିମୁକ୍ତ କରାଯାଇଁ ॥ ୭

ଅନୁଷ୍ଠାନ, L

ରାଃ ଧାନେଶ୍ବି, ଭାଇ-ମହୀମାନ ଠେକା ।

ଆହୁ ଶ୍ରୀମା ଆମାର ଅମାହତ ହରେ ।

ଧାନଶ ମଲେତେ ସଦୀ କଠାଟେ ବିହରେ ॥

ଜୈନୀ ନାଡୀ ହିତା ବାମେ, ପିଙ୍ଗଳା ଫୁଲିଲେ ଧାମେ,

ଅହସ୍ତୀ ଛିଞ୍ଚିଲା ମେହର ଅହର ଅହରେ ॥

ଝଟ୍ କୋଣ ଆକାର ତାର, ବନ୍ଦୁକ ହୁଲୁମାକାର, ଯ-
ମିତି ବାନୁ ବୀଜ ତାମ ଧୂର୍ବଳ ଧାର ॥ ବାଣୀଖ୍ୟ ଶିବମିତ
ତାମ, କଣକ କଟିର କାର, କାକିନୀ ଚଞ୍ଚଳା କ୍ଲପା କୁଣ୍ଡ
ନାହରୋପରେ ॥ ୧

ମୁଲାଧାରେ ତିକୋଣେତେ, ବାସାଟେ ଚାରି ଦମେତେ,
ଲମିତି ଧରା ବୀଜ ତାମ ନିଦିଯା ଶୋବିତେ । ନବୀନ
ଶ୍ରେଦ୍ଧେର ଅଂଶ, ଜିନିଯା ପରମ ଶିଶୁ, ଭାକିନୀ ଈତରବୀ
ନାମ ଶକ୍ତି ଗଜୋପରେ ॥ ୨

ବଜ୍ରାଖ୍ୟ ନାଡୀର ମୁଖେ, ତିକୋଣାଖ୍ୟ ପୁରେ ହୁଥେ,
ବିଲଶେ କନ୍ଦର୍ପ ବାନୁ ବୀଜ ଯାର ସମ୍ମୁଖେ । ବ୍ୟାଘ୍ର, ଲିଙ୍ଗ
ଉପରେ, ବେଣ୍ଟିକ ହୁଲାକାରେ, ବିହରେ କୁଳକୁଳୀ ବ୍ରଜ-
ହାରୋପରେ ॥ ୩

ଅର୍ଜୁ ଇନ୍ଦ୍ର ଆକାରେତେ, ଧରେନ ମୂଳ ଦେଶେତେ,
ବମିତି ବକଳ ବୀଜ ଶିଶୁର ମଞ୍ଚିତେ । ରତ୍ନ ମଳ ବଳ ଅତ,
ମକ୍ରାଂଶେ ଉପାକ୍ତ, ରାକିନୀ ଈତରୀ ନାହ ତିବେଳୀର
ତୌରେ ॥ ୪

ନାଭିମୂଳେ ଡକ ଅଛେ, ରମିତି ସହି ବୀଜେତେ,
ପୂର୍ଣ୍ଣ ମେଘ ଦୂତି ହରେ ଜିକୋଧାକାରେତେ । ହୁଣ କର୍ଜ ରନ୍ଧୀ
ଶବ ସିନ୍ଧୁର ବରଦ ରାଗ ଲାକିନୀ ଈତରବୀ ସହ ମେଘର
ଉପରେ ॥ ୫

ବିଶ୍ଵକେ ବର୍ତ୍ତୁଲାକାରେ ଧୂଆଭା ଆକାଶୋପରେ,
ରଜର୍ଣ୍ଣ ସୋଗହରେ ଆହ ବୋଡ଼ଶାରେ । ବିଶ୍ଵ ଉତ୍କାଷ୍ଟର
ଧାରୀ, ଶାକିନୀ ନାମେତେ ନାରୀ, କୋଳେ ଦୋଳେ ହରଗୋରୀ
ନାଗେର ଉପରେ ॥ ୬

ଆଜ୍ଞା ଚକ୍ରେ ଯୋନ୍ୟାକାରେ, ହଙ୍କ ବର୍ଗ ତତ୍ତ୍ଵପରେ,
ଠମିତି ଚଞ୍ଚ ବୀଜ ଭାର ଅଯୁତ ସଂକାରେ । ଲିଙ୍ଗପୀ ଶିବେ
ମେଳୀ, ହାକିନୀ ଈତରବୀର ବେଳୀ, ଲକଳ ଇଞ୍ଜେର ରାଜୀ
ମଳ ବାଗ କରେ ॥ ୭

ଦ୍ଵିଦଳ ଉର୍କେ ମହା ହୁନ୍ୟ, ଯୋତିର୍ଯ୍ୟ ମହାରମ୍ୟ,
ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଗବାନେର ଛିତି ଯେ ଭାବେ ସେ ଥନ୍ୟ; ଅଗର ସହ
ଶିର ବାୟୁ, ଯୋଗୀ ବାଥେ ଯୋଗେ ଆୟୁ, ମହାନାନ ରନ୍ଧୀ
ଶିବ ଅର୍ଜ୍ଞ କାଯ ଥରେ ॥ ୮

ଅକଥାନି ତିରେଖାଟେ, ଛାନଶ ଦଲେର ଅଟେ,
ପାତ୍ରମ ଶିବେର ସହ ମିଲିଯା ଏକାଟେ ! ସହଶାରେ ଆହ
ଢାଳୀ, ଛାବିଲେ ଭାବୀ ପାଇ ଦେଥା, ରାମଚଞ୍ଜ' ଶିବେର
ଶେଷା ବୁଝିତେ କ୍ରି ଶୀରେ ॥ ୯

ଶାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ, ତାଃ ମଧ୍ୟମାନ ଠେକ ।
ଆରେ ଆମାର ମମରେ ଭବପାଇବାରେ ।
ମିଳାଇ ଥାଏଟେ ଭରଣୀ ସ୍ଵାଧୀ ବର୍ଷରେହରେ ॥
ଶ୍ରୀମାତ୍ର କାଞ୍ଚାରୁ ଥାବେ, କିଛୁ ଭୟ ନାହି ତାତେ,
କରିଲେ ସାହସ ତାହେ ଚଢ଼ଗେ ସଫ୍ରରେ । ଶ୍ରୀ ॥

ମିଳର୍ଜି ନାମେତେ ଡକି, ରଗବେତେ ଚଲେ ତାରି,
ନିଶ୍ଚନ୍ଦେତେ ଥାକେ ସ୍ଵାଧୀ ଖନା ତାହେ ଦ୍ଵୀପୀ ॥ ମାନସ
ବାଜାସେଚଲେ, ଇଚ୍ଛାମୟ ପାଇ ତୋଜେ, କଥନ ମେ ନାହି
ଟଲେ ବିଷମ ପାଥାରେ ॥ ୧

ନାମ ରହୁ ଧନ କତ, ଥାବି ସତ ପାବି ପତ, ଅଭି-
ଦୂରେ ସାବି କିନ୍ତୁ ସେତେ ସାବି ଚାରା । ସଥନ ସଥା ଆରାମ,
ଦ୍ରୋଧାନେ ପାବି ବିଆମ, ସର୍ବଦୀ ତାଙ୍କ ଶ୍ଵର୍ଜନ୍ମ କହେ
ବାମ ନରେ ॥ ୨

—：* * *：—

ଶାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ, ତାଃ ତୁଳରି ।
ଥାବି କି ଭବନଦୀ ପାଇ, ପାଇର ମନ ଆମାରରେ,
ନାହି ଛଜୁଲେ ଭରଣୀ ତାର । ନାହି ଭରୁଛେଇ ରଜଭର୍ଜ କାଟେ
ହଇ ଧାର ॥ ଚୌଦିଗେ ଗଗମ ଘଟା, ହରେହେ ଆମାର ।
କର୍ମ ମନ୍ଦ ଶାମଚନ୍ଦ୍ର ମହ୍ୟା କଇଲ ତାର ॥ ୩

—：* * *：—

ଶାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ, ତାଃ ତୁଳରି ।
ବିରାଜେ ଶ୍ରୀମା ହମରେ ଯାଇ, ଶତ ମଲେରେ, କି କାହ

ସାଧନେ ତାର । ସଦାନିଲେ ସଦାନିନ୍ଦମହୀର ବିହାର ଈଶ୍ଵର ॥

ଦୈତ୍ୟ ହୁମେ ଚିକ୍ଷା ଖଣ୍ଡ ହଜ ନିରାକାର, ନାହିଁ
ମାନେ ଭୁତି ଭୁତି ଭୁତି ଅଙ୍ଗୀକାର ॥ ୧

ଧର୍ମାଧର୍ମେ କର୍ମେ ନାହିଁ କରେ ପୁରୁଷାର । ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ତାରି ମଜେ ହବେ ମାଯା ପାର ॥ ୨

—୩୩୩—

ରାଃ ବାରୋଯା, ତାଃ ଠୁଞ୍ଚବି ।

କାଳୋତ୍ତମ ନନ୍ଦମେତେ ଯାବ; ଲାଗି ଲାଗି, ଗେଛେ ଧର
ମାଧ୍ୟମ ତାର । ଅନ୍ତର ବାହିରେ ହରେ ମାଯା ଅଙ୍ଗୀକାର ।

ତ୍ରାଜାରନ୍ଦମାନ୍ଦିତ୍ସ ନିଛନ୍ତି ତାହାର । ଦେଖିବା
ନାହୁବୀ ତାରି ମନ ଭୁଲେ ଭୋଲାର ॥ ୧

ରାମଚନ୍ଦ୍ର କର୍ମ ବଜ ଯାବି ମାଯା ପାର । କେମନେ ଆ
ଶୂନ୍ୟ ନିଧି ଦେଖ ଅନିବାର ॥ ୨

—୫୫—

ରାଃ ଈମନ, ତାଳ ଆଡ଼ା ।

କାଳୀ ଏହି କୁଜନେ କର ମା ନିଷ୍ଠାର । ଜନନୀ ଆମାର
ମାଗୋ ଆମିତ ତୋମାର ॥ ତ୍ରାଜାରଣେ ଅଧମାଧମ, କେ ତାହା
ହେ ମା ମମ ମମ, ଜାବାବଦି ଅପରାଧୀ କେ ଲାଇବେ ଡାର ॥

କି କରିଲେ କି କରିଲାମ, କେନବା ଭବେ ଆଇଲାମ,
କୁମନାଜ ନା ଚିକ୍ଷିଲାମ ଓ ପର ତୋମାର ॥ ୧

ନିରତି କରିଲେ ଆଶା, ମେ ଆଶାଯ ବାଢ଼ିଲ ଆଶା,
ଓପଦ ବିମେ ଭରୁମା ମା ଦେଖିଗୋ ଆର ॥ ୨

କୁପୁଞ୍ଜେ କଥନ ମାତ୍ରୀ, ନା କରେଲ କରଗିଲୁଥା, ମୋ-
କ ବେଦ ସିଙ୍କ କଥା ଆହେ ଗୋ ପ୍ରଚାର । ପାଦପଞ୍ଜେ ଦିବୀ-
ଶ୍ଵାନ, ପାବେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଆନ, ସଥମ ହବେ ଅବସାନ ପ୍ରାର୍ଥନୀ
ତାହାତ ॥ ୩

—***—

ରାଃ ଇମନ, ତାଳ ଆଡ଼ା ।

ମନ ପରମାନନ୍ଦ ହବିଲେ ସଦି । ପରାମନନ୍ଦମର୍ତ୍ତ-
କାବି ନିରାମଳେ ହୋଇଲେ ବାଦି ॥ ଯୋଗାଳୁଚ ଯୋଗ ଯୁଜ,
କରରେ ତାହାରି ମଞ୍ଜ, ଜାନିବି ସକଳ ବୁଝ କେ ଆମି
ଆନାଦି ॥ ୧

ତୁମିତ ଅନାଦି ସିଙ୍କ, ଅନାଦି ଅବିଦା । ବାଧୀ,
ନା କରିଲେ ସାଧ୍ୟାର୍ଥ୍ୟ ଗତି ନାହିଁ ଆର । ରାମଚନ୍ଦ୍ରେ
ଏହି ଉପାୟ, ସର୍ବଶ୍ଵ ଦକ୍ଷିଣା ପାଇଁ, ଦିଯେ କେବଳ ଭାବ
ହାର ଆପନାରୋ ହନି ॥ ୨

—***—

ରାଃ ଇମନ, ତାଃ ଆଡ଼ା ।

ଆମି କି ହେରିଲାମ ଶ୍ୟାମ । ଦଲିତାଞ୍ଜନୀ ।

ନୟନ ନିର୍ମଳ କରେ ମନୋରଞ୍ଜନୀ ॥

କୋଟି ଶଶී କାଷ୍ଟି ଗମୀ, ରହିରା ଚପଳୀ ରାଶୀ,
ଦିଗବାସୀ ଯୁକ୍ତକେଶୀ କେତୁପସୀ ଶବାସନୀ ॥ ୩

ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଲୀଲକମଳ, ନୟନତ୍ୟ ନିର୍ମଳ, ପ୍ରଭାତ
ବସିମଣ୍ଡଳ ଅଞ୍ଚଳେ ତାହାର । କାମେର କାର୍ଯ୍ୟକ ଲାଜେ,

ଆକର୍ଣ୍ଣ ଭ୍ରମ୍ଭଗ ହାଜେ, ମନସିଜେ ମୋହେ ଶିବେ ଚାକ
ଛାସିଲୀ ॥ ୨

ଆତିଶ୍ୟମ୍ଭେ ଶବ ଶିଖ, କପାଳେ ଅର୍ଦ୍ଧ ହିମାଂଶୁ,
ଚରଣ ନଥରେ କରେ ପୁର୍ଣ୍ଣିନ୍ଦ୍ର ଉଦୟ । ଅତିଶ୍ୟମ୍ଭୁ କୃପାଣ କରେ,
ବରାଭ୍ୟେ ରୁଣ ଧରେ, ନର ଶିବ ହାର ଉଠେ ନର କର
କିଛିଲୀ ॥ ୩

ଶ୍ୟାମା ପଦ କୋଳନମ, ତିଅଗତ ମଞ୍ଚଦ, ନୀଳକଟ୍ଟ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଆଧିକର ତାହାର । ଆଶର ଆନନ୍ଦ ଭବେ, ନିଜ-
ଭୁବ ନାମଭ୍ୟରେ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଚିତ୍କାଗାରେ ରତ୍ନପତି ବିଡ-
ମ୍ଭିଲୀ ॥ ୪

—୧—

ରାଃ ଈମନ, ତାଳ ଆଡ଼ା ।

ଜାମି କି ହେରିଲାମ ଶ୍ୟାମା ମଲିଶାଙ୍ଗନୀ ;
ନରନ ନିର୍ମଳ କରେ ମନୋରଜିନୀ ॥
ଅନସ୍ତବ ସନସ୍ତବ, ଲକ୍ଷ୍ମିତ ଦାମିନୀ ଛଟା, ଆ-
ଜ୍ଞାଣେ ଏମନ କେଟା କାର ରମଣୀ ॥ ୫

ଶୁଦ୍ଧାକର ଅର୍ଦ୍ଧ ଭାଲେ, ଶବ ଶିଖ ଆତିଶ୍ୟମ୍ଭେ, ନ୍ୟ-
ାକ ମକରାକୁତି ମଣି କୁଣ୍ଡଳେ । ବାଲାକ ନରନ କୋଣେ,
ହେଯେହେ ଆଶର ପାଣେ, ଭ୍ରମ୍ଭଜୀ ଭଜିମା ଅତି ନବ ର-
ଜିଲୀ ॥ ୨

କୁଣ୍ଡ ପୁର୍ଣ୍ଣ ଦର୍ପ ନାଶେ, ହାସେ ମନ୍ତ୍ର ରାଶେ, ଧର୍ମ-

ପତି ଚନ୍ଦ୍ର ଆଶୀ ନାମା ବିନାଶେ । କେଶର କୁଞ୍ଚମ ଆଯ ।
ବେଶର ଡ୍ରଲିଛେ ତାଯ, ଓଷ୍ଠ ପକ୍ଷବିଷ୍ଣୁ ହରେ ମୃଦୁଭାସିନୀ ॥ ୩
ବିଗଲିତ କେଳ ଜାମେ, ପତିତ ଚରଣ ତଳେ, ମୁକ୍ତା ।
ମାଳା ମୁଣ୍ଡମାଳା ଲୟିତ ଗମେ । ନାଶେ ଦାଢ଼ିମ୍ବେର ଦ୍ଵତ୍ତ,
ଉଚ୍ଚ କୁଚ କରି କୁଚ, ତ୍ରିବଳୀ ମାଣିନୀ ନାଭି ସରୋ-
ଗାସିନୀ ॥ ୪

କରି କବ ଶର୍ମ ହରେ, ଶୋଭାକରେ ଚାରି କରେ,
ମୁଣ୍ଡ ଚନ୍ଦ୍ର ବିଷ୍ଣୁ ଅଜି ଚପଳା ଆମରେ । ବରାଭୟ କରି
କରେ, ଭାକେ ଶୁରାଜୁର ନରେ, ଦିଗବାସୀ କାମ ହାସୀ ମନ-
ମୋହିନୀ ॥ ୫

କେଳରୀ ନିକିର୍ଣ୍ଣା କଟି, ଶବ କର ପରିପାଟି, ରଚିତ
କିଙ୍କିଣୀବର ଭମର ସ୍ଵର୍ଗଟି । ନିଷ୍ଠମ୍ବ ବିଶାଳ ଭାଲ, ହେରି
ଛୁଲେ ମହାକାଳ, ଆଶୁ ଜଞ୍ଚ କାମ ଶଞ୍ଚ ଦୁଷ୍ଟ ଦଲିନୀ ॥ ୬

ନର ଇନ୍ଦ୍ରିଯର ପଦ, ପଦତଳେ କୋକନଦ, ନଥରେ
ଲଜ୍ଜିତ କୋଟି ଚନ୍ଦ୍ରେର ସମ୍ପଦ । ମରକତ ମଳି କାଯ, ଛୁ-
ପୂରେର ଧ୍ୱନୀ ତାଯ, ଭାଗ୍ୟମନ୍ଦ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅବଳ ସକିନୀ ॥ ୭

—୧୫—

ରାଃ ଈମନ, ତାଃ ଧୟରା ।

ଶ୍ୟାମାର ଚରଣ କେମନେ ପାବି ମନ । ଶିବ ଶବ
ଦୁଦେ କରିଯେ ଶୟନ ଯତନେ କରେଛେ ଧାରଣ ॥

ଶୁନ୍ମା ନାଡ଼ୀର ଅସ୍ତର୍ଗତ, ଜ୍ଵଳି ସରକୁହେ ସଜ୍ଜାପିତ,
ନୟନ କମଳେ କରି ଅଚିତ ଲାଗେହେମ ଗେଦେ ଶବୁଣ ॥ ୧

ଅନ୍ତ ଅନ୍ତ ନା ପାଇ ଥାର, ଖନେହରେ ଅରାହର
ବାବହାର, ତୁମି ତୁମି ନର ବିଶେଷ ପାମର, ଅଶେଷ ପ୍ର-
କାରେ କଠିନ ॥ ୨

ସତତ ବିଷ୍ଵର ଚିଞ୍ଚାତୁର, ଅତି ଦୀନହୀନ ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ମନ, ଭାବିଯା ଉପାୟ ନାହିକ ତାର ଡରନ ଶ୍ରୀନାଥ
ସତନ ॥ ୩

— ୧୫ —

ରାଃ ଈମନ, ତାଃ ଘୟରା ।

ନିବିଷ୍ଟ ସନ, ସନ ମାମିନୀ ଦଙ୍ଗ, ହରେ ତା କୁଟି
ଷୋଡ଼ଶୀ ରପମୀ କେ ଦେଖେଛେ ମେଘେ ଏମନ ॥
ଅର୍ଜୁ ଅଞ୍ଚ ଢାକା ଚିକୁର ଜାଲେ, ଯଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଇନ୍ଦ୍ର ଆଧ
ଜାଲେ, ଅତି ଯୁଗ ମୃତେ ଶବ ଶିଶୁ ଦୋଳେ, ନୟନେ ଉଦ୍‌ଧ୍ଵ
ଅକ୍ରମ ॥ ୧

— ୧୬ —

ରାଃ ଈମନ ତାଃ ଘୟରା ।

ମନ ଏକି ଭାସି ତୋମାର । ମନରେ ଯେନେହ
ଜାନିଛ, ତଥାପି ଭାବିଛ, ଏମନ କି ଯୁଧ ଆର ॥
ଧନ ଜନ ପଦଶୂନ୍ୟ ହଇଲା, ବିଷୟେର ଯୁଧ ନାହିଁ
ପାମରିଲା । ଯୁଦ୍ଧିଲେ ଦୁଇ ଆଁଥି, ନକଳି ଯେ ଫାଁକି,
ଲୋଭାର କେ ତୁମିବା କାହିଁ ॥ ୨

ବେଦେର ପ୍ରମାଣ ତାରେ ମା ମାମିଲା; ଜୀ ଜାଲେ
କଷ ଦେଖିଲା ଖନିଲା; ଯେ ସନ୍ତ ଅନିଷ୍ଟ ତାରେ ମାନି ମିଳା
ଜାନିଲା ତାମିଆମାର ॥ ୩

ଆଇମା ବା କୋଥି; ସାଇବାରେ କୋଥି; ବାମ୍ଚଙ୍କ
ତାହେ ମାପାଇଲି ବୁଝିଥା ! ଆଜମ ଡାବିଲା; କି ଜାତ
କରିଲା; ନାତାବିଲା ପଦ ତାର ॥ ୩

—+:+—

ତାଃ ଈମନ ତାଃ ଧୟରୀ ।

ତୋମାର ସ୍ଵାଧୀନ ନହେରେ ଜୀବନ । ମେତ ହଂସାକୁଣେ
ଥାକେ ବାର୍ଯ୍ୟାଧାରେ; ସମ୍ବା ତାର ଗମନାଗମନ ॥

ନାହି ତାର ଅପ ଅଜପା ନାମ, ଦିବା ନିଶି ଶୁଣ-
ମାତ୍ର ନାଇ ବିଶ୍ରାମ; ଅପ ସାଙ୍ଗ ହବେ; ଦେହାକ୍ଷର ପାବେ;
ମା ମାନିବେ ଛଳ ଜଳ କୁଥମ ॥ ୧

କିମିତି ବହି ବାଯୁ ଜଳ ଆର ଆକାଶ, ଯାହା ହେତୁ
ପଞ୍ଚଭୂତେ ହୟ ପ୍ରକାଶ; ଯିଥିଯା ଏହି ଭାଣ; କେବଳ ଯାହା
କାଣ; ରିଷ୍ଟା ଭଜ କୁମି ହବେ ଏହି ପିଣ୍ଡ; ବଞ୍ଚିବର୍ଗେ ହୌମାର
ଶ୍ରମାନ ବଞ୍ଚି ହବେ; ଯିଥା ଅନୁରାଗେ ରୋଦନ କରିବେ,
ସକଳ ଛାଡ଼ି ବାବେ, କେବା କୋଥା ରବେ; ବାମ୍ଚଙ୍କେର
ମିଛା ଆପନ ଆପନ ॥ ୨

—+:+—

ତାଃ ଈମନ ତାଃ ମ୍ୟାମାନ ଠେକା ।

ନାଚେ ଦିଗ୍ବ୍ଲୟ ଶବାସନେ ଆସବ ପାନେ, ହ-
ରୁ ମନ ଜୁକ୍ତାଇଲ ହେରିଅୟନେ । କୁରୁକୁରୁ
ଶମଧୂର, ବନ୍ଦାରିହେ ଅଧୂକର, ବାଜିହେ ହୁ-
ପୁର ତାର ରାଜା ଚରଣେ ॥

ଅଥେର ନାହିକ ତୁର, ଶିବାଗଣ ଡାକେ ଘୋର, ମରି
ଦେଖେ ଢର ଢର ଆମଳ ଡରେ । ଛୁଲିଛେ କୁଞ୍ଜଲ ଡାର, ଢାକା
ଶିବ ଶବୋପର, କେ ବୁଝିବେ ଭାବ ତାର ସାଧକ ବିନେ ॥୨

ଅଞ୍ଜଳି ଶଶୀ ଶୋଟେ ଭାଲେ, ଶବ ଶିଖ ଶ୍ରଦ୍ଧି ମୂଳେ,
ବରାଭୟ କରା ଅସିକରା କରାଲେ । ନର ଶିର ଘୁଞ୍ଜା
ମାଳା, ବଞ୍ଚକ ହ କରେ ଆଲା, ବଦନ ଚାନ୍ଦେର ମାଳା ମେଘ
ବରପେ ॥ ୨

ମୋଡ଼ଶୀ ବଯସୀ ରାମା, ତିଲୋକେର ମନୋରମା,
ଭୁବନେଶୀ ଶୁଣଧାମା ଦଙ୍କିଳା ନାମ ! । ଓପଦ ପକ୍ଷଜ ରଜ,
ତିଲୋକେର ସମ୍ପଦ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅନୁଭବ ଏହି ସେ ମାନେ ॥୩

—*#*#*—

ରାଃ ଈମନ ତଃ ମଧ୍ୟମାନ ଟେକା ।

ହେରି ନବ ଜନଥର ବୃଣ୍ଡା ମଯନେ, ସେ ପଦ ପକ୍ଷଜ
ଭବ ତରଙ୍ଗ ଭରନୀ । ହୁନ୍ଦଯ ପକ୍ଷଜ ମାବୋ, ଦିଗଭୁବୀ
ହୟେ ନାଚେ, ଅମଳ ମଧୁର ହାସେ ଶୃଦୁଭାବିଣୀ ॥

କୁଟୀଙ୍କ କୁଞ୍ଜମ ଜାଲ, ଶୋଭିତ ଶୁକୁଠା ମାଲ, ଅବ
ଭାବଦାୟ ଯେନ ଚୁମ୍ବେ ଧରନୀ ; କଟୀ ଭଟେ ନର କର, ସର୍ବାଜେ
କୁଦିର ଧାର, ନବଦନ ମାବୋ ଯେନ ଛିର ଦୋଦାମିନୀ ॥ ୨

ରବି ଶଶୀ ହତାଶନ, ଅଶୋଭିତ ତିନିଯନ, ବଦନ
ପକ୍ଷଜେ ଯେମ କିରେ ଅଲିନୀ । ଗଗନ ତେଜିଯା ବିଶୁ
ପିଯେ ରୁଧାଧିକ ମଧୁରରେ ଦଶନଥ ସାମାର ନଥର ମଣି ॥୨
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଏହି ଭାବେ, ସଦୀ ମମ ଆଭିଲାଲେ, ଦିବୀ

ନିଶି ଝଥୁକାଶେ ଜଳମ ବରଣୀ । ହେଠେ ଯେ ଜନ ଶ୍ୟାମାକିପ,
ମେଇ ଜାନେ କି ଡାକ ଝଥୁ, ମନେ କି ହସ୍ତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟାପ
ଏହି ମେ ମାନି ॥ ୩ ।

— : * * * : —

ରାଃ ଇମନ ଡାଃ ଆଡ଼ ।

ଶ୍ୟାମୀ ଶୁଣ ଧ୍ୟାମୀ ଅନୁଷ୍ଠାମୀ, ହେବି ଶିବେର ନୟମ
ଭୁଲିଲ । ଅକଳକ ଶଶଧର, ଢାକା ଘେନ ଜଳଧର, ମୌନା-
ମିଳି ଅଭିମାନୀ ହେବେ ଲୁକାଇଲ ॥ ୧

ଝଥୀ ଆଶେ ଚକୋରିଣୀ, ପିପାସାଯ ଚାତକିନୀ,
ନୀଳ ନଜିନୀ ଭମେ ଭମରୀ ଭୁଲାଯ । ମହା ମେଘ ସଟ୍ଟା ଭମେ,
ବକ ଶ୍ରେଣୀ ଉଡ଼େ ବ୍ୟୋମେ, ନାଚେ ଶିଥୀ ହେବେ ଝଥୀ ଭୁଧର
ମାନିଲ ॥ ୨

ଚରଣେ ଝୁପୁବ ଧବନୀ, ମହାମେର ରୂପ ମାନି, ମହାଲିନୀ
ମଞ୍ଚ ହେବେ ଯୁଥେ ଯୁଥେ ଧାର । ଅନୁଭାବି ପଞ୍ଚ ଶର, ଭାକେ
ପିକ ଝମଧୁର, ମନମିଳ ପେଯେ ଲାଜ ବନସ୍ତେ ମାତିଲ ॥ ୩

ଭୁବନେ ଉପମାହିନ, କେ ବର୍ଣ୍ଣବେ ଶ୍ୟାମୀ ଶୁଣ, ବେ-
ଦେର ହେବେହେ ଭୁଲ ଶିବେରେ ଭୁଲାଯ । କହେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ନରେ, ନବ ରୂପ ଏକଦ୍ଵାରେ, ଝୁହିର ନା ହୟ ଅନ୍ତରେ ଅମାଧ୍ୟ
ହଇଲ ॥ ୪

— : * * * : —

ରାଃ ଇମନ ଡାଃ ଆଡ଼ ।

କି ବାମୀ ମନୋରମୀ ଶ୍ୟାମୀ ଭୁବନେଶ୍ବୀ ଭୁବନ ଭୁବ-

ଇମେ । ଅଧିଳ ବସେର ନିଧି, ସକଳ ଜୁଥେର ଅବଧି, ଈବ-
ମଗଧି ଶୁଣିଧି ଶୁଣେଠେ ବାଜିଲେ ॥ ୧

ଜନନୀ ହଇସ୍ତ ! ପାଇସେ, କୁମାରୀ ହଇସେ ଛଲେ, କା-
ମିନୀ ହଇସେ କାମେ ସକଳି ଭୁଲାଯେ । କାର ମେ ଭୁଲାଧୀ-
ବଟେ, କେ ଏଡ଼ାବେ ଭାବ ନିକଟେ, ଶୁଣିନୀ ଦେ ସଞ୍ଚଳ
ସକଳି ସକଲେ ॥ ୨

ମୈନ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭାବେ, ଶାରୀର ପଦ ରଜ ଆଖେ,
ହେଯେଛେ ଶକ୍ତର ଯୋଗୀ ଅଭିଲାସେ ଯାର । ଅମ୍ବତ୍ ନା ପାଇ
ଅନ୍ତ, ବେଦ ବିଧି ହଇଲ ଭାନ୍ତ, କି ମପର ହୁବ ନର ପାଇଁ
କି ଭାବିଲେ ॥ ୩

— * * * * —

ରାମ ହାମିର ତାଃ ତିତେ ।

ଦେଖରେ ଶ୍ରୀକ୍ରିକ୍ଲାଶଧାମା ବିଦ୍ୱାନୀ, ଶ୍ଵେତମନେ ମହୀ
କାଳେ କାଳୀ । ମହା ପୌଠେ ତ୍ରିପଞ୍ଚାରେ, ରତ୍ନ ବେ-
ଦୀର ଅନ୍ତରେ, ଭୟାନକ ଗଭୀରେ ଭାକେ ଶୁଣାଳୀ ॥

ଅଞ୍ଜୁ ଯୁଗ ରତ୍ନେ ପଲ, ନଥରେ ବିଦୁ ମଞ୍ଚଲ, ଶୁଦ୍ଧ
ଆଶେ ଭକ୍ତ ମନ ହୋଇଯେଛେ ଚକୋର । ଶ୍ରୀଚରଣେ ମନିମନ୍ୟ
ରୂପୁର ବାଜେ ଯେନ ଅମୁର, ରବ କହିଛେ ମରାଳୀ ॥ ୧

ବାମେ ଅନି ଝୁଣୁକରୀ, ଦଙ୍କେ ଅଭାବରୀ, ବଜନେ
ଆସବଧାରା ଯୁଣ୍ଡାଳୀ । କ୍ରୀମିନୀ ସୌନ୍ଦାମିନୀ, ମାତ୍ରେ
ଶୁଦ୍ଧାଂଶୁର ଥଣୀ, ଅଭୂତ ଅଚିତ୍ରିତ ଜଞ୍ଜାର୍କ କପାଳୀ ॥ ୨

ଗଲିତ ଚିକୁର ଭାବେ, ରାକୀ ଡାକୀ ଘେଷାନ୍ତରେ,

ଗରୁବେତେ ଡକ୍ଟର ଆନନ୍ଦ ଭରେ । ଶିଖ ଭାଷ୍ଟ ଜିନ୍ଦଗିଲେ,
ଶବ ଶିଖ ସୁଗା କାଣେ, ଘନ ଛୁମାଇଲେ ଶିରେର ରାମେର
ନମ ପୁଥଳୀ ॥ ୩

—::—

ରାଃ ହାଯାନାଟି ତାଃ ତିଷ୍ଠଟ ।

ପାମା ମାଯୋର ଦରବାର, ଏବାର ଅବେଶ ଇଣ୍ଡ୍ୟା ଭାବ ।
ନବାନି ଶିବା ଯାର, କେବା ଖୁଲେ କଥା କାର, ଦେଉନ
ଯେ ଜନ ଗେ ଯେ ଦେଉବାନାର ଆକାର ॥ ୪

ମହା ଶଶ୍ଵାନେତେ ଘର, ତଥା ଯାଇତେ ଜାଗେ ଡର,
ମେଙ୍ଗଟା ମେଯେ ମେଙ୍ଗଟା ମଞ୍ଜୀ ଦିବନ ବ୍ୟବହାର ॥ ୫

ମାଧ୍ୟାଯ ଜଟା ସନ ଦାଢ଼ି, ଭୁବ ପ୍ରେତ ହାଡ଼ାହଜି,
ହାଇମାଥୀ ମହାର ଶୁଣୀ ଶୁଣେ ଯଥାଧାର ॥ ୬

କାଣେ ଜବା ଏମୋଚୁଲ, ବୁଝ ଅଁଧି ଜୁଲୁ ଜୁଲ,
ବସନ୍ତ ବସନ୍ତ କରେ ତୁଲ, ଅଦୈୟ ଅଚାର । କାଲି ଦାମେବ
ହିତେ ଦାମ, ରାମଚନ୍ଦ୍ରର ଅଭିଜାଗ, ନା ଶୁଚିନ ମନେର
ତୁମେ ତୁକୁଲ ଅଁଧିର ॥ ୭

—::—

ରାଃ ହାଯାନାଟି ତାଃ ତିଷ୍ଠଟ ।

କାଳୀ କୁଳାଣ ଗୋ ଏବାର, ଅନିର୍ବିନ୍ଦୁ ମନେର ଅମୁମାର ।
ବସନ୍ତରେ ବସନ୍ତ ମତି, ହରେଛୁ ତାଙ୍କ ଅମଙ୍ଗତି, କରିବେ ଚାହିଁ
ଅମଙ୍ଗତି ନା ମିଳେ ଉଦାର ॥ ୮

ମରିଜ୍ଜ କରିଲେ ଖଣ, ମିତି ନା ପାରେ କଥନ, ମିହା
ଗେ କରେ ଅତନ ଚେଷ୍ଟାମାତ୍ର ସାର ॥ ୯

ଦେଖିଯା ଦରିଦ୍ର ଦୋଷେ, କେହ ନା ମଜାମେ ଦାମେ,
ଶ୍ରୀମତ୍ତ୍ଵ ଏହ ଭାବେ ଜମା ଥିଲୁ ଯାଏ ॥ ୬

— : ୩୩୩ : —

ରାଃ ଛାଯାନଟ ତାଃ ତିଓଟ ।

ସୁମେ ହଈଜି ବିଭୋର, ତୋର ସରେ କାଳ ଚୋର ॥ ୭
ଏନିଜ୍ଞା ସ୍ଵାଧୀନ ତୋର, ଜାଗିଲେ ଜାଗିତେ ପାର,
ଦଢ଼ାବେ ସେ ମହାନିଜ୍ଞା ନାହି ହବେ ଭୋର ॥ ୧

ଚୋର ସଙ୍ଗେ ଶୁମ୍ବା ଓ ସରେ, ନାହିକ ଭୟ ଅସରେ,
କରିଲେ ଚୋରେତେ ଚୁରି କେ କରିବେ ମୋର ॥

କି ସାହମେ କରି ଭର, ଉପାୟ ନାହିକ ତାର, ରାମ
ଚନ୍ଦ୍ରେ ଦୂଟାକୁରେ ଧାକିଲ ଏଥୋର ॥ ୮

— : ୩୩୩ : —

ରାଃ ଛାଯାନଟ ତାଳ ତିଓଟ ।

ହବେ ଆର କତନ୍ତ୍ର କାଳୀପୁର, ଶିନାଥ ଠାକୁର ॥
ଦିନମଣି ହଳ୍ ଅଜ୍ଞ, ରାତ୍ରି ସେଇଗେ ଅଛି ବ୍ୟକ୍ତ, ନିଜ୍ଞା
ଭାବେ କୁଣ୍ଡଲିନୀ ଅଳସ ଫୁଲ ॥ ୨

ଚଲିତେ ନା ପାରି ଆମି, ଏଦେହେର ଦେହୀ ତୁମି,
ବାମେ ରାଖି ମାରାପଥ ଦେଖା ଓ ବ୍ରଜପୁର ॥ ୩

ସମ୍ମଳ ହଈଜ ହିନ୍ଦି, ଚଞ୍ଚଳ ଚରିତ ମନ, ଅପର
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ସହଜେ ଅଭୁତ ॥ ୪

— : ୩୩୩ : —

ରାଃ କାଳୋଡ଼ା ତାଃ ହରିକାଳ ।

* କାଳୀ ଛମର ମଳିରେ । ଆମାର ମାନ୍ଦେ ବିହରେ ।

ମାଟିହେ ଆନନ୍ଦକୁ ମହାକାଳ ଉଠେ, ଚରଣେ ରୂପର
ବାଜେ ଶମରୀ ଶୁଣୁରେ ॥

କୁର୍ବିତ ଚମରୀ କେଖେ ଅର୍ଜ ଶଶୀ ତାଳେ, ଅଷ୍ଟହାସି
ଦୂର ତାଷୀ ହର ମନୋହରେ ॥ ୧

ଲୌଳ ନଜିନୀଇବ ରଜତ ଶିଥରେ, ଆପନ ଈଜ୍ଞାନ
ଦୋଳେ ଆପନା ସମ୍ମରେ ॥ ୨

ଅମୁପମ ଶ୍ୟାମାରପ ତରୁ ମନୋହରେ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ଅନାହତେ ମେଘେ ସହାୟରେ ॥ ୩

—:***:—

ରାଃ କାନୋଡ଼ୀ ତାଃ ହରିତାଳ ।

କାଳୀ ସକଳେ ସକଳି, ଯେ ଜନ ଜାନେ ସେ କପାଳୀ ॥
ଜୀବାଜ୍ଞା ପୀରମାଜ୍ଞା ସେଇ ଚାରାଚର ଛୁଟେ, ମାୟାତେ ମା-
ତିରୀ ମାତି, ଆପରି ହସ୍ତ ମାତାଳୀ ॥ ୧

ନିରାକାରୀ ସାକାରୀ ମେ ଈଷତାଈଷ କୁପେ, ଭାବନ
ଭେଦେତେ ଶିବ, ରାମକୃଷ୍ଣ କାଳୀ ॥ ୨

ଭାବିଲେ ନିକଟ ତାବେ ଅଭାବେ ଦୈତ୍ୟାଳୀ, ରାମ-
ଚନ୍ଦ୍ରର ନଯମ ପଥେ କୋଥାରେ ଲୁକାଳୀ ॥ ୩

—:***:—

ରାଃ କାନୋଡ଼ୀ ତାଃ ଜାଡ଼ୀ ।

ଆୟରେ ଭାବିରେ ମନ ଛୁଲନେ ବସିଯେ । କରିର
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର୍ମ ତୋମାଯ ଆୟି ଜିଜାସିଯେ ॥

ଦଶେଜିଯ କର୍ତ୍ତା ତୁମି ନବଭାର ପୁରେ, ସକଳି ଅ-
ଧୀନ ତୋମାର ଆହି ତବ ବାଧ୍ୟ ହଇଲେ ॥

କୁମେକ ବାମ ଦଙ୍କିଣେ ଈତ୍ତା ଆର ପିଞ୍ଜଳୀ, ଅନ୍ତରେ
ଅହୁଜା ନାଡ଼ୀ ବଜୁନୀ ପ୍ରବଜା ॥

ଚିତ୍ରନୀତେ ଗାଧା ପଞ୍ଚ ବ୍ରଜନାଡ଼ୀ ମୂଲେ, ଖୟେ
ଆଛେ କୁଣ୍ଡଲିନୀ, ତାର ମୁଖେ ମୁଖ ଦିଯେ ॥ ୧

ମୁଳାଧାର ପ୍ରାଧିଷ୍ଟିନ ମଣିପୁର ଦିଯେ, ଅନାହତ
ବିଶ୍ଵାର୍ଥ କ୍ରମେତେ ତେଦିଯେ । ଆଜାଚକ ଅବହାନ
ଛାଡ଼ି ମହାକାଶେ, ହଂସପୀଠେ ନାମେ ପଦ, ସେବିବ ଏହି
ଜୀ ଲାଇଯେ ॥ ୨

ହରେ ଜାମ ହୃଦ୍ୟ ଜର୍ବା ଯେ ଧାମ ପାଇଯେ, ସଂଶ ନି-
ଶ୍ରଣ ହୟେ ତ୍ରିତାପ ଲାଶିଯେ । ବାମଚଞ୍ଚ ମନଭାବ କ୍ରିୟା
ଶୂନ୍ୟ ହୈଯେ, ଏହିତ ବୋଗିର ଯୋଗ ସଜ୍ଜି କରିଯେ ॥ ୩

—:—
—:—
—:—

ରାଃ ବାଗେତ୍ରୀ କାମୋଡ଼ା ତାଃ ଆଡ଼ା ।

ସାଧନ କଠିନ ମନଃ ଦେଖରେ ଭାବିବେ ; ନାମ ଭାବେ
କଥାର କଥାର ମାୟାତେ ଥାକିଯେ ॥ ସଂଶ ଅଭାବ ଜୀବ
ବର୍ଣ୍ଣାମେ ଥାକିଯେ । ଲଜ୍ଜିତେ ନା ପାରେ ପଥ ଆଜାନେ
ଆରିତ ହୋଯେ ॥

ରୂପ ରୂପ ଗଜ ସ୍ପର୍ଶ ଶବ୍ଦ ପଞ୍ଚ ନିଯାଁ, ପଞ୍ଚବିଂଶତି
ଶତ୍ରୁ କ୍ରମେତେ ତେଦିଯା ! ଏହିତ ମାଯିକ ଦେହ ଧାରଣ କ
ରିଯା । ଆଛେ । ଯେ ବାସନଚମ୍ପ କୋଷେତେ ବସିଯେ ॥ ୫

ଅନ୍ତରି ଅବିଦ୍ୟା ଶୁଣ ବିଚିତ୍ର ଦେଖିଯା, ଚିମ୍ବାନଶ
କଣ । ଜୀବ ଗେଜ ସେ ଭୁଲିଯା । ହୟେ ପରତତ୍ତ୍ଵ ଯଥ ଆମେ
ହୁଃହୁ ଭୁଲିଯା, ଯେନ ଆଜାଫଳେ ଆଶା ପମଳ ଝଣିଯେ ॥ ୬

ସେମନ କୁଳଟା ନାରୀ କୁଲେତେ ଥାକିଯୁଣ୍ଡ, ଗରପତି
ମେବେ ପତି ବନ୍ଧନା କରିଯା । ବିଷୟେତେ ପରମାର୍ଥ ଦେଇଥେ
ଭାବିଯା, ଅରିବା ଆକାଶଚନ୍ଦ୍ର ରାତ୍ମଚନ୍ଦ୍ର ବାମନ ହୋଇଯେ ॥ ୩

— ୧୫ : —

ରାଃ କାନୋଡ଼ା ତାଃ ଥୟତା ।

ଆରେ ମନ ତାରେ ଭବନା ନମନୀ, ଅନ୍ତରେ ଜନନ
ଆନ କରି ଶ୍ୟାମା ହୃଦୟୀ ଶବୋପରି ଦିକ୍ବନନୀ ॥

ଧ୍ୟାଧର୍ମ ପରିହରି କର ଓ ପଦେ ମାତତ ଦୟନା ।
ମନ ତରୀ ତବେ ଭବେ ମଦି ଡିଲ କର ଏହି ମନ୍ତ୍ରନା ॥

ଶୁଣ ଶୁଣ ଯୁଦ୍ଧ ପଦ୍ଧାବିଦୀ ଯୁଦ୍ଧ, ଶ୍ୟାମା ପଦ୍ଧ
ଭକ୍ତି ବନ୍ଧନୀ । ଏହି ନିବେଦନ ମନ ମେନ ରାମଚନ୍ଦ୍ରେ ଏବାର
କୁଳାଓ ନା ॥ ୨

— ୧୬ : —

ରାଃ କାନୋଡ଼ା ବାହାର ତାଃ ଘୟତା ।

ଆରେ ମନରେ କି ଅଞ୍ଜନୀ ନମନୀ, ହୃଦୟୀ ନୀଳ
ନଲିଙ୍ଗୀ ସଥନେ ଦାଗିଲୀ ଶ୍ଵଦାକର କର ବନ୍ଧନୀ ॥

ତିନିରେ ତିନିବ, କରିତେହେ ଦୂର, କରେକର କରେ
ବନ୍ଧନୀ । ମନୋଧିକ ହୋମାୟ ତୁମି ଜାନନେତ୍ରେ, ତାରେ
ଦେଖନୀ ॥ ୩

କୁମ୍ଭମେର ଅଞ୍ଜନ, ମନେହି ବନ୍ଧନ, ଶୀତଳ ହବେ ଦେହ
ବନ୍ଧନୀ । ଭାବିଯା ଏହାର, ରାମଚନ୍ଦ୍ରେ ଧୂଟାକୁ ଭବ ଯା-
ନନୀ ॥ ୨

— ୧୭ : —

ବାହୁ ବାଗେଶ୍ବୀ କାଳୋଡ଼ା ତାଃ ମଧ୍ୟମାନ ।

କରରେ ଉମଜେ ଅମ୍ବ, କାଲୀପଦ ଜାଗ୍ର କଥା ।

ଉଦୟ ହବେ ଡକତି, ଟଟେ ପଦେ ଦୃଢ଼ ରତି, ଦୂରେ
ହାତେ ହୁର୍ମୁତି ଯତନ କର ସର୍ବଥା । ୫

ପରଶ୍ରେ^{*} ପରଶ ମଣି, ଲୋହ କାଳନ ଗଣ, ଜଂ
ମଙ୍ଗେର ଏହି ଫଳ ହବେ କି ଅନ୍ୟଥା ॥ ୨

ବିଦ୍ୟା ବାଗନା ଯାବେ, ପରାନନ୍ଦ ଅଥ ପାବେ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ଯୁକ୍ତ ହବେ ଅମାଯାମେ ସାତି ତଥା ॥ ୩

—ଶ୍ରୀମଦ୍—

ବାହୁ ବାଗେଶ୍ବୀ କାଳୋଡ଼ା ତାଃ ମଧ୍ୟମାନ ।

ମଦନ ତରଙ୍ଗେ ଉମଜେ ନାଚେ ଶିବ ସବେ ବାମା ॥

ଚକ୍ରଲା ଶୁଦ୍ଧିରା ଗତି, ମହାମେଷ ପ୍ରଭା ତଥି, ହରେ
ଶୁଦ୍ଧାକର ଦ୍ୱାତି ଶୁଦ୍ଧ ମାଦୁରୀ ସୀମା ॥

ଗଲିତ ଚିକୁରେ ଡାକା, ଭାଲେ ଅଛି ଶଶୀ ରେଖା,
ନରନେ ଅସ୍ତ୍ର ଜଥା । ଉଦୟ କରେଛେ ॥ ଦଶନେ ରଜନୀ
ଧରୀ, ଅବତଃଶ ଶିଶ୍ରମତୀ; ବନଗେ ଶୁଦ୍ଧାର ଧାରା ଶବ୍ଦର
କାକୀ ଦାମୀ ॥ ୩

ସମ୍ବନ୍ଧ ଛିନ୍ନ ଶିର ଧରୀ, ତୌକୁ ଅସି ଅଭ୍ୟ ବରା,
ଶୁଦ୍ଧାକରା ଶୁଦ୍ଧାରା ଆମଦେ ତଲିଛେ । ରତ୍ନ ଜବୀ ପଦେ
ଲାଜେ, ଅନିମା ଶୁଦ୍ଧ ବାଜେ, ରାମହନ୍ଦି ସଠୋଚିଜେ
ବିରାଜେ ମଞ୍ଜଣ ନାମା ॥ ୨

—ଶ୍ରୀମଦ୍—

ରାଃ କାମୋଡ଼ା ଡାଃ ଜଳମ ତେତୀଲା ।

ଅଞ୍ଚରେ ଅଞ୍ଚର କାଲୀ ନିରସନ ଆରେ ଦେଖୋ ।
ଅଞ୍ଚରୀଗେ ଜାଗୀ ଭାବି ପାବିରେ ପରମ ହୁଥୋ ॥

ବାକ୍ୟ ମନ ଅଗୋଚରୀ ବଲେ ତାରୀ ଶ୍ରମୋ ଥାକୋ,
ମେ କଥୀ ନାଥେର କଥାଯ ତୁ ମିତ ମାଥାଯ ରାଥୋ ॥

ମଞ୍ଚାର୍ଥ ଧାନ ଗୋଚରୀ, ମୂଳିମୟୀ ମେ ସାକାରୀ,
ତାରେ ବଲେ ନିରାକାରୀ ଏକି ବିଡମ୍ବନୀ । ଡାନଚକ୍ର ଅଞ୍ଚ
ମାର, ବଲେ ବ୍ରଜ ନିରାକାର, ଏହିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ତାର ମେଡ
କାଙ୍ଗୀ ବହିର୍ପୂର୍ବୋ ॥ ୧

ଉତ୍ୱମଣି ମହାବାକା, ବ୍ରଜଜୀବେ ବଲେ ଏକା, ତାଙ୍କେ
ତର ପୂର୍ବପଞ୍ଚ ଉପାଦି ମାଯାର ॥ ମୋହଂ ବଲେ ମାଯା
ଦାସ, ନାହିଁତେ ଉପାଦି ନାଶ, ଲୋକେ କରେ ଉପତ୍ତାଗ,
ଲାଜ ନାହିଁ ମେ ଦେଖାଯ ହୁଥୋ ॥ ୨

ସଥା ବ୍ରୀହି ତୁ ମେ ବାଗ, ନାହ ନାଶେ ଅଛ ଶାଶ,
କରୁ ବ୍ରଜ କରୁ ଦାଗ ମେଛେର ଆକାର ॥ ମୃତ୍ୟୁଜୟ ଧାର
ଦାସ, ମେ କାଲୀ ହିତେ ଆସ, ଏକି କଥା ଶର୍ଵନାଶ
କାରେ କବ ମନୋ ରୁଥୋ ॥ ୩

ଅସିକ୍ଷ ସାଧକ ସଙ୍ଗ, ପରମାର୍ଥ ରସ ରଙ୍ଗ, କରିକର
ଅପ୍ରସଙ୍ଗ ସନ୍ଦେହ ନିରାଶ ॥ ଅବିଦ୍ୟା ଅବିଦ୍ୟା ହବେ,
କେ ତୁ ମି ଜାନିତେ ପାରେ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହବି ତବେ କାଲୀପମେ
ଉତ୍ସୁଥୋ ॥ ୪

ତାଃ କାଳୋଡା ତାଃ ଜମଦ ତେତୋଳା ।

ଶିବ ଆରାଧିତା କାଲୀ ପଦ କର ଆଶା ॥

ଆଜିର ମାଯାର ସରେ ଯତନେ କରିଛ ବାସୀ ॥

ଅନାଦି କୁକର୍ମ ଯୋଗ, ଜୟିଜ ତୋର ଭବ ରୋଗ,
ପାପ ପୁଣ୍ୟ କରି ଭୋଗ ଅଥବା ହେଯିଛେ ଦୁଶ୍ମା ॥ ୨

ଆନନ୍ଦନ ବ୍ରଙ୍ଗଳୀ, ଧ୍ୟାନ ଶୂନ୍ୟ ତଥା ଧ୍ୟାନୀ,
ଘରସେ ନା ହଲି କର୍ମୀ ନିକର୍ମୀର ପ୍ରାୟ ॥ ନାହିକ ଭକ୍ତିର
ଲେଖ, ଦୁର୍ଜ୍ଞ ପଥେ ମରା ଦ୍ଵେଷ, ତୁଇତ ପାପୀର ଶେଷ ଧଳ
ଧୟ କରୁ ନାଶ ॥ ୩

ନାତମଙ୍ଗେ ନାହି ରାଗ, ଅମ୍ବ ନାଜେ ଅଗୁରାଗ,
ଅମ୍ବଟେ ହୟ ମତ୍ୟ ଭାବ ସତୋ ନାତିକତା ॥ ଏହି ଅମ୍ବ-
ମାନ କର, ନାହି ହବେ ଜମାନ୍ତର, ନାହି ହେଯେ ହଲି ଥିବ ବ୍ରାମ-
ଚନ୍ଦ୍ରର ଏହି ଲାଭା ॥ ୪

—*—*—*—*

ତାଃ ବେହଗ ତାଃ ଜମଦ ତେତୋଳା ।

ଯନ ଘନ ଘଟା ଛୁଟା ହିର ନାରିନୀ, କାମିନୀ କା-
ମାନ୍ତ୍ର ଉଠେ ॥

ହେବି ନଥଚନ୍ଦ୍ର ଶୋଭା, ଜଜ୍ଜିତ ଚନ୍ଦ୍ରର ଅଭା,
ଲୁକହିଲ ଅକୁଳ ଆଭା ପାଦପଦ୍ମ ତଳେ ଡରେ ॥ ୫

ନୀଳ କମଳ ବଳି, ଝିକରମ୍ଭ ଆଶେ ଅଳି, ଅକ୍ଷାରେ
କରିଛେ କେଲି ପଦ ତଳେ କାର । ରାଜ୍ଞ ଶିଥର ପରେ,
ଅହାମେଷ ଅଭା ହରେ, ହେରିଲେ ଚାତକ ଉଡ଼େ, ନାଚେ
ମୟୁରୀ ମୟୁତେ ॥ ୬

ଶୁକ୍ଳକେଶୀ କେଶେ ଢାକୀ, ମୁଖ ଅକଳକ ଢାକୀ,
ବିଚିତ୍ର କି ଚଞ୍ଚରେଥା କପାଲେ ଡାହାର । ଉଦୟ ଶିଙ୍ଗ-
ବାହୁଣ, ଅପ୍ରକାଶ ତିନୟମ, ନାଶାଯ ମଧ୍ୟ ରତ୍ନ ବେଶର
ଚପଳୀ କରେ ॥ ୨

କରବାଲ ଘୁଷକରୀ, ସବା ଦକ୍ଷେ ଅଭ୍ୟବରୀ, କଣେ
ଶାତେ ଶିଶୁ ମରା ଶିରୋଢାର ଉତ୍ତର ॥ କରେର ମେଥଲେ
ପରି, ଦକ୍ଷାତ୍ରେ ରମନୀ ଧରି, ଅରୂପମା କେ ଶୁଦ୍ଧଗୀ, ହୀ
ଦିତେ ଅମିଯା ଜୁରେ ॥ ୩

ଗହା ଶ୍ରାନ୍ତ ବିଚରେ, ମହା ସନ୍ତ୍ରେ ତିପକାରେ,
ଦିଗ୍ମୟରୀ ଦିଗ୍ମୟରେ ଆନନ୍ଦେ ବିଚରେ । ଶିବା ତବ ସନ
ଦୋର, ଅଥର ନାଚିକ ଶୟ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ତୁ ତୋର ଦର୍ଶନ-
ନାୟ ଦର୍ଶନୀ ଦେରେ ॥ ୪

--: + :--

ରାଃ ବେହାଗ ଡାଃ ଜଳମ ତେଜାଲା ।

ରତ୍ନିର୍ମଳୀ ହର ହୁଦରେ, ବିହରେ ହୁଦରୀଶୁଜେ ॥

ଜଳଦେ କଢ଼ିତ ମାଥା, ଡାହେ ମିଶାଇରା ଢାକୀ,
ତେଜୋମୟୀ ତେଜେ ଢାକା ଆପନ ରୁଦ୍ଧେ ସେ ବିରାଜେ ॥

ଢାକା ମନେର ନାହି ଗତି, ଅବାକ୍ତା ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ଶର୍କି,
ସାବ ସେମନ ବୁଝି ଗତି ଡାବେ ତେମନି ॥ ମସ୍ତ ଅର୍ଥ ଧାନ୍ୟ
ଡାବେ, ଚିନାନନ୍ଦମୟ କୋଷେ, ଆନନ୍ଦେ ଅପ୍ରକାଶେ
ଧନ୍ୟ ନରେ ଡାବେ ତେଜେ ॥ ୧

ଭାବନାୟ ଭାବନୀ ହରେ, ବ୍ରଦ୍ଧପଦ ଭୁଲ୍ଲ କରେ,
ମନୋମେତ୍ର ନାହି କେତେ ରତ୍ନ ହେବି ଢାର ॥ ଦେଖି ଶାମୀ

ଶମ ଦ୍ଵାରା, ଉଦୟ ପରମାନନ୍ଦ, ଶୁନ୍ୟ ହସ୍ତ କାମଗର୍ଭ କହେ
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଛିଜେ ॥ ୨

—୧୫—

ରାଃ ବେହାଗ ତାଃ ଜଳନ ତେତୀମା ।

କୁକୁ କରୁଣାମନ୍ତ୍ର କିନ୍ତୁତେ କରୁଣାବଲୋକନ ॥

ହସ୍ତେ ଆଶ୍ରମତୋଷ ଦାରୀ; ଧରେଛ ବାପେର ଧାରୀ,
ଏକି ବିପରୀତ ତାରା ଲୁକାଇଲା କରୁଣାଧନ ॥ ୩

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅକିଞ୍ଚନ, ସାଧନ ଅରଣ ଛିନ, କିନ୍ତୁପେ
ପାଇବେ ଆଶ ମାହିକ ଉପାୟ ॥ ଅକ୍ଷମ ହଇଯାଛି ଭୟେ,
ଗତିହିନେର କି ହଇବେ, ବନ୍ଧନୀ କରିଲେ ଶିବେ ଦୌଡ଼ାଇତେ
ନାହିଁ ହାନ ॥ ୧

—୧୬—

ରାଃ ବେହାଗ ତାଃ ହରିତାଳ ।

ଘରେ କାଳୀ ତୋର ହେତୁ ମହାକାଳେ ବସିଯା ॥

ତୀର୍ଥାଟନ ଉଚ୍ଛାଟନ, ମନୋଦୈର୍ଯ୍ୟ ଧରିଯା, ହର ଶୁଣ
ତୃତୀୟ ସଂସକ୍ରମ ଆଗେ କରିଯା ॥

ଅହକାର କମ୍ଯା ମାଯୀ, ଡନ୍ୟା ପ୍ରହୃତି ଜାଯୀ, ସମେ
ଆହେ ତୋର ସତ୍ତାନ ଲହିଯା ॥ ପୁଣ୍ୟ ପାପ ନାମ ଭାର,
ମାହେ ଛାରେ ଦୂର କର, ସତ୍ତି କାଳୀ ନାମ କରେ କରି
ଦେଇ ତାତ୍ତ୍ଵୀଯା ॥ ୨

ଧନ୍ୟା ଚିତ୍ତ ଡନ୍ୟା, ନିହୃତି ନାୟେତ ତାରୀ,
ଆସ ବିଜ୍ଞାନ ତନୟ କୋଳେତେ କରିଯା ॥ ଆନିଯା ତଃ-
ବେର ଘରେ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସନ୍ତ କରେ, ମୋଦିର ବିଦେକ ତାର ସ-
ନ୍ଦେର ସନ୍ତୀ ହଇଯା ॥ ୩

ରାଃ ବେହାଗ ତାଳ ହରିଭାଜ ॥

ସକଳ ଅବସତ ହୁଏ ତମ ମନ ସଂପିଯା ॥

ଯାବେରେ ସଥନ ପ୍ରାଣ ଉତ୍ସଗ୍ରୁ ଭାଜିଯା ॥ ଦିବେରେ
ତଥାନି ମନ୍ତ୍ରଣା ତବ ଭୁଲିଯା ॥

ଇହି ସଥନ ସ୍ଟାର୍ଟର, ସେକାମେ ବିପଦ ଘୋର, ସ୍ଵାଭା-
ବିକ ଆପନ ଭାବ ଭୁଲିଯା ॥ ପ୍ରାକ୍ତନ କର୍ଷ୍ଣର ଫଳ, ଉତ୍ସମ
ହରେ ସକଳ, ଭାବିବି କି କାଳୀ କାଳ ଭଯେ ଭର
ପାଇଯା ॥ ୧୩

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଜ୍ଞାନ ହୌଲ, କେମନେ ଦେ ଦୀନେତ ଦୀନ,
ଶୁଭ ହରେ ଏକାରଣ ଦେହେ ଧାକିଯା ॥ ଅନ୍ତରେବ ବଲି ମନ,
ଏଶରୀରେ ଦେ ସାଧନ, କାଳୀ କାଳୀ ବଲିଓ କାଳୀର ପଦ
ଭାବିଯା ॥ ୨

— : * : * : —

ରାଃ ବେହାଗ ତାଳ ହରିଭାଜ ॥

ଆନନ୍ଦମୟୀ ନିରାନନ୍ଦ ଦୂର କର ଗୋ ॥

ଚିଦାନନ୍ଦ ମନ୍ତ୍ର କର, ଲକଳ ସଂଶୟ ହର, ଅନ୍ତର ବା-
ହିରେ ଅଭେଦ ରୂପ ହୁ ଗୋ ॥ ମୂଳାଧାର ମହାକାର ଭାବେ
ଏକ ସର କର, ଜ୍ଞାନେରେ ବିଜ୍ଞାନ ଧାମେ ଜାଇଯା ॥ ସଟ୍ଟକ
କରି ଭେଦ, ସୁଜ୍ଞ ଭକ୍ତେର ଧେଦ, ମିଳାଏ ହଂସହଂସୀ
ଦଶ ଶତ ଦମେ ରୁଣ ଗୋ ॥ ୧

ଭର୍ତ୍ତମୁଁ ମହାବାକ୍ୟ, ଭାତ୍ର ଫଳେ ହୁ ଏକ୍ୟ, ଶ-
କାର୍ଥେ ଜଙ୍ଗଣା ଦୂରେ କଟିଯା ॥ ସତ୍ୟ ଆର ବିଜ୍ଞାନ ଆ-
ନନ୍ଦ, ସୁଜ୍ଞ ଗୋ ଆହାର ରମ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଲାଭ ଏହି ଉପାଧି
ଭାବ ହୁଏ ଗୋ ॥ ୨

ରାଃ ଈତରବ ଆଃ ଏକତାଳ ॥

ଯ/ନ୍ ମତେର ସମାଜେ ଆଗି ଶୁନେଛି ସିନ୍ଧାରୁ କଥା ॥

ଆହାବେର ଅଭାବ; ନା ହୟ ନିତ୍ୟ ଭାବ, ଭାବେର
ଭାବ ମେ କି ହୟ ଅନ୍ୟଥା ॥ ୧

ହଇଲେ ଅବିଦ୍ୟା; ଜାଣେ ଜହାବିଦ୍ୟା, ନତୁରୀ ଅବି
ଦ୍ୟାର ପ୍ରମାଦ ସଟେ ॥ ଅଛି ନାହିଁ ଜାନେ, ଫୁନ୍ଦା ଫୁନ୍ଦ
ଜାନେ, ସରେ ତାରେ ଉଚ୍ଛ୍ଵ ମାନେ ମର୍ବିଥା ॥ ୨

ଆଗମ ନିଗମ; ନା ହୟ ଅଗମ; ତର୍ଗମ ଭାବାରି
ଦିଚାରେ କଥୀ ॥ ନାହିଁ ଅଧ୍ୟଯନ; ଉଚ୍ଛ୍ଵ ନିରପଣ, କରିତେ
ନାୟ ଥେଯେ ଲାଜୁର ମାଥା ॥ ୩

ଯେ ମାନେ ଅଟେଷ୍ଟ; ମେ ନହେ ଅଟେଷ୍ଟ; ନା ହୟ
ମନ୍ଦତ ଭାବାରି କଥା ॥ ମଞ୍ଚନ ନିର୍ଣ୍ଣା; ନା ହୟ କଥନ;
ଭାମଚିନ୍ତ ମନଗତ ଏହି ବାଥା ॥ ୪

—୧୩୩୩—

ରାଃ ଧାନେତ୍ରୀ ଭାଲ ମଧ୍ୟମାନ ।

ଆରେ ଆମାର ମନରେ କା ଚିନ୍ତା ତୋମାରେ ।

ତୁ ନାଥ ପମାରି ତୋମାର ଭବେର ବାଜାରେ ॥

ଶ୍ରୀମା ନାମ ଚିଙ୍ଗାମଣି, ନାଥ ମିଶେଛେନ ଆପଣି,
କମୁଳା କୁଟନ ଧନ ବ୍ୟାପାରେର କରେ ॥ ୧

ବାପାରି ଧତେକ ଆହେ, ବେଜାକେନୀ ଆରି କାହେ,
ହିଂକୁଣ ବାପାର କରି ଗୋଲାର ହେଯେହେ । ଚିଙ୍ଗାମଣି
ପୁଣି ଭବ, ବାପାରେ ଅଗମ ଜବ, ବୈମରେ ବ୍ୟାପାର କରେ ।
ଆପଣାରି ଘରେ ॥ ୨

ହଇଯା ବ୍ୟାପାରି ଦଢ଼, ବୁଝିଯା ବ୍ୟାପାର କର, ସଞ୍ଜ-
ବିରୀ ମହାଜନେ କେମୋ ସନ୍ଦା ତାରୋ । ମେନା ଦେନା
ଶୁଙ୍ଗ କର, କମିର ଆଶା ପରିଚିତରେ, ବାଡ଼ିରେ ଫୁଲି
ତୋମାର କହେ ରାମ ନରେ ॥ ୩

— : * * : —

ରାଃ ସିଙ୍ଗୁ ତାମ ଏକତାମ ।
ଆମ କର୍ମ ଫଳ ଛାଡ଼ି ଭଜ କାଳୀକା ରେ ମନ ।
ହବେ ହେତୁ ଶୁନ୍ନା କାଳୀ ଭକ୍ତି ଶୁଣ୍ଡିର ପର ଢାକା ରେମନ ॥
ଜଠରାନମେତେ ଯେମନ, କୁମେ ନାଶେ କରୋ ଭୋ-
ଜନ, ତେମଲି ଭକ୍ତିର ଆହେ ଶକ୍ତି ପୁଣ୍ୟ ପାପ ନା
ଶିକା ରେ ମନ ॥ ୧

ସାବେ ଦୁର୍ଜ୍ଞର ଭବ ବ୍ୟାଧି, ରାମଚନ୍ଦ୍ରର ମହୋଦୟି,
ଭକ୍ତି ରନ ସହ ପାନ ନାଥେର ଶୁଣ୍ଡିକା ରେ ମନ ॥ ୨

ଇତି ପ୍ରଥମ ଥଣ୍ଡେ ଶ୍ରୀଭବାନୀ ବିଷୟକ
ଗୀତାବଳି ସମାପ୍ତା ॥

— : * * : —

দ্বিতীয় খণ্ড ।

— : * * * : —

রামচন্দ্র ভট্টাচার্য রচিত ।

— : * * * : —

আগমনী ।

বাঃ ধানাশ্রী, তাঃ আড়া ।

গিরিজাজ হে আনিতে উমারে, কে

যাবে পাঠাব কারে, কৈলাস শিথরে ।

শঙ্ক পুঁজ হৈল নষ্ট, মেমাক সকল জেষ্ঠি, অবসিষ্ট
ছিল সেতো, গত সিঙ্গু নীরে ॥ ১

দেৰ্ঘি মারদ আস্তি শুম সমিধানে বাস,
কচিল যে সূর্য কথা কি কর তোমায়ে ॥

তিথারী ইহিতার পতি, সদাই হার অসঙ্গতি,
লম্বোদর সেনাপতি শুভ যার ঘরে ॥ ২

গত নিশি অবসানে, উমারে দেখি স্বপনে, তাকে
মৃহু স্বরে আমায়, মা আঙ্গো ঘরে! পিতা মাতা
আছে ষায়, তার কি এই ব্যবহার, আপমি আসিতে
নাবি, লোক জড়া করে ॥ ৩

শুরুদে শারদা বিনে, কিরুপে বুবাব প্রাণে, কহ
কহ গিরিবর কে আছে হে ঘরে! বিশেষ মায়ের
পান, আশারে আছে ধারণ, অবশ্য আসিবেন
উমা, সৎবৎসর পরে ॥ ৪

ବିଶାଦେ ବିଷ୍ଣୁମ କରେ, ମେନକୀ ନୀ ଈଧ୍ୟ ଧରେ, ଅଚଳ
ସଚଳ ହରେ ଚଲିଲା ସମ୍ବରେ । କହେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପିଜ, ତିମେକ
ନା ସହେ ବାଜ, ସେ ଭାନେ ମେ ଜାନେ ହୁର୍ଗୀ, ଆଗେ ଯାଏ
ଅନ୍ତରେ ॥ ୧

—***—

ରାଃ ଧାନାତ୍ରୀ, ଭାଜ ଆଡ଼ା;

ଓହେ ନଗରୀଜହେ ରହିତେ ନାରି ଧରେ,
ଶରଦେ ଶାରୁଦୀ ବିନା କ୍ରଦୟ ବିଦରେ ॥

ଆନ୍ତାନ୍ କରେ ପ୍ରାଣ, ଅଛିର ନା ହୃଦ ମନ, ଦାବାଖି
କରିବୀ ସେନ, ବ୍ୟାକୁଳା ଅନ୍ତରେ ॥

ଜାବେ ମାତ୍ର ଏକ ଥର, ନୟନେ ନବୀନାଞ୍ଜନ, ଅୟମେ
ନତନ ମିଥି, ବିଧି ଦିଜ ମୋତେ । କି ବଲିର ବିଧିଭାରେ,
ଦେଖି ଭାରେ ହେବେସରେ, ଦଃଖ ପାହାବାର ଜମା ଉଥରେ
ଅନ୍ତରେ ॥ ୨

ନାରଦେ ବିନ୍ୟ କରି, କରେଛେନ ଉମୀ ଆମାରି,
ଭନ୍ଦାର ଶୁଣି ଚଃଖ, ଦୈତେ ନାକି ପାରି । ଜନକ ଭୂପତି
ଯାର, ଛୁଖିନୀ ନିଜିନୀ ଭାର, ବଙ୍କୁ ଯାର ରଙ୍ଗାକର, ବାସ
ହିମ ଧରେ ॥ ୩

ଶ୍ରୀମାନେ ଜାଗତାର ବୁଦ୍ଧ, ଭନ୍ଦ ଭୂଷା ଦିଗ୍ବୟର, ଭୂତ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପର୍ବିବାର, ଶିତେ ଗଜା ଧରେ ! ଭନ୍ଦା ରାଜକୁମାରୀ,
ତାର କି ସମ୍ଭବେ ନାରୀ, ଶୁଣି ଭାଗ୍ୟ ମାଥାର, ଭନ୍ଦ ଦି-
ଗ୍ନାସରି କରେ ॥ ୪

ବୁଝୁଛିନ କୁଳାଚାରେ, କନା ପିଲାମ ଅବିଚାରେ,
ଜୀମାତା ଘମତା ଷ୍ଟନ୍ୟ, ଭୁଲିଲା ହୁର୍ଗାରେ । ମେନକା ବାସଙ୍କେ
ଭାସେ, ଚଲିଲା ହିମ ଟୈକମାସେ, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଏ ଆଶେ,
ଭାକମେ ହର୍ଗାରେ । ୪

—:***:—

ରାଃ ସିଙ୍ଗୁ, ତାଃ ଆଡ଼ା ।

ହୁର୍ଗା କି ଭୁଲିଲି ମାଗେ ଆମାରେ ଏ ବାର !

ଉଦ୍‌ଦିନମୀ କାହେ ରାଣୀ, ବଲେ ଅନିବାର ॥

ସ୍ଵପନେ କି ଜାଗରଣେ, ଜାଗେ ହୁର୍ଗା ଯାର ମନେ, ହୁର୍ଗା
ଦିନୀ ଘନୋତ୍ତୁଥ, କେ ଜାନିବେ ତାର ॥ ୧

ହୁର୍ଗା ଅନିମିଷେ ଢାୟ, ଟୈକମାସେର ପ୍ରତି ଧାୟ,
ଶରଦେଶେ ଦିନ ଯାୟ, ତାବେ ବାର ବାର ॥ ୨

ରାମଚନ୍ଦ୍ରଦୀନେ ଭାସେ, ହୁର୍ଗାପଦ ରଜ-ଆଶେ, ହର୍ଜ-ଭ
ମାନବ ଡର, ହଇବେ କି ଆର ॥ ୩

—:***:—

ରାଃ ସିଙ୍ଗୁ, ତାଃ ଆଡ଼ା ।

ଆସିତେ ବିଲମ୍ବ କେନ ହଇଲ ରାଜାର,
କେ ଯାବେ ଆନିବେ ଉମାରୁଶୁଭ ଶମାଚାର ॥

ଶରଦେଶ ଦିନ ଗତ, ଗନେରେ ବୁଝାବ କତ, ହୁର୍ଗାକେ
କୁଟୁମ୍ବ ଜୀତ, ଯେ ଛାଥ ଆମାର ॥ ୧

ହୁଥିନୀ ଜନନୀ ବଲେ, ହର୍ଗା ସଦି ଗୋଲ ଛୁଲେ, ମହେ
ଷେ ଭୋଲା ଛେଜେ କି ଦୋଷ ତୌହାର ॥ ୨

ଶତ ଆୟ ଶରଦ କାଲୋ, ରାମଚନ୍ଦ୍ରର ଦିନ ଦେଖ,
ହୁର୍ଗା ସଦି କର ଛଲ, କେ କରେ ଉଦ୍ଧାର ॥ ୩

তাঃ সমিতি তাল আড়া !

যাবহে নিশি প্রভাতে, হিমালয় এসেছেন আ-
মায় লইতে। পতি আশুতোষ যার, দোষ শুণ তুলা
তার, উদাপি শ্রীমূখ আজ্ঞা বিনো কি পারি যাইতে॥

কি কব জননীর দুর্ধৰ্ষ, বিধি ভাবে বৈমুখ, ছলে
শত পুত্র তাড় হরিল তাবত। মা বলিতে নাহি ঘরে,
মে দুঃখ কহিব কাবে, বিনোবিয়া যাব হিয়া মায়েরে
মনে করিতে॥ ১

আছে পিতা মাতা যার, সে জানে যন্ত্ৰণা তার,
অনাদি পুরুষ তুমি নাহিক তোমার। হতপুত্রা গমমাতা,
তুমিত জারি জামাতা, এইত উচিত হয় যাই চল ছজ
মাতে॥ ২

পুরুষ রতন তুমি, কোমায় কি কব আধি, আ-
মার যে দোষ শুণ সকুলি বিদিত। নিবেদন রাজা
পায়, অবিলম্বে দিন যায়, অভ্যর্থনি কর হয় জনক
দ্বর যাইতে॥ ৩

অভ্যর্থনি দিলাইত, যাইতে জনক ঘর, আনন্দে
আনন্দ ময়ীর অনন্দ অস্তর। কহে রামচন্দ্ৰ গত, দি-
লম্ব কি আছে আর, অচল চলাহে চল দুর্গা দণ্ডে টৈক-
জাস হইতে॥ ৪

— ৫ + : —

তাঃ কালেংড়া তাল আড়া !

এলেগো এসোগো দুর্গা মুক্তা আমার, দুঃখ

ଦୂରେ ଗେଲ ହେବି ବସନ ତୋମାର । ଡାପେର ଭାପିତ ଦେହ
ମହେ ନିରସ୍ତର, ଶୀତଳ କରଗେ । ଚର୍ଗୀ ମା ବଲିଯେ ଏକବାର ॥

ଅନେକ ସାଧେର ତୁମି ତୋମାର ଜାଗିଯା; କରେଛି
କଟୋର ତଥ ବିଧି ଆରାଧିଯା । କୁଳବ୍ୟାନନ୍ଦ କରି ତୁମି
ଗେ ଆମାର; ନୟନ ପୃତଲି ଦୁର୍ଗୀ ପ୍ରାଣେର ଆଧାର ॥ ୧

ସଂବର ଆଛି ଆଶା ପଥ ନିରଧିଯା, ଆଜୁ
ମେ ପୂରିଲ ଆଶା ଶୁଦ୍ଧ ଚାତିଯା । ଉଥଲିଲ ଆନନ୍ଦେର
ଶୁଦ୍ଧ ପାରାବାର; ନାହିଁ ଉପରମହାର ବାଡ଼େ ଅନିବାର ॥ ୨

ଅଜମାରେ ମଞ୍ଜଲିଯା ଲସ ଶ୍ରୀମଦ୍ଵିତୀୟ; ଆନନ୍ଦେର
ନାହିକ ଓର ହିମାଲ୍ୟପୁରେ । ଆନନ୍ଦମର୍ଯ୍ୟୀ ମନ୍ଦିନୀ ଭୁ-
ବନେ ଯାହାର; ସକଳ ଅସ୍ତର ନିଧି ବିଧି ଦିଲ ଭାର ॥ ୩

ସାର୍ଥକ ଜୀବନ ଭାର ମେ ଦେହ ଧାରଣ; ଶାରଦେ ଶା-
ତନ୍ଦୀ ପଦ କରେ ଆରାଧନ । କହେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦ୍ଵିତୀ ଭଙ୍ଗ
ନାହିଁ ଭାର, ଶିବ ଉତ୍ତର ମେଇ ଶୁଭ ସୁଚିତ୍ର ସଂସାର ॥ ୪

—*—*—*—*

ରାତ୍ର ବାଗେଶ୍ବି କୋମୋଡ୍ରା ତାଳ ଅଧ୍ୟାତ୍ମାନ ।

ଆଜ କି ଆନନ୍ଦ; ଗିର୍ଭାଙ୍ଗ; ଆନନ୍ଦମର୍ଯ୍ୟୀ ଭବନେ ॥
ସବ ଦୁର୍ଗ ଦୂରେ ଗେଲ; ବିଧି ନିଧି ମିଛାଇଲ; ସୌଭାଗ୍ୟ
ଉଦୟ ହଲୋ ଅଜମାର ଆଗମନେ ॥

ଶରଦେ ଶାରଦୀ ଦୈଶ୍ୱର, ଅସମ୍ଭୁତେ ଦଶଭିରିଶ; ଅଞ୍ଚ-
କାଳ ହେଯେହେ ବିଶା ଅଛନ୍ତ କଦମ୍ବ । ଆନନ୍ଦମର୍ଯ୍ୟୀରେ ହେବି;
ସବ ଶୋକ ପରିଦ୍ଵିଷ; ଯହା ଅସ୍ତ୍ରୀ ନରମାତ୍ରୀ ଅୟତନ କର-
ଶନେ ॥ ୧

ତୁବମେ ସୌଭାଗ୍ୟ ଯାଇ; ବିଲୁଦଳ ସହକାର; ରଜ୍ଞୀ
କବା ଗଞ୍ଜାବାର ଦିଲ ଆଚରଣେ । ସାର୍ଥକ ଜୀବନ ତାର;
ଶୁଭ ଭୟ କାରାଗାର; ଭୈର ନା ଆସିବେ ଆର କହେ
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦୀନେ ॥ ୨

— : + : —

ରାଜ ବାଗେଶ୍ୱର କାନେଢ଼ୀ ଫଳ ଅଧ୍ୟମାନ ।

ଗିରି ଉମୀ ସଙ୍ଗେ, ପ୍ରସଙ୍ଗେ ଆନିଲା ସବେ କାର
ମେରେ । ମର୍ବିଦେବ ତେଜ ଦେତ, ଜାଟାଜୁଟ ଶିରୋକୁହ,
ଆମାର ଉମୀ ନୟ ଏହ ଦେଖ ଦେଖି ଶୁଣ ଚେଯେ ॥

କଣକ ଚମ୍ପକ ନାମୀ; ଅତ୍ସୀ କୁଞ୍ଚମୋପମୀ; ଏହି
ନାକି ଦେଇ ଉମୀ ସଂଶୟ ଆମାର । ଉମୀ ଚତୁର୍ବୁଜୀ ଛିଲ,
ଦଶ ଭୁଜୀ କବେ ହୈଲ; ହିମଗିରି ମତା ବଳ କର ଛଲ
ପତି ହେଁ ॥ ୧

ଦେଖି ଏକ ବିପରୀତ; ପଦେ ଜଞ୍ଜଳିର ହୃଦ; ତାରେ
କରେ ଅନ୍ତ୍ରୀଯାତ ଉମୀ କି ଆମାର । ଆର ଏକିଚନ୍ଦ୍ରକାର,
ପଦେ ମହାସିଂହ ତାର; ସଙ୍ଗେ ଶୂନ୍ୟ ପରିବାର ଏଲ ଦେବ
କମ୍ଯା ଲାଯେ ॥ ୨

ରଜ୍ଞଜବା ବିଲୁଦଳେ; ପୂଜେ ଦ୍ୱର୍ଗ ମହୀତଳେ, ତାରେ
ଗିରି କମ୍ଯା ଥଲେ ତାବ ଚମ୍ପକାର । ହିଜ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବାଣୀ,
ଶୁନହେ ନଗେଶ୍ୱର ରାଣୀ; ଏହିତ ଭବ ନନ୍ଦିନୀ ତାବେ ଗନ୍ଧ
ସମ୍ଭାବିଲେ ॥ ୩

— : + : —

ରାଃ ବାଗେଶ୍ବି ତାଳ ଆଡ଼ା !

ହେଲିଯେ ହରଗୋ ଛର୍ଗତି ଆମାର; ତୁମି ମହା-
ମାତ୍ରା ତବ ମାୟାଯ ସହେ ଅନିବାର । ଅନାଦି କୁକର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗ;
ଭାପତ୍ରର କରି ତୋଗ; ନା ହୟ ଶାନ୍ତି ଭବ ରୋଗ; ଏହିମା
ମାଯାର ॥

ସମ୍ଯାପି ଅନାଦି ନିଷ୍ଠ; ଜୀବ ମେ ଅବିନ୍ୟା ସାଧା;
ନାହିକ ଜୀବେର ସାଧା କରିତେ ଉପାୟ । ତୋମାର ଇଚ୍ଛା
ପ୍ରସାଦ, ସେମଙ୍କେ ହୟ ମେଲା, ସେଇତୋ ଭବେର ଭେଦ
ଆଶ୍ରୟେ ଉତ୍ସୀର୍ଣ୍ଣ କର ॥ ୧

ତୁ ମି କର୍ତ୍ତୀ ଆମି ଦ୍ୱାସ, କଟିତେ ହୟ ଉପଚାସ,
ନିବେଦନେ ନାହି ତୋମାର କମଳ ତୋମାର । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡ
ନର, ତାରେ ଅଙ୍ଗୀକାର କର, ଦିଯେ ଦାନ୍ତ କର୍ମଭାବ ତାର
ଆପନ କିଳର ॥ ୨

—: * * * : —

ରାଃ ଛର୍ଟ ତାଳ ଆଡ଼ା !

ମମ ମା ହରେର ସବେ, କେମନେ ଆଛିଲା ଛର୍ଗାଈକ-
ଲାମଶିଥରେ । ଜାମାତାର ନାଇ ଧନ, ଫଣ ଅଣି ଆଭରଣ,
ଅତି ଦିନ ଭିକ୍ଷାଟମ କୋଚନୀ ନଗରେ ॥

ସେ ବସନ ଅଭାବେ ହୁର, ହେଲେହୁନ ଦିଗମ୍ବର, କଥନ କ-
ଥନ ପରେ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ଅୟର । ଚିତ୍ତାଭ୍ୟ କଲେବରେ; ବିଷ
ଚିକ୍ଷ କହେ ଧରେ, ସପତ୍ତି ତୋମାର ତାରେ ଧରିଯାଇଛୁ
ଶିରେ ॥ ୩

মেনকা বাঁসলা জানে, অজ্ঞময়ী নাহি জানে,
আপন কন্যা করি মানে দুর্গারে নিষ্ঠয়। রামচন্দ
এই ভাষে, দুর্গাপদ রজ আশে, জয়ে জয়ে সাংসের
বাসে, দেখো দিশ তারে ॥ ২

ইতি বিড়ীয় থষৎ সম্পূর্ণম্ ।

— :* * * : —

তৃতীয় থঙ্গ ।

— : * * * : —

শ্রীকৃষ্ণ রামজীৱা বর্ণনা পদ্মবিলী ।

— : * * * : —

রাঃ হামিৰ তাল থয়ৱা ।

মাইরি গৌরচন্দ্ৰ পূর্ণচন্দ্ৰ উদয় ভক্তকে সমাজ,
বাজত সব লাজত, অবকোটি মনন ।

কুলণা কিধুন কৰি বিথান, নাশত হুদি আজ্ঞাকাৰ ॥
বৰিখত হৰিলুমাশুষ্ট, তাপত্য ভব থঙ্গিত, গত আদভুত
ৰাকাপত পতিষ্ঠচৱণ ॥ ১

প্ৰেম ভক্তি নিৰ্মল যথা, বিস্তাৱিত কিয়ে দশ
লিঙ । শীতল শুণে জগদানন্দ, তাপিষ্ঠ রহে রামচন্দ্ৰ,
পতিতনকে রাজা সোই মোচন হীন ॥ ২

— : * * * : —

রাঃ হামিৰ তাল থয়ৱা ।

ডুঁকঞ্চিতা !

মাইরি শয়ন চন্দ্ৰ, প্ৰেমানন্দ, পূৱণ মণ্ডৰী জেৱী
শোভা, অখসিঙ্গু সিঙ্গু তনয়া মুখ ॥

নব কুলুমালুণ অন্ধৰ, অতি নিৱমল অশীতল
কৰ, বিৱহিলৈগণ নয়ন পাপ, অন্ধৰ বহুদেৱ তাপ,
দেৱ উড়পত, অন্ধভুত; রাজনী অথ ॥ ৩

ହନ୍ଦାବନ ବନକେ ଶୋଭା, ରମଣୀ କୁଳ ମନକୀ ଲୋଭା,
ବଂଶୀବଟ ପୁଲିନ ଶ୍ଯାମ, ଡେଖିଲୀ ଆଜୁ ହୁଥ ଶମାଜ,
ପାଯେ ଜାଜ ମଦମ ରାଜ, ଆଜୁକେ ହୁଥ ॥ ୧

ଅକୁଳ ରାଜିକା କୁଶମନାମ; ପେଣୀ ଶୁରଲୀ ପୁରତ
ଶ୍ୟାମ, ଅଛୁକୁଳ ଡେଖି ଯୋଗମାଯା, ନିକସତୀ ସବ ଗୋପ
ଜାଯା, ଧାଇ ହନ୍ଦା ବିପାନେ, ରାମଚନ୍ଦ୍ରକେ ମନ ହୁଥ ॥ ୨

— : * # * : —

ରାଃ ହାଧିର ତାଳ ତିଷ୍ଠଟ ।

ଆଲିରେ ଶ୍ରୀନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ, ଆଜୁ ପୁଲିନେ ବାଜା ଓଡ଼ି
ବିଲ୍ଲୀ ॥

ମୋହନ ଶୂରତ ଶ୍ୟାମ, ହୁଗତ ଶୁଙ୍କର ଠାମ, ଶୁଲଲିତ
ଅନୁପମ, ମନ ମୋହେରି, ରତିପତ ଶୂରହତ, ଭୁବନକି ଯେ
ହିତ, ଭୁଲିଗୋଟୀ ନିଜପତ, ବନ ନିକସୀ ॥ ୧

ଭନମନ ଆନହାନ, ବିନାଦରଳନ କାନ, ବ୍ୟାକୁଳ
ଡେଖିଲୀ ଆଣ, ନା ବହେ ଯେବି ॥ ଲେଚଲୋ ଯାହା ଶ୍ୟାମ,
ସକଳ ପୁରୁଣ କାମ, ଉତ୍କଷିତ କବି ତ୍ରାମ କାହେ ବଗି ॥ ୨

— : * # * : —

ରାଃ ଇମନ ତାଳ ଘୟଙ୍ଗୀ ।

ପୁଲିନ ବନେ ଆଜୁ ବାଜେରେ, ହମ ହନ ଘନ ନାହିଁ
ଶୁରଲୀ ଶ୍ୟାମ ଶୁଙ୍କର କି ॥

ବ୍ରଜାନନ୍ଦ ହୁଥକେ ଦୂର, ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ହୁଥ ଏଚୁରେ,
ଶନାହି ଶ୍ରୀବନ୍ଦନ ପୁର, ବନିତା କୁଳ କି ॥ ୩

ହଂଶୀର୍ଷ ସରିଥାବ, ହରତ ବେଳୁ ଗୋପୀ ପ୍ରାଣ;
ମହାକୁଳଜୀ କାଳ, ବିପଦ ମନମକୀ ॥ ୧

କହତାହି କବି ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ପୁଲକିତ ତମ୍ଭ ପ୍ରେମାନନ୍ଦ,
ତମତାହି ଶୀଘ୍ର ଗୋପୀ ହନ୍ତ, ତୁମ ମନ୍ଦରକୀ ॥ ୩

— : × 3 —

ତାଃ ଈମନ ତାମ ଖୟରୀ ।

ଶୁନାଇ ସଥି ବନ ବାଜେରି, ଗତ ଅନ୍ତରୁତ ମନ୍ଦକେ
ଅତ କହିଲେ ବଜାନେ ହାର ॥

ବଂଶୀକେ ଧୂନୀ ମଦନ କନନ, ଛାଇରି ହେବ ପୁରାହ
ଗଗନ, ବ୍ରଜ କଟାଇ କହତ ତେବ, ବାଜେ ଅନିବାର ॥ ୧

ଗରୁଜତ ଦମ ମନ୍ଦ ଯଧୁର, କୁଞ୍ଜିତ ଜଳ ବଳି ସମୀର,
ପୁଲକିତ ଧଗନଗ କ୍ରମ ପଣ୍ଡ, ବରିଥେ ଅମିଯା ବାର ॥ ୨

ବେଳୁନାଦ ଆବଣାହୃତ, ଉଦ୍ଧିଗନ ମନ୍ଦକେ ଅତ, ପୁ-
ଏକ ପ୍ରେମ ଭାବାନନ୍ଦ, ବକ୍ତତ ନମନ ବାର ॥ ୩

ଚରଣେ ଶୁଣ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ବାଜେବଜ୍ଜୀ ଉଗୋବିନ୍,
ଦୁର୍ଲ୍ଲାପ ପୁରିନେ ଗୋପୀ ହନ୍ତ, ଆହି ଭୁବନ ନାର ॥ ୪

— : । : —

ତାଃ ହାରାମାଟ ତାଳ ତିଣ୍ଟେ ।

ବମେ ବାଜେ ଅତି ଦୂର, ବେଳୁ ଅମନ୍ତ ଯଧୁର ॥

କିମୁଦମ ଯୋହେ ଘରେ, କୋଳ ନାହିଁ ଘରେ ରବେ,
ତୁଲେ ପତି ସତୀର ଧରେ କଟିର ମେହୁର ॥ ୧

ଆମାହାନ୍ତ କରେ ଆୟୁଗ, ଅର୍ଥର ନା ହୁଏ ମନ, କୁଞ୍ଜ
ଗୋପ ତୁମ ଇକି, କଲାଙ୍କ ଅନ୍ତୁର ॥ ୨

କବି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଡାମ, ଉଦ୍‌କଟ୍ଟିତା ଏହି ରସ, ନା ପୁ-
ରିବେ ମନେର ଆଶ, ବିଷେର ଅଚୁର ॥ ୩

—::—

ରାଃ ଛାୟାନାଟ ତାମ ତିଣ୍ଡଟ ।

ତମ ମନ ଧନ ଆଣ ମେରି, ହରଲିମେ ଫାନ ॥

ଭସନ ଭାୟେ କାଟେ; ଦିନ ପୁଲିନମେ ରହେ; ନରନ
ନନ୍ଦନ ଚାହେ, ସାହୀମେ ବଯାନ ॥ ୧

ଗୋଯେ ଶୁକରନ ଭୟ; ଆଭୟ ତେଯେ ଅଚୁର, ଉମଢ୍ଢ
ଶୁରଢ୍ଢ ଜିଥା, କରେ ଆନ୍ଦାନ ॥ ୨

ଉଦ୍‌କଟ୍ଟିତା ଇଯାକେ ନାମ କହତେ! ଏକବି ରାମ,
ବନ୍ଦୀ ବଜାୟ ଶାମ, ଅମଧୁବ ତାମ ॥ ୩

—::—

ରାଃ କାନୋଡ଼ା ତାମ ଆଡ଼ ।

ଚଲୋରି ଲୋରି ସଥି ଆଜୁ, ଶୁଭ ଛନ ମାନି,
ଆହରି ଭୁବନାଙ୍ଗନା; ଶୁନି ମୁରମୀକେ ଧୁନୀ ॥ ମଧୁର ମୁରମୀ
ରସ; ପରାତର ମନ ଭବ; କାହେ ତୁଡ଼ ବତି ଅବ; କୁମକେ
ପୋରବ ମାନି ॥

ବୁଦ୍ଧମ ଭୋଜନ କୋଇ ଛୋଡ଼ି ଲୋଟନାଙ୍ଗନ ।
ଛୋଡ଼ି କୋଇ ଅଞ୍ଜଳାଗ, ଅଞ୍ଜଳକେ ଉଦ୍‌ଭରମ; । ଗୋରସ ଅ-
ରସ ଶିଖ ମୁଖପର ହୋଡ଼; ପଛାଡ଼ି ପତିକେ ସେବା; ସେବ
ମାରଗ ତୋଧିନୀ ॥ ୪

ବମମ ଭୂଷଣ ସବୀ ଉମଟ ପଲଟ ତେବୀ । ବିସର ଗେହୀ
ବିସର ଅରତ ନା ଆହି ॥ ଆଣ ମନ କାମ କିମ ହବ

ଲିଯେ; ଯୁଦ୍ଧଲୀ କାହକେ ନା କହେ କୋଇ; ଯୋଗମାଯାକେ
ସହିନୀ ॥ ୨

‘ କହେ କବି ରାମଚନ୍ଦ୍ର କରି ଅଚୁମାନେ. ସାଧନ ସି-
କ୍ଷାକେ ରିତ ଏହି ମତ ପୁରାଣେ । ମହାରାଜ କରତିଛି ନିତ୍ୟ
ନିକ୍ଷାକେ ଲିଯେ, ଜୁଗତ ସୌ କଂହି ମହାରାଜା, ସୌ
ଆଶ୍ରମ ମନି ॥ ୩

—:***:—

ରାଃ ହାୟାନାଟ ତାଳ ହରିତାଳ ।
ଉଦ୍ବକଞ୍ଚିତା ରାସ ବିଲାପ ।

କୁମେ କଲକ କରିଲ, ଶ୍ୟାମେର ଘୁରଲୀ ॥
ଭାଗାହିନୀ ଗୋପୀ ଭାରେ, ପୁଲିନେ ଆନିତେ ନା
ରେ, ବଞ୍ଚୁବର୍ଗେ ରାଖେ ଭାରେ ବଞ୍ଚନ କରି ॥ ୧

ଦୁଃସହ କୁଣ୍ଡ ବିରହ, ଅଶ୍ଵତ ନାଗିଲ ଦେହ, ଧ୍ୟାନେ
ପୁଣ୍ୟମୟ ଦେହ ହରିଲ ଭାରି ॥ ୨

ପାପ ପୁଣ୍ୟ ନାଶେ ଭାରି, ଶୁଣମର ଦେହ ଛାଡ଼ି,
ଘୋଗୀ ଯେନ ଯୋଗ କରି ପାଇଲ ହରି ॥ ୩

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଅଚୁଗତ, ଯାର ବୁଝେ କୁକ ଆଶ, ଅମାଣ
ଏତାଗରତ ରୁଯେହେ ଭାରି ॥ ୪

—:***:—

ରାଃ କାମେଡ୍ରାର ମାଜ ତାଳ ଧୂରା ।

ଶୁନ ସହି ଏ ବାଜେ ପୁଲିନେ ଘୁରଲି, ଶ୍ୟାମେରେ
ଏଥିଲ କି କରି, ରାଇତେ ନାରି, ଚଲହେ ଚଲିଲାମ ଦିଲିମେ ॥

পূর্ণ ইচ্ছ কুমুদ বন্ধু উদয় হয়েছে আগণে । শ্রীর-
স্মাবনে আজু হয়েছে কি শোভা কির্তনে ॥ ১

শরদে অঞ্জলি মলিকা কুছমে গল্পা মোদিভা
রুজনী । মলয়াচল দিনোমন্দ মধুর পৰনে ॥ ২

শুনি শুনি বৎশীরো খনী রূপণীর রতিপতি জা-
গিল । কৃষ্ণ গৃহীত মনাচলে চুলিয়া আপনার স্থগণে ॥ ৩

রামচন্দ্র থার কর্ত্তা মন্দ রঢ়িল মায়ার ভবনে ।
কিছবে গতি যে জন বক্ষিত হইল শ্রবণে ॥ ৪

—:***:—

রংঃ পরজ তাল আড়া ।

আজু ফেন অন বেছু বাজে নিলিতে ।

আকর্ষণ করে প্রাণ নারি রহিতে ॥

জল বায়ু বক্ষি স্তম্ভ, পাষাণ হইল অস্ত, ধূগ মৃগ
পুলকাঙ্গ বেছু নাদেতে ॥ ১

হৃদয়ে শ্রীবেশ করে, ক্রম্ভানন্দ কৃথ হরে, প্রেমা-
নজ অঞ্চোদয় করে বেছুতে ॥ ২

পতিত্রভার প্রত সঙ্গ, বাড়িল মদন রজ, কহে
কবি রামচন্দ্র হইল যাইতে ॥ ৩

—:***:—

রংঃ বসন্ত তাল আড়া ।

হরিকৃপ অপুর্ণ চল দেখিতে ।

নিরুমিল রিধি তারে উবসে নিহৃতে ॥

ଯେ ଦେଖେଛେ ଏକବାର, ମନୋନେତ୍ର ନହେ ଡାର, ଲେ
କି ଗୋ କଥନ ସରେ ପାଠରେ ଥାକିତେ ॥ ୧

ଭୁବନମୋହନ ଚାନ୍ଦ, ପାତିଖା ରୂପେର୍କାନ୍ଦ, ଥରି
କୁଳବଧୁ ଥରେ ନରାନ ବାଣେତେ ॥ ୨

ଲଈଯେ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସଙ୍ଗେ, ହନ୍ଦାବନ ଚଳ ରଜେ, କାଳାତୋ
ଶୁଚାବେ ଶ୍ଵାଲା କି କାଳ ଷ୍ଟହେତେ ॥ ୩

— : * * * : —

ରାଃ କ୍ରାନୋଡ଼ା ବାହାର ତାମ ଘରର ।

ଅଭିସାର ।

ଚଳ ସହି ରାଇ କାନ୍ତ ସକାଶେ । ବିଲାବେ ପୁଣିଲେ
ଗହାରାସେଧରୀ, ଗଙ୍ଗେ ସହଚରୀ ରୂପେ କୋଟି ଶଶି ପ୍ରକାଶେ ॥

ଶୁମପଞ୍ଜ ଜୟୀ ପାଦପଞ୍ଜ ଝର୍ମାକର କର ନଥରେ । ମଦି
ମଞ୍ଜିର ତାଯି, ଯେନ କୁହରେ ହେସ ସାରମେ ॥ ୧

ପୂର୍ଣ୍ଣଇନ୍ଦ୍ର ବଦନ ମଞ୍ଚଲ ଘନଘଟାରତ ଦୁରୁଲେ । ଉତ୍ତର
ହାରାବରୀ ଦେଲ ଚପଳା ପ୍ରକାଶେ ଆକାଶେ ॥ ୨

ଶ୍ରୀଅଞ୍ଜ ରାଗଜ୍ଞାମୋଦିତ ମୁଦୁ ଆଶେ ପାଶେ ଭ୍ରମିଲି ।
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମନୋପାଦପଞ୍ଜାମେ ପାନ ରତ୍ନେ ॥ ୩

— : । : —

ରାଃ ଛାଯାନାଟ ତାଳୁ ଧିମାତୋଳା ।

ନବରଞ୍ଜୀ କିଳୋରୀ ଚଲିଲୋ ଭେଟିତେ ମୁରାରି ॥

ଶ୍ରୋମମଦେ ଡର ଡର, ଭୁଲି ଶୁକଳନ ଡର, ଶ୍ୟାମ ଦୋ-
ହାଗିନୀ ଶ୍ୟାମେର ପରବ କରି ॥ ୧

ସଥି ଅଜେ ଅଞ୍ଚ ଦିଯେ, ଆବେଶେ ଅବଶ ହରେ,
ଚଲିତେ ନୀ ପାରେ ଗେତୋ ରାଜକୁମାରୀ ॥ ୨

କବି ରାମଚନ୍ଦ୍ରର ଆଶ, ଓପଦେ ହଇତେ ଦାସ,
ଅଭିମାରେ ଏହି ରସେ ମିଲିବେ ହରି ॥ ୩

— * * * —

ରାଃ ବେହାଗ ତାଳ ଆଡ଼ା ॥

ଚଲେ ରାମ ମଣ୍ଡଳେ ଶରଦ ରଜନୀ ଦୈ ରଙ୍ଗନୀ ଭୂମା-
ଇଲେ ॥ ହଂସ ଶ୍ରୀରୂପା ବୁଝା ବାଲା, ବେରେଇଲ ଚଁଦେବ
ମାମୀ, ଢାକିଯା ଚଁଦେବ ଆମୀ ଉଦୟ ଭୁତଳେ ॥

ବଗନ ଭୁବନ ଶୋଭା, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ମନୋଲୋଭୀ, ହି-
କିତ ଚପଳା ପ୍ରଭା ଗଜଗାମିନୀ । ଶୁଭ୍ର ଜନାବ ନାହିଁ
ତେ, ପ୍ରେମାମଦେ ଡରୋଚର, କବି ରାମଚନ୍ଦ୍ର ନର ଚଳ ଚ-
ଲିଲେ ॥ ୪

— * * * —

ରାଃ ବେହାଗ ତାଳ ଆଡ଼ା ॥

ଚଲେ ପୁଲିନ ବନେ । ଶୁଭମୀ ଧନୀ ଶୁନି ଧନି ଶ୍ରବଣେ ॥
ସଚକିତୀ ବେଳେ ପଥେ, ଚଲେ ମବେ ଯୁଥେ ଯୁଥେ, ବ୍ୟକ୍ତପରା
ବ୍ୟାତିକ୍ରମୀ ବନ୍ତୁ ଭୂଷଣେ ॥

ବୁଜନ ଭୋଜନ ତ୍ୟାଗୀ, କୁବିନୀ ଅନୁରାଗୀ, ନାହିଁ
ଭାକେ କେହ କାରେ ଆୟ ହୋ ସଥି ଆୟ । ବେଳରୋ ବି-
ଚିତ ବୁଜ, ପତିକ୍ରତାର ତ୍ରତ ଭଜ, କହେ କବି ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ଶ୍ରୀହନ୍ଦାବନେ ॥ ୫

— * * * —

ରାଃ ପରଜ ମାଲକୋସ ଭାଲ ଆଡ଼ା ॥

ଅଭିସାର ଗୋପିନୀ ଆଗମନ ॥

ଗୋପିଗଣେର ଆଗମନ, ହଇଲ ସଥା ଶ୍ରୀନନ୍ଦ ଲଙ୍ଘନ ॥

ପୁଲିନେ ଚଗଳା ମାଲା, ଉଦୟ ଗୋପେର ବାଲା,
ସନୟଟା ଶ୍ୟାମ କାଲା ଭୂବନମୋହନ ॥

ଶୁଷ୍ଠା ମଧ୍ୟା ଗୋପିଗଣେ, ବେଶୁନାଦ ଉଦ୍‌ଦୀପମେ,
ଆଇଲ ପୁଲିନ ବନେ କାନ୍ତ ମନ୍ତ୍ରିଧାନ । ଅଭିକନ୍ୟା ଶୁନି-
କନ୍ୟା, ଭୂବନେତେ ମାନ୍ୟା ଧନ୍ୟା, ଆର ଏଲୋ ଦେବକୁନ୍ୟା
ଏକତ୍ର ମିଳନ ॥ ୧

ଯୁଥେ ଯୁଥେ ଯୁଥେଶ୍ଵରୀ, ଆଜ୍ଞା ଭୂମା ହେବି ହେବି,
ଆପନ ଆପନ ସହଚରି ନିନ୍ଦେ ପାତ୍ରଶ୍ରାବ ! କୌତୁକେ
କୌତୁକ ରୁଦ୍ଧି, ପାଇୟା ପରଗ ନିଧି, ହଇଲ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ
ମିଳି କରି ଦରଶନ ॥ ୨

କବି ରାମଚନ୍ଦ୍ର କମ, ନାହି ଶୁରୁଜନ ଭ୍ୟ, ମୋକ
ମଞ୍ଜା ନାହି ରମ ପ୍ରେମେର ଲଙ୍ଘନ । କୁମ୍ଭ କୁପା କରେ ସାରେ,
ମେକି ତ୍ରିଭୁବନେ ଡରେ, ସାରେ ହଇତେ ବାହିର କରେ କରେ
ଆକର୍ଷଣ ॥ ୩

—୧୫—

ରାଃ ପରଜ ମାଲକୋସ ଭାଲ ଆଡ଼ା ॥

ଉତ୍କଷିତାୟ କୁଞ୍ଚ ପ୍ରାପ୍ତି ॥

ବେଶ କରି ଆକର୍ଷଣ, ଆନିଲୋ ସତ କୁଳବଦ୍ରଗନ ॥

ଆର ଏକ ଅସଜ୍ଜବ, କରିଯା ବେଶର ରୂପ ନର ନାରୀ
କରେ ଶବ, ମୋହେ ତ୍ରିଭୁବନ ॥

ବିଚିତ୍ର ବେଳୁର ଗାଣେ, ଆକର୍ଷିଣୀ ଗୋପୀ ଆଶେ,
ଆମେ ନିଜ ସମ୍ପଦାନେ ରାମ ମଞ୍ଜେ ॥ ପତି ପିତା ଆତା
ତାରେ, ସତନେ ରାଧିତେ ଲାରେ, ନିର୍ଭୟ ହୟେ ଅନ୍ତରେ
କରେ ଆଗମନ ॥ ୧

ଗୋକୁଳେର ଅନେକ ନାଯି, ପିତା ଆତା ପତି ଭା-
ରି, ରାତିଥେ ଘାର ବନ୍ଧ କରି ନିର୍ଗମ ନା ହୟ ॥ ଧ୍ୟାନେ କୃଷ୍ଣ
ଚିନ୍ତା କରି, ଶୁଣମୟ ଦେହ ହରି, ପାପ ପୁଣ୍ୟ ପରିହରି
ପାଇ ଦରଶନ ॥ ୨

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଏଇ କଥା, ଭକ୍ତିତେ ଭାବେର ଉଦୟ, ଭବେ
ସେ ଅନ୍ତରେ ତଥ ପ୍ରେସେର ଉଦୟ ॥ ଦୂରେ ଯାଯ ଭକ୍ତି ଭୁକ୍ତ
ଭବେ ହୟ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରୁଣି, ନହିଲେ କାହାର ଶକ୍ତି ଦେଖେ
ଶ୍ରୀଚରଣ ॥ ୩

—+:+—

ରାଃ ବୈହାଗ ତାଳ ଆଡ଼ା ॥

ରାମ ରମେ ରମାଭାବେ ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ, ଜିଜ୍ଞାସେନ
ଗୋପୀକାଗଣେ । କହ କହ ଶୁଗଙ୍ଗନ, ବ୍ରଜେର ମଜ୍ଜନ ବଳ,
ଆଇଲା ସଞ୍ଚନା କୁଳ, ପୁଲିନେ କାର ଆମ୍ବେଣେ ॥

ଷୋରଙ୍ଗପା ଏ ରଜନୀ, ଷୋର ସତ୍ତ୍ଵ ନିକେବନୀ, ତୋ-
ମରୀ କୁଳ ରମଣୀ ପୁନଃ ବ୍ରଜେ ଯାଏ ॥ ପିତା ମାତା ଆତା
ପତି, ଧ୍ୟାକୁଳ ହଇଯା ଭୂତି, ନାନାହାନେ କରେ ଗତି
ପରିଆସ ଆମର୍ଦ୍ଦନେ ॥ ୪

ଶୁନହେ ବେଦେର ମର୍ମ, ପତିତ୍ରତାର ଏଇ ଧର୍ମ, ପତି
ମେଦା ବିନୀ କର୍ମ ନାହି ଭାବ ତାର ॥ ପତି ବକ୍ରବର୍ଗ ଯତ,

ହେଉଥିଲା ଅଳୁଗତ, ଏହିତୋ ସତୀର ବୀତ ବୈଦିକେ ମୌକିକେ ମାନେ ॥ ୨

ନାରୀ ଉପପତ୍ତି କରେ, ସମ୍ରା ତୟ ତାତ ଅଳୁଟରେ, ଶୁଣେ
ଦୋଷ ମାନି କରେ, କଲକ ତାହାର ॥ ସର୍ବତ୍ର ଅଥଶ ଗାଁର,
ମୈଲେ ଅର୍ଗ ନାହି ପାଁଯ, ଜୀବନେ ମରଣ ପ୍ରାଁଯ ଅଧ୍ୟାତ୍ମି
ରହେ ଭୁବନେ ॥ ୩

ଶୁଣିଯେ କୁକୁର କଥା, ଗୋପିକାର ଅଳୁଟରେ ବାଧୀ,
ଜାଞ୍ଜେ କରି ହେଟମାଥା କାନ୍ଦେ ଅନିବାର ॥ ପଦନଥେ
ଛିତି ଲିଖି, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ହୈଲ ଦୁଃଖି, କରନ୍ମ ଉତ୍ତର ସଥି
ଏଥନ କି ତୟ ମନେ ॥ ୪

— ୧୫୫ —

ରାଃ ବେହାଗ ତାଳ ଆଡ଼ା ॥

ରାସେ ଗୋପୁରି ॥

ବିନଯେ ଗୋପିକା କହେ ପ୍ରାଣ ନାଥ, କେନ କରିଛେ
ବକ୍ଷନୀ ॥ ପୁରିଯା ବେଳୁର ଗାନେ, ସର୍ବେତ୍ତିଯ ଆକର୍ଷଣେ,
ଆନିଯା ପୁଲିନ ବଲେ ଉଚିତ କି ବିଡ଼ମ୍ବନୀ ॥

ବଙ୍କୁରଗ ପରିତ୍ୟାଗି, ତବ ପଦେ ଅଳୁରାଗି, ହେଲେ
ତଳେମ ଦୁଃଖଭାଗି କରୁଣ ତୋମାର ॥ ନାଥ ସଦି ଉପେ-
ଛିଲେ, ନାହି ଆର ଯାବ ଗେକୁଲେ, ପ୍ରବେଶ ସମୁନ୍ନ ଜମେ
ଅଶ୍ରୁକୁଣ୍ଡ ତ୍ୟକ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ॥ ୫

ତୁମି ନାଥ ବେଦ ବକ୍ତା ଧର୍ମାଧର୍ମେର ତୁମି ଶାସ୍ତ୍ର,
ନାହି ତୋମାର କଥାର ଆଶ୍ରା ଏକି ଅବିଚାର ॥ ପାଦପର
ନିକଟ ହୈତେ ନା ପାରି ତ୍ରଜେ ସାଇତେ, ଅବନୀ ସରଳ
ଭାବେ ନାହି କର ବିବେଚନା ॥ ୨

ତୁମିତେ ଆଖେ ପାତି, ତୋମା ବିନା ନାହି ଗତି
ଇଥେ କି ଅବଳାର ଶ୍ରଦ୍ଧ କମଳ ତୋମାର ॥ ଶ୍ରନ୍ତୀୟେ ଗୋ-
ପୀର ଉତ୍ତି, ପ୍ରସର ଗୋପୀର ପତି, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମାଗେ
ତକ୍ତି ଗୋପୀପଦ ବାସନୀ ॥ ୩

-- ୫୫ × ୫୫ --

ରାଃ ଜରଜଯକ୍ଷୀ ଶୂରଟ ଶାନ ଝାପତାଳ ॥

ରାସଲୀଲା ସର୍ବନା ॥

ସଥି ହେ ସର୍ବନା ତଟେ ବଂଶୀବଟ ସମ୍ମିକଟେ; ପୁଲିନେ
ଶ୍ରୀରାଧା ମହ ବିହରେ ରାମେ ହରି ॥ ରଚିତ ମଣି ମଞ୍ଚପେ,
ଶୋଭେ ଚନ୍ଦ୍ରାତପେ, ଥଚିତ ମଣି କାଞ୍ଚମେ ରତନ ବେଦିକୋ-
ପରି ॥

ଉଦିତ ଶୁଦ୍ଧାଂଶୁ କରେ, ରନ୍ଦାବନ ଶୋଭା କରେ,
ବିକଟେ କୁମର କଲି ଗଞ୍ଜାମୋଦିତ କରେ ॥ ସ୍ଵର୍ଣ୍ମମୟ ରନ୍ଦା-
ବନ, ସର୍ବନା ଜଳ ନୀଳ ସନ, କୁମୁଦକୁଳ ପରିଘଲେ ବାଙ୍ଗା-
ରିମେ ମଧୁକରୀ ॥ ୧

ଆଜିନ୍ଦ୍ର ରାଗ କଚି ଜଳନ ମହିମାହରେ, ହରିଲ ହରି-
ତାଳ ଛବି ପୀତ ପଟ କଟିପରେ ॥ ବଦନ ଶୁଦ୍ଧାଂଶୁ ପତ୍ରପୂର୍ଣ୍ଣ
ମଞ୍ଚନ ହରେ ॥ ଅକୁଣ ନୟନାମୁଜେ, ମନସିକେ ମୋହେ
ନାରୀ ॥ ୨

ମଣି ମୁକୁଟ ବିଜୟୀ ଶିଥିପୁଷ୍ଟ ଚୂଡା ଶିରେ ॥ ଭାଲେ
ଅଳକାବଳୀ ବଂଶୀ ଅଧ୍ୟାଧରେ ॥ ଶ୍ରୀବନେ ମଣି କୁଣ୍ଡଳେ
କଟେ କୌଣ୍ଡଳ ମଣି ॥ ହାର ବନନାଳା ଗଲେ, ନାଚେ ତି-
ଉଙ୍ଗ କରି ॥ ୩

ରଜ୍ଞବ । ନିଶ୍ଚି ନବରାଗ ଚରଣଭୂତେ ॥ ଲାଜେ ନ-
ଥରେ ଶଶୀ ରତ୍ନ ମୁପୁଳ ବାଜେ, କମର୍ଦ୍ଦ ମର୍ଦହରେ ହେତୁଳପ
ମାଧୁରୀ, ଆମଚନ୍ଦ୍ର କବି ରାଧାପଦେ କିନ୍ତରୀ ॥ ୪

ରାଃ ଜୟଜୟକୁ ହୁରୁଟ ତାଲ ଝାପତାଳ ॥

ଆଜୁ ହୃଦ୍ବାବନେ ଯମୁନା ପୁଲିନ ବନେ ନନ୍ଦକେ ନନ୍ଦନ
ମଦନମୋହେ ସଥି ॥ ରାମେ ରାମେଶ୍ୱରୀ ତାକିଜୋ ମହଚରୀ,
ତାକିଜୋ ଅଙ୍ଗଜା ମିଳିତ ମନ୍ଦରୀ ଭେଯୀ ॥

ଗୋପନକେ କାମିନୀ ଈହମକାନ୍ତି ମଣି ॥ ସେଇ
ଚୌତୁର ସଥି ପ୍ରକିତ ସୌଦାମିନୀ ॥ ରତନ ଆଭରଣ ତନ
ହାର ଉତ୍ତରାଜୀତୀ ରେସମକେ ମାଡ଼ି, ଫୁଟି ଚୁନାରି ଓଡ଼ି ॥ ୫

ମରକତ ମଣି ନିକର ଶ୍ୟାମହୃଦୟ ବତ, ମିଥୁନକେ
ପ୍ରଥମ ଜୀଘୁତ ନବକାନ୍ତି ଧର ॥ ତାମୋ ପୀତାମ୍ବର ଡଢ଼ିତକେ
ଜୋତି ହର ॥ ରାମକେ ଭୂପ ଗୋପନକେ ଶୋଭାହରେ ॥ ୬

ମୋହେ ବନମାଲ ଉତ୍ତରାର ଶୁଣ୍ଠାକେରି ॥ କୁର୍ମ
ଆଭରଣ ତନକଟେ କୋନ୍ତତ ଧରି ॥ ଅଙ୍ଗ ତିଭଙ୍ଗ ଅବ-
ହିମ ମୋଚନ ॥ ଶିରସି ଚୂଡ଼ା ଶିଥିଣିଛ ମୋହେ ଚ-
କ୍ରିମା ॥ ୭

ଉଦୟ ରାକାକଣ ଛାଯେ ହୃଦ୍ବାବନ ॥ କାନକେ ମୁ-
ରଳି ହନ ଯୋଜିଛି ହନହନ ॥ ଗମିତ ପାଷାଣକ୍ରମ, ମୋହେ
ପଞ୍ଚ ପଞ୍ଚଗଣ । ଚଲିତ ଦୁରୁଲ କୁଳ ଭୁବନକେ ନାତ୍ରୀଗଣ ॥ ୮

ଭୟେରି ମୁରୁତି ମତି ରାଗ ସହ ରାଗିଣୀ, ବାଜେ
ବହ ଯତ୍ର ସାହା ଗୋପନୀ ମତ୍ରିଣୀ । ନାମ ଗତ ଭେଦ କୁଳ

ଅଞ୍ଚପୁର ହାମେହୀ, ଅଗତ କବି ରାମ କହି ବାଜେ ରାମେ-
ଶରୀ ॥ ୯

— * * * —

ରାମ ଆମଜୟକ୍ଷୀ ଶୁରଟ ତାଳ କା ଓୟାଲୀ ॥

ସଥି ରୁଥମେ ପରମ ରୁଥ ଧାମ ॥ ଅନ୍ତିମ ରମାମୃତ
ମୁହଁତି ଯୁବତୀ ନନ୍ଦନ ମନକି ଅଭିରାମ ॥

ନବୀନ କୈଶର, ନଟବର ଅନ୍ଦର, କମଳୀଯ ବଦନ
ଶ୍ୟାମ । ରତିପତି ମୋହନ, ବଜ୍ର ଭୀ ଜୀବନ, ନନ୍ଦକେ ନନ୍ଦନ
ନାମ ॥ ୧

ବ୍ରଜାନନ୍ଦ ରୁଥ, ବୈମୁଖ ଅନୁଭବ, ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ପରି-
ମାମ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଉତ୍ସମନ ରଙ୍ଗନ, ରତ୍ନ ପଦ ପକ୍ଷଜ ରଜ
କାମ ॥ ୨

— * * * —

ରାମ ବେହାଗ ତାଳ ଅହରୀ ।

ନରୀକ ରାମ ॥

ରାମଶୁନେ ଯାଇ ନାଚେ ନବ ନାଗର ଏ ନାଗରୀ ॥
ମଣି ନିର୍ମିତ ଶ୍ରଦ୍ଧ ବିଜ୍ଞମ, ଜବା କୁରୁମାବଜୀ ବିଜ୍ଞମ,
ଚଞ୍ଚାତପ ଚଞ୍ଚମଣିଲ ଅଞ୍ଜା ସାରି ସାରି ॥

ମରକତ ମଣି ଚିତ୍ରିତାଙ୍ଗ, ବକ୍ଷିମ ଡ୍ର ତିଭଜି ଡଙ୍ଗ,
ବକ୍ଷିମ ଲୋଚନ ପଟଙ୍ଗ ବକ୍ଷିମ ଚୂଡ଼ାଧାରୀ । ବକ୍ଷିମ କରେ
ବଂଶୀ ବଦନେ, ବାଜିଛେ ରତ୍ନ ରୁପୁର ଚରଣେ, ଉତ୍ସମିଦାର
ଶୀତାତ୍ମକ ଗୋପିକା ଯନୋହାରୀ ॥ ୩

ପୁଣିତ ହେମକାଢ଼ି ଗୋହୀ, ତିରୁବନେ ଏକା ଏ ଲୋ

ଅଳ୍ପ ବୀ । ନୀଳାଞ୍ଜଳି ମରିକି ମାଧୁରୀ, ଉପମା ନାହି ତା-
ହାରି ॥ ଚରଣ କମଳେ କମଳ ଲାଜେ, ପଦ ଡମେ ଜବା କୁଞ୍ଚମ
ରାଜେ । ବାଜେ ଛୁଫୁର ମଧୁର ୨, ଆବଣେ ମୋହେ ଘୁରାରି ॥ ୨

ମାତେ ଚାରିଦିକେ ଶୁଷ୍କ' ରମଣୀ, କରେ କନ୍ଦଳ କଟି କି-
କିନୀ ॥ ବାଜିଛେ ଚରଣେ ଛୁଫୁର ଖନୀ, ଆବଣେ ମଧୁର ମାଧୁରୀ ॥
କରତାଲି କରେ ବାଜେ, ଅତୁଳ ଦୂମିକି ଦୂମିକି ବାଜେ ;
ଶୁଦ୍ଧ କରଣ କରଇଯ ଶ୍ରୀରାଧେ ସନ ସନ ବାଜେ ଘୁରାରି ॥ ୩

ରାଜମଣ୍ଡଳେ ଅଶ୍ରୁକାଶ, ରମଣୀଗଣେର ପୃତିଳ ଆଶ,
ଗୋପୀଛୟ ମଧ୍ୟେ ବାସ, ରାମୋଜାମେ ଚାତୁରୀ । କହେ
କବି ବିଜ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ନର ଜୀଜାଯ ଏକି ରାମ ରଙ୍ଗ, ବ୍ରଙ୍ଗ
ରାତ୍ରି ସୀମୀ ଇଥେ, ଲୀଳା ଏକ ଝିଖରୀ ॥ ୪

—:—:—:—

ରାଃ ବେହାଗ ତାଳ ଧୟରା ।

ଛାଡ଼ି ରାସ ମଣ୍ଡଳୀ ଅନ୍ତର୍ଧ୍ୟାନ କରେନ ହରି କରି
ଚାତୁରୀ ॥ ବାଡ଼ିଲ ମଦନ ରଙ୍ଗ, ରାମ ରମ ଦିଯେ ଭଙ୍ଗ,
କରି ଶ୍ରୀରାଧିକା ସଙ୍ଗ ଚଲେ ଘୁରାରି ॥

ଆୟ ମଧ୍ୟ ରାତ୍ରି ଗଢା, ପଥଆପେ ପରିଆକ୍ତା, ବୋର
କାଳାରେ କାନ୍ତି ହରିଶରଣୀ । କହେ ରାଜନନ୍ଦିନୀ, କୁକୁରେ
ଆଧୀନ ଜାନି, ସଥା ମନେ ଜଣ ଆମି ଚଲିତେ ମାରି ॥ ୧

ଶୁନିଯୀ ପ୍ରିୟାର ବାଣୀ, ନାରକେର ଚୂଡ଼ାମଣି, କହେ ଶୁନ
ବିମୋଦିନୀ ଆରୋ ନାଇ ଉପାୟ : କୁକୁରେ କର ଆରୋହନ,
ଅନୁରେ ବିଆମ ଛାନ, କରିତେ ଚରଣାର୍ପନ ଲୁକଇଲୀ ହରି ॥ ୨

ଯୁଦ୍ଧ ଯୁଦ୍ଧ ଗୋପୀଗଣ, କରି କୁକୁ ଅନ୍ତେଷ୍ଟ, ଅ-

ମିଠେ କନିତେ ବନ ଆଇଲେନ ତଥା । ଶୁଣି ପ୍ରଧାନର ଭାବେ, ଗୋଟିକାବେ ନଦମ ଦଶା, ରାମଚନ୍ଦ୍ର କର ଆଶା, ଏହାହେ ନାହିଁ ତାରି ॥

—***—

ରାଃ ବେହାଗ ତାଳ ଆଡ଼ା ॥

କୋଥା ଗେଲେ ନାଥ ହେ ନମ୍ବ ନନ୍ଦନ ରାମ ମଞ୍ଜନୀ
ଥାର୍ଡି ॥ କରିଯା ବଂଶୀଠ ଗାନ, ଆକର୍ଷଣ କରି ପାଇ,
ଦିନ ଅପରାଧେ ସଥ ଅବଲାଭ କରିଚାତୁଣୀ ॥

କି କରିବ କୋଥା ସାବ, କିନ୍ତୁ ପେ ତୋମାରେ ପାବ,
ଦୋଷ କାନନାଙ୍କରେ କାରେ ଛିଙ୍ଗାସିବ । ତୁ ଯିତୋ ପ୍ରାଣେର
ଜଥା, ପ୍ରାଣ ରାଖୋ ଦିଯେ ଦେଖାଇ, ନୀ ହୀନ ଜୀବନ ରାଖା
ଦୋମାଇ ନ । ଦେଖିଯେ ହରି ॥ ୨

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଏହି କର, ଏ ତୋମାର ଉଚିତ ଦୟ, ନାହ
ଦୋକଳାଜ ଦୟ ଆପନାବ ହେଁ । ଅବମା ଶବଲା ବାଜା,
ଜାହିଁ ଜାନେ ପ୍ରେମଜ୍ଞାଳୀ, ତାରେ ଅଜାଇଲ କାଳା ସବେଳ
ବାହିର କରି ॥ ୩

—***—

ରାଃ ବେହାଗ ତାଳ ଆଡ଼ା ।

ସନ୍ଦର୍ଭ ଉଦୟ ହରି ମୃଦୁ ହାସି ଆସି ଅଧିଷ୍ଠାନ
ରାମେ । ଶୁଣିଯେ ଗୋପୀର ଗୀତ, ପରମ ଆନନ୍ଦ ଚିତ,
ହେଁ ଗୋପୀ ଅଳୁଗତ ଲୟେ ଗୋପୀ ରାମ ରମେ ॥

ପୀତାମ୍ବର ବନମାଲୀ, ଫରେଶି ରାମ ମଞ୍ଜନୀ, ରାମ
ପିଲେ କୁତୁହଳୀ ଗୋପୀର ବମେ । ସାଧିନ ଭର୍ତ୍ତକାରମେ, ରାମ-

ତୁ ଭୋଲାମେ, ମେଥେ ହନ୍ଦିପଞ୍ଜ କୋଷେ ପାଦେପଞ୍ଜ
ରଙ୍ଗେ ଆଶେ ॥ ୧

— * * * —

ରାଃ ସେହାଗ ତାଳ ଆଡ଼ା ।

ସଞ୍ଜୋଗରୁଦ !

ଆଜୁ ଅଥ ସର୍ବବୀ । ମେଘ ଶଶୀ ଏକଇ ରଥ କି-
ଶୋର କିଶୋରୀ ॥ ବିଚିତ୍ର ମଦନ ରଙ୍ଗ, ନାହି ରତି ଅଥ
ଟଙ୍ଗ, ତାଳମେ ଅବଶ ଆଜୁ ରଥ ମାଧୁରୀ ॥

ଶୂର୍ଣ୍ଣଗୟ ହନ୍ଦାବନେ, ବତ୍ରବେଦୀ ସିଂହାସନେ, କୁମର
ଶଥ । ଶୟନେ ମଦନ ଜାଗାଯ । ନିତ୍ୟ ଜୀଲୀ ଅଚୁଗାତେ,
ଖୁକ୍ସାରି ଗାମକରେ, ମଝର ପିକ କୁଠରେ ହସ୍ତର କରି ॥ ୨

ସମୁନୀ ନୀଳ ନୀଳଦେ, କୁଷଦ ପ୍ରକାଶେ ହୁଦେ, ଅମର
ଭରି ନାଦେ ଅବଶ ଜୁଡ଼ାଯ । ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମର ବନ, ମୋ-
ଗଜ ବହେ ପବନ, ପ୍ରକାଶେ ଶଶି କିରଣ ପ୍ରସନ୍ନ କରି ॥ ୩

ନିତ୍ୟ ହନ୍ଦାବନ ନାମ, କୁଷେର ବିଶ୍ଵାମ ଧାମ, ନାଦି
ତାହେ ଅନାକାମ ଗୋପ ପୋପିକାର ! ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଏହି କର,
ପ୍ରକୁମାର୍ଥ ତୁମ୍ଭ ହୟ, କୁଷନୀଳ ! ରମାଶ୍ୟ ଘୁଲି କିଷ୍ଟବୀ ॥ ୪

— * * * —

ରାଃ ସେହାଗ ତାଳ ଆଡ଼ା

ତରି ମନୋରଙ୍ଗନୀ ଅଲମେ ବିଲାମେ ଶ୍ୟାମ ଉରମି ।
ଶ୍ୟାମ ମରକତ ପ୍ରଭା, ପ୍ରାଣି କାଙ୍କନ ମୋଭା, ଅଲଦେ-
ଲୁକାଇଲ ଶଶୀ ॥

ହନ୍ଦାରଗୋ କଳ୍ପକ୍ଷମ, ଅଧୋରତ୍ତ ସିଂହାସନ, ଶଯନ
କରିଲ ଜୁଥେ କୁଞ୍ଚମ ଶୟାଯ । ହଇଲ ମଧ୍ୟ ରାତ୍ରି ଗତା,
ଶୁକ ସାରି କହେ କଥା, ଲୁକାଇଲ ପୃଷ୍ଠାନି ଯଥା, ସେବା
ପରାୟଣା ଦାସି ॥ ୧

ଅଲଙ୍କୁ ଆବେଶ ଅଙ୍ଗ, ବାଡ଼ିଲ ଅନନ୍ତ ରଙ୍ଗ, ରାତ୍ରି ଘେନ
ତିପଦ ଆସି ଉଥମେ ପ୍ରେମ ଜଳାଧି । ଆନନ୍ଦେର ହଇଲ
ଅବଧି, ରାମଚନ୍ଦ୍ର କବି ହୁଦି, କମଳେ କେ ଦିଗ୍ବ୍ରାସୀ ॥ ୨

— : * : —

ରାଃ ବେହାଗ ଭାଲ ତିଣୁଟ ।

ନନ୍ଦ କିଶୋର ଉର ବାଧା ଧରି ଇଯ । ପୁଲକିତ ତନ
ମନ, ଉପରେ ଆନନ୍ଦ ଘନ, ଯମୁନା ପ୍ରମିଳେ ମନେ ଜୟାତି
ତେଁରୀ ଇଯ ॥

ମରକତ ମଣି ଶାମ, ଗୋଟୀ କାଁକନ ଦାମ, ଡକ୍ତି
ଜଡ଼ିତ ଜୀବତ ଶୋଭା ହରି ଇଯ ॥ ୧

ରତ୍ନକେ ଭୃତ୍ୟକାଳ ଗୋଟୀ ରତ୍ନକେ ଧାମ, ଚଣକ ପ୍ର
ମାନ ହୌ ଏକ ରତ୍ନ ବନି ଇଯ ॥ ୨

କାନ୍ତା କାନ୍ତାକେ ହୁଦି, ଭେଯେରି ଜୁଥ ସମାଧି,
ପ୍ରେମ ଜଳାଧି ନିରବଧି ହନ ଫୁଲି ଇଯ ॥ ୩

ସଜ୍ଜୋଗ ଅଲସ ରସ, ଅଙ୍ଗ ଅନନ୍ଦେ ଅଲସ, ରାମ-
ଚନ୍ଦ୍ରକେ ହୁଦି କମଳ ପ୍ରସଟି ଇଯ ॥ ୪

ଇତି ତୃତୀୟ ଖଣ୍ଡ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ରାମଲୀଳା ।

ବର୍ଣନା ପଦାବଲୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣମ ।

— : + : —

চতুর্থ খণ্ড ।

— : * * * : —

দেওয়ান মহাশয় রচিত ।

— : * * * : —

ভবানী বিষয়ক গীত ।

রাণিণী টৈতুবী । তাল একঠালী ।

রিপু বসে কুরসাভিলানেতে মুক্ত হয়েছে মনঃ
আমার ; হিতাহিত কিঞ্চিৎ না হয় বিচার ॥

মস্ত করিব্বর্যেন, কুপথে অময়ে মনঃ, বিবেক
অঙ্গুশ বিনে গতি নাহিক ইহার । ১

তৃর্প্পতি দুর্গতিহারা, তুমি অজ্ঞময়ী তারা, তব
কুপ। কটাঙ্গ কিরণে নাশে অজ্ঞান আজ্ঞার ॥ ২

কর যদি অকিঞ্জনে, ককণ। করুণাঞ্জনে, ঘোষে
ত্রিভুবনে না আসীম গহিমা তোমার ॥ ৩

— : + : —

রাঃ টৌরী, তাঃ আড়া ।

হের ময়ি দীনে, অপম্বন্তাধীন জনে, কে আছে
তারিলী ত্রিভুবনে তোমা বিনে । হর্গে দুর্গতি-
নাশিনী অয়ে, অগদানল্লদারিনী অগদয়ে, অনয়ে
কারু কুপাবলম্বনে ॥

उमे त्रिपुरहरजारा, ज्वरेष्ठी हरप्रिया, अत्यरि
असीमा तव महिमा के जाने । कमले बिमले, शशधर
ताले, गोरी गिरिश-गेहिनी गिरिवाले, तबज़ाले
आहि अकिञ्चने ॥

—:***:—

राः टोडीः ताः होट चौताळ ।

मरि शुगचीने, कृत अघपीने, मति मलिने, नयन
नलिने, हेर छुर्गे नीने । अपम अखीने, के तारे
था बिगे, ककणावतारणे, शमन वारणे, अपार संसार
पारावार आहि अकिञ्चने ॥

—: + :—

राः टोडी, ताः काओयाली ।

‘किबे रूप अगत मोहिनी, अगदम्बे अपम जन
भय वारण कारण हले महिमर्दिनी । सोदामिनी
जिनि हाटक वर्णी, बदने झजके कठ शह भास्त्ररमणि;
विविध आऱ्युध करे, पद्मतरे कम्पित धरणी ॥

एकरूपे कठ शुण अकाश करेह तारा, महेश
मनोहरा, त्रिपुरग त्रास करा, ज्वरात्ययप्रदा साधकजन
मनोज्ञासिनी । अनन्त महिमे बेदे शुनि कहे अकि-
करे, तृण महिष माशिते एत आडम्बर केले, कटोङ्क
लघ्वेते तव विखलय हऱ्यगो जननी ॥

—:***:—

ବାଃ ଟୋରୀ ତାଳ ଆଡ଼ା ।

ମୃଗରାଜୋଗରେ ବିହରେ କେ ସମରେ । ଦଶ କରେ
ବିବିଧ ଆସୁଥ ସରେ ଅରି ପୋଣ ହବେ ॥ ତପ୍ତହେମ ବୀଳୀ,
ତିତ୍ତୁବନ ମୋହିନୀ, ହରଗଣ ଅଭୟ ବିଭରେ ॥

ଅଚଂଖ୍ୟ ଯୋଗିନୀ, ବୈଡିଯେ କରେ ଅରଧନି ମାଝେ
ଚଞ୍ଚାନନ୍ଦି ରୂପେ ନିକ୍ଷା ଆଲୋକରେ । ଅକିଞ୍ଚନ କହେ ଏହି,
ହୟେଛ ମାରଣ ଜୟି ବିଶ୍ଵାମିମ ଆମାବ ଅନ୍ତରେ ॥

— * * * —

ବାଃ ଆଲିଯା ତାଳ କାଓରାଳୀ ।

ଜଗକାର୍ତ୍ତୀ ଦୁର୍ଗେ, ସାଧେକ ଜନ ମନୋବାହୁ । ପୃରଣ
କାରଣ ରୂପ ଧବିଲେ । ମୃଣଙ୍ଗେନ୍ଦ୍ରାପରେ କିବା, ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କ
ମଲକୁଠା, ହୟେ ଆଶ୍ରତୋଯେ ଭୁବିଲେ ॥

ହେମ ବରଣି ପୃର୍ବେନ୍ଦ୍ର ସଦନି ରୂପେ ଜଗତ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ
କରିଲେ । ଅନୁଷ୍ଠାନିମେ, ତବ ଶୀଘ୍ରେ, କେବେ ଜାନେ ନିଜ
ଶାୟାଟେ ଟିଲୋକ ମୋହିଲେ ॥

ଛୁନ୍ତନ ଭବେତେ ଆଶ ପାଇ ଦାନ ଅକିଞ୍ଚନ, କରୁଣ
ନୟନେ ହେବିଲେ ॥

— * * * —

ବାଃ ଶିକ୍ଷୁଟୀତରସୀ ତାଳ ଆଡ଼ା ଟେକା ।

ଚିର୍ଯ୍ୟୀ ସନାତନୀ ନିଶ୍ଚିଆ ଚିତନ୍ତ ରୂପିନୀ, କେ
ବୁଦ୍ଧିତେ ପାଇଁ ତବ ଅତି ଗଢନା ॥ ଯୋଗୀଙ୍କ ବ୍ରଣୀତରଗଣ,
ନିରଜର କରି ଆନ, ନା ପାଇ ସଜ୍ଜାନ ଅହମାଦି କି
ମନନୀ ॥

ମଞ୍ଜଳ ରୂପ ସାଧନ, ନିରମାଗମ ଆମାଣ, ହରମନେ
ମୋହିନୀରୂପ ହସ୍ଯେ ଭାବନା । କରିଯେ ଅବଲମ୍ବନ, ଜଭିଯେ
ନିର୍ଜଳ ଜ୍ଞାନ, ହବେ ଆପି ଅନ୍ତେ ଅକିଙ୍କଳେର ସେ କାମନା ॥

— : # # # : —

ରାଃ ସିଙ୍ଗୁଟିଭରବୀ ଭାଲ ତେଜଳା କାଉରାଜୀ ।

ତ୍ରିପୁରା ଶୁଦ୍ଧରୌ ତାରା, ତ୍ରିଭୁବନୈକ ନିଷାରା, ତୁମି
ପରାଂପରା ଭବରାରା । ଅସାର ସଂସାର ଧାରା, ସ୍ଵର୍ଗି
ହୁର୍ଗେ ସାରାଂସାରା ॥ କିଜ୍ଞାନିବ ତତ୍ତ୍ଵ ଆମି ଜ୍ଞାନହାରା ॥
ଅଜରା ଅମରା ସରା, ସ୍ଵର୍ଗି ବିଶ୍ଵପରାଂପରା, ଭବେ
ଅକିଙ୍କଳ କାଳତର ବାରା ॥

— : # # # : —

ରାଃ ସିଙ୍ଗୁ ଭାଲ ଠେକା ।

ମା ଆମି ବିବିଧ ସମ୍ମାନୀୟ ଛୁଗି । ଡବୁନାହଇ ବି-
ବେକୀ ଅଚୁରାଗୀ ଥାକି ସମା ଅସାର ସୋର ବିଷୟେ ॥

ସଂସାର ଅନିତ୍ୟ, ନିତ୍ୟ ମାଯାତେ ହଇଯେ ବନ୍ଧ,
ତବ ତତ୍ତ୍ଵ ବଜ୍ର ହାରାଇଯେ । ମା ଏଥନ ନିକଟ ହେରିଯେ
କାଳ, ଭବେତେ ବ୍ୟାକୁଳ, ଭାକି ହର ସାମୁକୁଳ, ଅକି-
ଙ୍କଳେ ଦୀନହିନ ଦେଖିଯେ ॥

— : # # # : —

ରାଃ ସିଙ୍ଗୁ ଭାଲଠେତା ।

ତୁମ ସାଧିଶୁଲେ ତ୍ରିପଞ୍ଜାରେ ବିହରେ କାରବାମା ।
ଅହାସ୍ୟ ବଦନା, ଅଧାପାମେ ସଦୀ ମଗନା, କାଲରୂପେ ଦିକ୍
ଆଲୋକରେ ଶ୍ୟାମା ॥

ইলাদি বিবুদ্ধগণ, গজুর্বি সিঙ্কাচারণ, পুটাঞ্জলি
হয়ে স্তুতিকরে অবিবামা । চিন্ময়ী নিশ্চৰ্ণার সংশোধন
দরশনে, দীন অকিঞ্চনের বাহু হয় পূর্ণ কামা ॥

— : * * * : —

ঝঃ সিঙ্কু, তালআড়া ।

মা একি তব করুণারণীত, মান্ত্রিতি হয় উচিত,
মায়ায় মুক্ত রাখি দুর্গে ঘটে হিতাহিত । বিনাতব প্র-
স্তুতা, কিছয় অজ্ঞান বারুতা, বিষ্মাতা স্বীয়শুণে
যেকের বিহিত ॥

ষষ্ঠ্যাঞ্চম দেহদিলে, কিছবে আৱ ভ্রমাইলে,
বিতুৰ এবাৰ তর্গে করুণা কিৰ্ত্তি । তৰকপা সেশেহয়,
মমাঞ্চলচয কুয়, কুপাদানে অকিঞ্চনে না কব
বঞ্চিত ॥

— : * * * : —

ঝঃ সিঙ্কু, তাল টেক ।

ছর্পে দুর্গতিহারিণী অসুগত প্রণত ভক্ত হিত-
তারিণী । চিন্ময়ী নিশ্চৰ্ণানস্ত শুণ ধারিণী ॥

অপার মতিয়ে, বেদাগমে নাহিতবসীমে, আমি
মুঢ় শুণ জ্ঞানহীন তত্ত্ব কি জানিমা । স্বশুণে করুণা
দানে হইওগো চৰমে অকিঞ্চনে চিত্ত চারিণৈ ॥

— : * * * : —

ঝঃ মালশ্বি, তাল টেতামা ।

তাৰগো তাৰা দীনে, ভজনবিহীনে, কাতৰে
ডাকিছে এম' হেৱম অমুজ নয়নে ॥

ଦୋଗିଣୀ କୁଗତ ମୋହିନୀ ଜାଗଦହେ, ଯମଭୟ ନା
ଶିଳ୍ପୀ କୁପା ଅବଲମ୍ବେ, ମା ସର୍ବେଷ୍ଠୀ ହୃଦୟାଲିନୀ
ଭ୍ରାଣୀ ପରମପଦ ଦାରିନୀ ଅମୁଗ୍ନ ଜାନେ ॥

ଜଟତ୍ର ସତ୍ରଗା ବ୍ରଦିତ୍ତ ଦୃତ ତାଡ଼ନୀ, ବାରେ ବାରେ
ମାସ୍ତ୍ରତି କରୋନା ଏ ଘଟନା, ଅସମ୍ଭା ହିୟେ କବ ବାରନୀ
କକନା ବିତତଣେ ।

ଆରିନୀ ଗତିହୀନଜନ ଆଶ କାହିନୀ ଅମୀମା ମ-
ହିମା ତବ ନିଗମାଗମେ ଶୁଣି ମାମା ବିଷ୍ଵେଷ୍ଟରୀ ଭ୍ରବ
ହୃଦୟୀ କାମା ଛନ୍ତର ଭବେ ଏବାତ ନିଷ୍ଠାର ଅକିଞ୍ଚମେ ॥

—* * * *—

ରାଃ ମାତ୍ରି ତାଳ ତିଷ୍ଠଟ ।

ନବି ଏମେ ମା ମନ ଭବନେ ହେବି କକନା ନଥନେ
ଗୋ କୁଳ ମମ ଦୁଃଖ ନିବାରନ । ହର୍ଗେ ହର୍ଗତିହରା, ଅନ୍ତ
ଜନ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ କରା, ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟତୋବ ଦାରା ତବ ଯଶଃ ତାରା
ବେଦାଗମେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପ୍ରମାନ ॥

ପୂର୍ବ କିଞ୍ଚିତ ଅକ୍ରତି ବଲେ ହଲୋ ମାନବ ଦେହେର
ଘଟନ, ତବ ଅନବସ୍ଥାନେ ମା ହଇଲ ମାୟାର ବଜ୍ଜନ । ଏବାଦ
ତାବିତେ ହବେ ନିର୍ବିଧ ରୂପ କି ପୁନଃ ଜନମିବେ ଅକିଞ୍ଚନ
ଭାବେ ସେ ଏମେହ ଭବେ ଭବପାରେ କରରେ ତରଣୀ ଶ୍ରଦ୍ଧନ ॥

—* * * *—

ରାଗିଣୀ ଦେଓଦିଗି ତାଳ ବାଁପତାଳ ।

ହର୍ଗେ ଦୂରିତ ହରା ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକୃତି ପରା, ହରହଦି ଉପ-
ରି ଚରା ଚାର୍କଙ୍ଗୀ ମା । ଅନୁର ଦମ ଆମିନୀ, ଅମର ଭୟ
ନାଶିନୀ, ତିଜୁବନ ପ୍ରକାଶିନୀ ମା ॥

ନିଜ କ୍ରିୟା ଦୋଷେ, ଅତି ଭୌତ ଶମନ ତ୍ରାସେ,
ଶାର୍ଦ୍ଦୁଙ୍ଗ ଭୟେତେ କାପରେ ଯେମତି କୃତ୍ତବ୍ଯୀ । କର୍ମ କଲୁଷ
ଗଞ୍ଜନେ, ଭକ୍ତ ଜନ ରଞ୍ଜନେ, କୁକୁ କୃପୟା ଅକିଞ୍ଚନେ
ହୃଦୟୀ ମା ॥

— * * * —

ରାଃ ଅରୁଟ ତାଳ ବାପତାଳ ।

ଭାଗୀରଥୀ ପ୍ରଗତିନେତେ ପଦାମ୍ବୁଜେ ହୟ ଶବ୍ଦନ
ଭୟ ଦୟନ ଯେ ତବ ସମିଲେ ମଜେ ! ଦେବ ନାରୀଯଶ୍ଵର,
ନିଷ୍ଠକାରୀନ, ମୋହିନୀ ବିବୁଦ୍ଧଗନ କରେ ଯାବେ ଧ୍ୟାନ ଅଭାବ
କରଣୀ ଓଣେ ତ୍ରିଲୋକ ନିଷ୍ଠାରଣେ ଜ୍ଞବମୟୀ ହୟେ ତ୍ରିଧାରୀ
କୁପେ ବିବାଜେ ॥

ହରିପଦ ତରଙ୍ଗିନୀ ଶତ୍ରୁଶିରର ଶୋଭିନୀ ମୀର କ
ପିଣ୍ଡୀ ଅଶେଷ କଲୁଷ ବନ ଦାହିନୀ, ତବ ମହିମା କି ଜାନେ;
ଭଜନ ଅକିଞ୍ଚନେ; କର ହିତ ତାର ଘଣ୍ଡି ଭକ୍ତ ଭାବେ
ଯେ ଭଜେ ॥

— + —

ରାଃ ଆଡ଼ିନା ତାଳ ଆଡ଼ା ।

ଓକେ ନାଚିଛେ ଶକର ଶଦିପରେ ଏଲକେଶୀ ଉପରୁ
ବେଶୀ ସୋଡ଼ଶୀ ଅମି ଧାରିନୀ । କିବା ପଦ ବିହରଣେ, ଅ-
ଞ୍ଜୀର ଅବାଜନେ, ଭକ୍ତ ଜନ ମନୀ ଉଲ୍ଲାସିନୀ ॥

ହଜନେ ଦଶନ, ଦରଶନେ ଅତି ଭୀଷଣ, ରମନ କ-
ମ୍ପନ ରିପୁଗନ ତାସ କାରିଣୀ । କାମକରପେ ତ୍ରିଭୁବନ କରେ
ତାଳ ଶ୍ୟାମା ଅକିଞ୍ଚନ ଗନ ଅଞ୍ଜକାର ନାଶିନୀ ॥

ରାଃ ଆଡ଼ାନା ତାଳ ଆଡ଼ା ।

ଗିରିଶ ଷ୍ଟହିନୀ ଗୌରୀ ନିରି ନନ୍ଦିନୀ, ଗନ୍ଧପତି
ଜନନୀ ଶୀର୍ଘାନ ଗଣ ପାଲିନୀ । ବିମଳ ବଦନୀ ଉମେ, ବି-
ଶାଲ ନୟନୀ ଧୂମେ, ବିରୁଦ୍ଧ ବରଦା ବିଶ୍ଵଜନ ବନ୍ଦିନୀ ॥

ସତି ଅଜାପତି କଣେ, ସର୍ବ ଶୁକ୍ଳପିନୀ ଧନୋ,
ଶଦ୍ମ ସଦାଶିବ ମାନେ ଶୁଥଶାଲିନୀ ; ଅଭ୍ୟେ ଅପାର-
ଜିତେ, ଅମୃତେ ଅଭୁତେ ସିତେ, ଅରାଧ ଅକିଞ୍ଚନ ଅଭୟ
କାରିନୀ ॥

—+:+—

ରାଃ ଆଡ଼ାନା ତାଳ ଆଡ଼ା ।

କେ ବିହରେ ମରରେ କୁଳ କାନିନୀ ବିବଦନୀ ତ୍ରିନୟମୀ
ଅନ୍ଧୁମ ବରଣୀ । ସନ ହତକାର ଧନୀ, ବିକଟ ବାଜାନନୀ,
ଶାହୋର ସନ ନିନାଦିନୀ ॥

ଶବନିଶ୍ଚ କୃଷ୍ଣ, ମୋମଶ୍ରତ ମୂର, ଦୁର୍ଜ ଯଶ୍ମାଲ
ଆପାଦ ଲଞ୍ଛିନୀ । ହରହର ପକଜୋପରି, ଚରଣ ସବୋଜ
ହେରି, ଅକିଞ୍ଚନେ କୃତାର୍ଥ ଦାୟିନୀ ॥

—***—

ରାଃ ସାରଜ ତାଳ ଚୌତାଳ ।

ଏମୀ ବିଶ୍ଵେଶ ବିମୋହିନୀ ବିଶ୍ଵଜନ ବନ୍ଦିନୀ, ବିମଳ
ବଦନୀ ବିଜ୍ଞା ବିଜାନିନୀ । ଅପର ପ୍ରତି ପାଲିନୀ, ପା-
ର୍ବତୀ ପରମେଶାନୀ, ପତିତ ପାବନୀ ପଞ୍ଚପତି ଝାମୀ
ପର୍ବତରାଜନନ୍ଦିନୀ ॥

ଭଗାର୍ଣ୍ବ ମିଷ୍ଟାରିନୀ, ଭକ୍ତ ଭୟ ଭଜିନୀ, ଭୈତ୍ରୟୀ
ଭବାନୀ ଭୂତଳ ସାମିନୀ ଭୁବନ ସ୍ୟାପିନୀ । ମହିଷାସୁର
ମର୍ଦ୍ଦିନୀ ମହେଶ ମନୋମୋହିନୀ ମର୍ଜୁଜ ମଞ୍ଜକ ମାଲ ଧାରିନୀ
ଅକିଞ୍ଚନ ଶୁଦ୍ଧିମାଝେ ବିହାରିନୀ ॥

— : + : —

ରାଃ ଥାମ୍ବାଜ ତାଳ ଠୁଞ୍ଜରି ।

ଅଗମୟେ ଗୋ କାତର ହଇଯେ ତୋମାର ଭାକି ବାରେ
ବାର । ଓ ବ୍ୟକ୍ତାବ କରଣ । ବିଲେ ନାହିଁ ଉପାଯ ଆମାର ॥

ଆମି ସେ ଅକ୍ରମି ମୌନ, ଗତିଧୀନ ଅକିଞ୍ଚନ ମିଷ୍ଟାର
କାରଣ କେବଳ ଅତର ଚରଣ ତୋମାର ॥

— : * * * : —

ରାଃ ସୋହିନୀ ତାଳ ଆଡ଼ା ।

ନବାତ୍ର୍ୟବରଣୀ କାର କାମିନୀ ନାଚେ ଉଲାଜିନୀ । ବି-
କ୍ରଟ ଅନ୍ତିହାସ, ନାହିଁ ଲାଜ ଭୟ ଲେଶ, ଏଲୋକେଶ ଏକି
ଦେଶ ରଣୋଦ୍ଧାରିନୀ ॥

ନୀବୀବ ଏମନ ଶାଙ୍କ, ଅମ୍ବବ ମହାରାଜ, ତଣେ ନାହିଁ
କାଯ ବୁଝି ହେ ଗର୍ବ ସଂହାରିନୀ । କହେ ଅକିଞ୍ଚନ,
କି ଭାବରେ ଦୈତ୍ୟାଗଣେ ମନେ, ଯେ ଉବେ ଭାବ ଅର୍ଜରେ
ମେହି ଭବ ଭାବିନୀ ॥

— : * * * : —

ରାଃ ସୋହିନୀ ତାଳ କାଞ୍ଚାଲୀ ।

ଶୈଳ ଜୁତେ ଅଗ୍ର ହର ଦରିତେ, ଶିଖ ଶଶଦର ଶିରଃ ଶୋ-
ଭିକେ ; ଶମନ ଶମନ ଶମନ ବୀରଗ କାରଣ ଅରଣ୍ୟମାରମ ॥

হৃদান্তৰ শুভাশুভ দায়িনী শিষে, সাধক শৰ-
ণাগত সম্পদ বজ্জিনি সর্কেশ্বরী শ্যামাঞ্জলী শক্তি
অকিঞ্চনে তাৰ মা ॥

— : #: —

ঢাঃ মোহিনী তাল কাওয়ালী ॥

তাৰ গো তাৱিণী এমা আমাৱে মা আমি মুচ-
মতি অতি গতি রহিত যদি বিতৰ কৰণ। গো এজনে
শবে সে মহিমে জানিবে অগৰ্জনে ॥

কৃপ। অবতাৱিণী, গিৰিৱাঙ নদিনী শক্তি গেহিনী।
গণপতি জননী হয়ে কৃপণতা কেন কৱিছ জ। কৃপ।
বিতৰ অকিঞ্চনে ॥

— : + : —

ঢাঃ মোহিনী তাল আড়।

ত্ৰিপুৰা ত্ৰিলোক তাৱা ধৰাধৰ নদিনী। হাসা-
মুক পূর্ণেন্দুবদনী হৱ মোহিনী ॥ প্ৰকৃতিৰ পৱা বিষ-
সাৱা সুৱবন্দিনী ভৰহুদিচৱা বৱা ধাৱাধৰ বৱণী ॥

দশকৱা নানা অস্ত্ৰ ধৱ'; রিপু ভয়তৱা অজৱা
অমৱা অমৱে বৱাত্তয় দায়িনী। ভৰাকি নিষ্ঠাৱা; নিৱা-
কাৱানস্ত কুপিণী; দীন তুঃখহৱা অকিঞ্চন দৱ দায়িনী ॥

— :: × :: —

ঢাঃ মুলতান তাল একতাল।

প্ৰাৰ্থনা এই মা তৰা ভয় পদে কৱি। আৱ মায়া
হাবে শুকৱাখি যাতনা নাদিৰ শক্তিৰ ॥ কালবশে কাল

বিকলেতে গেলো; এ যে নিকটে আইম গো কাল;
মম ক্রিমী বল বিদ্বিত সকল; কি বলে বল তরি ॥

জ্ঞান অভিলাষ; ছথ জ্ঞানকাশ; তথাচ না হয় মম
জ্ঞান নাশ; অজ্ঞান বিষ সেবনেতে ষষ্ঠু পীযুষ পরিহিত;
কিকিং প্রসন্না হয়ে দেহি জ্ঞানলা মতি মাঞ্চিতি
অকিঞ্চন সয় কালে ঘেন ঝুখে বলে হরি হরি ॥

— * * * —

রাঃ মুলতান তাল তেতালা কাওয়ালী ॥

পড়েছি শঙ্কটে নিজ দোষে গোমা; উজ্জ্বার তারিণী ।
কাল যে নিকটে এলো; তরি কি সাহসে গো এখন
যে ভুজায় আমায় ত্রিপুরসে গো মা ॥

দীন নিষ্ঠারিণী; পতিত উজ্জ্বারিণী; সব বিপদ
নাশে তব কৃপা লেশে গো মা ! যশো গো পুরাণে
তাষে; কৃপা যদি প্রকাশে; পায় অকিঞ্চন ত্রাণ তব-
পাশে গো মা ॥

— * * * —

রাঃ মুলতান তাল আড়া ॥

কুলণী নয়নে হের এদীনে স্বশ্রেণ তবাজনে ।
তব কৃপা যোগ্য জন নহে ; ত্রজ্জ্বা আদি দেবগণ; হয়ে
বামন অজ্ঞান আশা শশীপুর শৰে ॥

রঞ্জত লৌহ আদি হেম; পরম নিকটে সম;
এই হেতু নয় বিষম কঢ়াচ্ছেতে অকিঞ্চন ॥

রাঃ ঘাস্তাজ তাল আড়া ॥

ভীমাঙ্গিনী নিবিড় নীরদ বরণী । দিগ্বসনী প্ৰ-
তিপদ বিহৃণে কল্পিত ধৰণী ॥ এত নয় সামান্য
রূগণী ॥

বিগলিত কেশী; উৱাচ বেশী; অট্ট হাসি; দশনে
চমকে ঘেন তড়িত শ্ৰেণী; বিশাল হৃষ্টামে; ত্ৰিলোক
চকিত ভয়ে; দৈত্যগণ মুক্ষিয়ে পড়ে অবনী ॥ কালী
ত্রজ্ঞময়ী অবলীলায় এ রণে হইবে জয়ী হইও কালে
অকিঞ্চন কাল শমনী ॥

—××—

রাঃ ঘাস্তাজ তাল আড়া ॥

সিংহবাহিনী ত্ৰিষ্ঠল ধাত্ৰিণী হসিত বদনী তি-
নয়নী মহিমদ্বিনী । রূপে জগত মোহিত; ত্ৰিতুল
প্ৰকাশিত; একত্র উদিত শত হিতৰ সৌদামিনী ॥

গৰ্জৰ্ব সিঙ্কাচৰণ; পুটাঞ্জলি দেবগণ, ভয়েতে
পাইয়ে তাণ কৱে জয়খনী । দাস অকিঞ্চন আশ,
নাশ মম তব পাশ, তবে সে বিশ্বে যশ প্ৰকাশ
তাৰিণী ॥

—::+::—

রাঃ যিঝিট তাল আড়া

অজ্ঞান ভাৰেতে দিনতো গোল বহিয়ে ম। চৰমে
কি হবে শিৰে । বিষয়ে মগন, সে কেৱল বিভুল,
ছুর্গে নাহয় চেজন, মায়। কুহকে ছুলিয়ে ॥

মানস তামস অতি, কুরসাত্তিলাবে কৃতি, না
চিহ্নেরে জনন মরণ দেখিয়ে । প্রভাব কক্ষণা শুণে প্র-
সন্ধা হইবে দীনে; অকিঞ্চনে আহি ছুর্গে স্তোনদা
হইয়ে ॥

— :- :- —

রাঃ বেহাগ ভাল তিওট ॥

আহবে নাচে কার কামিনী, অতি ভীমা পদ্মস্তরে
কাঁপিছে ধূরণী । বিকট অট্টহাস, প্রকাশ সৌন্দারিনী,
যোব বারি বাহ বৰণী ॥

করে ধরে অসি, রিপু রাশি, অনাবাসে নাশি
আসিতামর দর হারিণী । শ্যামা ক্রিয়াভেদে নানা
রূপ ধূর, হৱ ঘূরণী, নাকর বঞ্চিত অকিঞ্চন ভূব তুরণী ॥

— :- :- —

রাঃ কানড়া ভাল তিওট ॥

জলদ বৰণী কেরে বামা ঘন ছহকার রূবে দম্ভজ
সংহারে । বাগ করছয শিরাসি শোভয় অনা ভয়
বরে রিপু শুশ্মালে শ্বীগুণ ভালে বিশাল রূপ ধরে ॥

কেরে লোলবসনা, বিকট দশনা, ঝুধিরাশনে
নিরুত মগনা বিবসনা অতি ভূষণী, দেখে রূপ তয়ে
জু লিহরে ॥

অকিঞ্চনে এই কহে, অজ্ঞময়ী জয়ী হবে, সময়ে
অপর জানিবে কৃগা বিভরিবে বসে যমাস্তরে ॥

— :- :- —

ରାଃ ବାଗେଶ୍ବୀ ତାଳ ତେଜୋଲା ॥

ବିବସନୀ କେବେ ବାମା, ନରଜମଧର ବରଣୀ ଶ୍ୟାମା ।
କରାଳ ବଦନୀ ରିପୁ ଭରକର ନାଦିନୀ, ବିଶାଳ ନୟନୀ କି
ତୌମା ॥

ଆପାଦ ଅସ୍ଥିତ କେଶୀ, ସମରେ ଉଚ୍ଛବ ବେଶୀ,
ସବଶିବ ଉତ୍ସନ୍ନ ନୃତ୍ୟାତି ଅବିରାମା ॥

ବ୍ରଙ୍ଗମଯୀ କାଳୀରୂପା, କୁଳ ଅକିଞ୍ଚନେ କୃପା, ନି-
ଶ୍ଵରେ ଅନୁନ୍ତ ଶ୍ରୀ ଧାରୀ ॥

—:***:—

ରାଃ ତାଳ ତିଣ୍ଡଟ ॥

କି ଶୋତା ଗହିଯମର୍ଦ୍ଦିନୀ ଗୋ ତେରି ତ୍ରିଭୁବନ ଜନ
ଆମନ୍ଦିତ ମନ ପୁମକେ କରେ ଜୟଧନୀ । ମଧ୍ୟ ତୁରେ,
ନାନାବିଧ ଆୟୁଧ ମାଜେ, କଟିତେ କିଳିନୀ ॥

ଶିଖ ଶଶୀ ତାଳେ, ଟାଟର କୁଞ୍ଜଲେ ମନିତେ ଝୁ-
ବେଶୀ । ପତ୍ରଧାନ ବିଚିତ୍ର ବସନ, ଅତି ଝାଶୋଭନ, ଅ-
ଞ୍ଜଳେ ଦୋଳେ ଗଜମୁକ୍ତାର ଶ୍ରେଣୀ ॥ ଅକୁଳ ରଜନୀ କର
ଶୋଭିତ ଚରଣ ନଥ ଅକିଞ୍ଚନ ତ୍ବାକ୍ରିତରୁଣେ ତରଣୀ ॥

—:***:—

ରାଃ , ଏକତାଳୀ ॥

ଆହି ଏ ପାପାଜେ, ଅମୃତମଯୀ ଗଜେ, ତ୍ରିଧାରୀ
ତରଜେ, ତିଲୋକ ପାବନୀ । ଅସୀମୀ ଗହିମା ଭବ, ଜାନି
ଶିରେ ଧରେନ ଭବ, ଗୋବିନ୍ଦ ଚରଣୋଭବ, ହରି ପ୍ରଦାରିନୀ ॥
ସ୍ପର୍ଶେ ଭବ ନୀର କଣୀ, ମୁକ୍ତ ସଗର ମନ୍ଦନୀ, ଭକ୍ତି

তাবে ভজে ষেসে লভেনা কি জানি। দীন হীন
অকিঞ্চনে, চরমে রাখো চরণে ভোগবতী অলকানন্দ
সন্দাকিনী ॥

—:♦♦:—

ৰাঃ সিঙ্গু তাল মধ্যমান ॥

হৃধাসিঙ্গুমাঘে মণিদ্বীপে হৃষক পরিষ্ঠে
চিঙ্গায়ী চিঙ্গায়ী পুরূষাসনী। শিবাকাঁড় মঞ্চপরে,
পঞ্চম শিব পর্যাকে বিহরে, কাঁড় বাম। নিকুণ্মা ত্রঙ্গ
সন্দাতনী ॥

ঘেই পদ নিরস্তর, সেবে বিধি হরিহর, হৃষাস্তু
নৱ আরো কত দেবখনি মুনি। কিঞ্চিং মহিমাঞ্চলে,
অকিঞ্চনে ককণাদানে, পূরো মনের কামন। কামদা
কামকুণ্ডিনী ॥

—:♦♦♦:—

ৰাঃ ইমন কেদার। তাল মধ্যমান ॥

কে রুণে বিগলিত কেশী, নবীন বয়সী করে নৱ-
শির অংগি, কে। শবের উপরে বাস, তিমির করেছে
নাশ, হয়েছে ঘেন প্রকাশ, কতশত শরদের শশী ॥

অকিঞ্চনে কয়, এ বাম। মানবী নয়, মোর মনে
এই জয়, হবে বুঝি হতের মহিষী, কে ॥

—:+:—

ৰাঃ আড়ান। তাল আড়া ॥

ম। হৃষকরজিনী, শৈলজত। সপত্নী, শক্তি শির

ବାସିନୀ, ଶକ୍ତି ସମାଜନୀ । ଅରେଶ୍ଵରୀ ଶୁଦ୍ଧଧନୀ ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ର-
ଦାସିନୀ । ଶମନ ଶାସନାକ୍ଷରୀ ଅଥଶାଲିନୀ ॥

ଏହି ସାଧ ଆଛେ ମନେ ଶୁନପୋ ଜୈଶାନୀ, ଚରମେ
ଶବ୍ଦୀରେ ଯେନ ମଜ୍ଜାନେ ଶ୍ରୀ, ଗଙ୍ଗାଭାରାୟଳ ବ୍ରଜ ନାମ
ଅନିବାରେ, ଯୋଗାସିନେ ଏ ଅକିଞ୍ଚନ ଭ୍ୟାଜିତେହେ ପ୍ରାଣୀ ॥

— : × × : —

ରାଃ ଲୁମ ଯିବୁଟ ଭାଃ ଏକତାଲା ।

ବୁନ୍ଦରଜିଣୀ, ତରମ ତରଜିଣୀ ଶ୍ରୀମା ହର ମହୋହିନୀ
ଓକେ ତିମ ତଜିଣୀ ॥

ଭାକିନୀ ଯୋଗିନୀ ସବ, ଉଦ୍‌ଦୃ ହହ ଡବ, କରେ ଧରି
ଯୋଗାର ଶୁଦ୍ଧା ହୟେ ମଜିଣୀ ॥ ୧

ଅକୃତ ଲୀଲା ତୋମାର, କି ହେତୁ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ଧର, ବ୍ୟାପି
ଜାନ ହଜେ ପର ଜିଂମରୀ ଉମଜିନୀ ॥

ଭବ ଭକ୍ତ ଦୃଢ଼ ଅତି, ନା ଜାନି ମ । ଜଡ଼ମତି, ଅକିଞ୍ଚ-
ନେର ପ୍ରତି ହେ କରନା ପାଜିନୀ ॥ ୨

ଇତି ଶ୍ରୀଭାଣୀ ବିଷୟକ ଗୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

— : * * * : —

ପଞ୍ଚମ ଥିଣ୍ଡ ।

— * * * : —

ଦେଉରାନ ମହାଶୟ ରଚିତ ।

— * * * : —

କୁଷଙ୍ଗ ବିସ୍ୱଳକ୍ଷ ଗୀତ ।

— * * * : —

ରାଃ ବୈରବୀ ତାଲ ଆଡ଼ା ॥

କରହେ କଳୁଗାମୟ କୁମତି ଜାନେ ଅତି ଗତି ବିଛୀନେ
ଦେହି ମତି ଶ୍ରୀଚରଣେ ହେ ନାରୀଯଣ ॥

ଆଇଚନା ହୁଏ ତେଲେ, କାଲ ଗେଲ ବୁଝେ, କିମେ
ହୁବେ ଶାସ୍ତ୍ର ଦୁରକ୍ଷ କାଳାକ୍ଷ ଭୟାଧୂନା । କୁଷଙ୍ଗ କୁପାମୟ ସର୍ପ,
ବେଦ ପୁରାଣେ ପ୍ରକାଶ, ଦାସ ଅକିଞ୍ଚନେ ଆଶ, ଶେଷ ତ୍ରାସ
ବିନାଶ କରନା ॥

— + : —

ରାଃ ବୈରବୀ ତାଲ ଜମ ॥

ମନ୍ତ୍ର ଚକ୍ରଲ ମନ ମମ ବଳ ହୟ ନା । କେମନେ ତରିବେ
ତବେ ବାରେକ ଚିକ୍ଷରନା ॥

ମାୟାତେ ମୋହିଭାଯସ୍ତ, ନିଭାକ କୁବାସନା, ଭାବ୍ରି
ଭାବେ ଶାସ୍ତ୍ର ଦୁରକ୍ଷ କାଲେ ଭ୍ରାବେ ନା । କାଳଗତ କାଳାଗତ,
ହଜେ । ହତ, ଘୁରଣୀ, ଅକିଞ୍ଚନ ମନ ଶାସ୍ତ୍ର କୁଷ କି
କରିବେ ନା ॥

— * * * : —

ରାଃ ଈତରବୀ ତାମ' ଠେକା ॥

ଭରିବେ ସଦି ରେ ଭବ ହୁକୁର ପାଥାର, ଡାକ ଝୁଖେ
ତରି ହରି ତରି ଅନିବାରେ ॥

ନାରୀଯଣ ଜନନ୍ଦିନ, ଶ୍ରୀମଧୁର୍ମଦିନ, କୁଳ ଶ୍ରୀନନ୍ଦନଙ୍କମ
ବିନେ କେ ଜୀବେ ଉଦ୍‌ଧାରେ ॥

କାଳ ଖୋଯାଇଯେ, କାଳ ନିକଟେ ହେଲିଯେ ଭାଗେ,
ଅକିଞ୍ଚନ ମନ କୁଳପଦ କର ସାର ରେ ॥

—॥୩୩୩॥—

ରାଃ ସରଫରମା ତାଳ ଆଡ଼ା ॥

ସଥି ଏକି ରୂପ ଦେଖି ଭୁଲିଲ ଆଁଥି, ସଥିହେ
ହରେ ମନ ଆମାର । ଯୁବତୀ ମୋହନ ଛଲେ, ଦାଁଡ଼ାଯେ ନୀପ
ମୁଲେ, ଟତା ଦେଖି କୁଳ କି ରହେ ଆମାର ॥

ଅକିଞ୍ଚନେ ଭାବେ, ଏତାବେର ଭାବ କେବ ପାବେ,
ରୀଧା ଶ୍ୟାମ ପ୍ରେ ପାରାବାର ଅପାର ॥

—॥୩୩୩॥—

ରାଃ ସରଫରମା ତାଳ ପଞ୍ଚମ ଶୋଯାରି ॥

ବାଧାବଜ୍ଞାତ ଚରଣେ ରେ ମନ ଧୀକ ନିଯତ ଗମନ ।
ସେ ପଦ କରିଲେ ଧ୍ୟାନ, ପାଇବେ ବିମଳ ଜ୍ଞାନ, ହବେ
ହୁକୁର ଭବେତେ ଜ୍ଞାନ, ହିତ କହେ ଅକିଞ୍ଚନ ॥

—;+;—

ରାଃ ସିଙ୍କୁ ଈତରବୀ ତାଳ ଜାନ ।

ଆରେ ଶୁଭମନ ହଜ ରାଜରେ ମଜୋକୁଳ ପଦାୟୁକ୍ତ ।

ମଦି ରବିଜ କରିବେ ତୁମି ବାଜ ରେ । ମେ ଚରଣ ଧୂନ ଶୁଣ,
ଆବଳ ନାମ ଡଟନ ମଜ ସଦୀ ତାଜ ଘୃହ କାଯରେ ॥

କହେ ଅକିଞ୍ଚନ, ଭଗିମେ ଅଶୁଭ ପୁନ, ଭରୁ ତୋ-
ମାର ନାହଯ ମନ ମାଜ ରେ ॥

— :* * * :—

ରାଃ ସିଙ୍କୁ ତୈରବୀ ତାଳ ଏକତାଳ ॥

ଭୁଲି ମିଛା ମାଯାତେ କରି ସଦୀ ଅମାରେ ସତନ ରେ ।
ତାଜି ଅମୂଳୀ ରତନ ହାରି ଚରଣ ଗାଧନ ରେ ॥

ହଞ୍ଜିଲ ମନ ମେହ ଜୀର୍ଣ୍ଣ, ଗାଧନେରି ବମ ଶୀର୍ଣ୍ଣ, କିମେ
ହୟ ଉତ୍ତ୍ରୀର୍ଣ୍ଣ, କାଳେ ତାବେ ଅକିଞ୍ଚନ ରେ ॥

— :* * * :—

ରାଃ ସିଙ୍କୁ ତୈରବ ତାଳ ଆଡ଼ ॥

ହରି ତବ ଚରଣ ମହିମେ କେବା ଆନେ । ବିଦୁନା-
କଣେ ବାଦ ନାହିଁ ସଥା ମିଳନେ ॥ ମେ ପଦେ ଉଚ୍ଚବ ବାରି,
ତିଲୋକ ପ୍ରବିତ୍ତ କରି, ସକଳ ପାତକୀ ନିଷ୍ଠାରଣେ ॥

ପଦ ଶୋଭେ ଗ୍ୟାନ୍ତବ ଶିରେ, କତ ପାତକୀ ଉ-
ଛାରେ, ସେପଦ କି ପାବେ ଅକିଞ୍ଚନେ ॥

— :* * * :—

ରାଃ ସିଙ୍କୁ ତାଳ ଟେକା ॥

ହରି ନାମ କୃତ୍ତବ୍ୟ ଡମେତେ ମଜାରେ ରମନୀ । କୃତ୍ତ
ବୀମା ଶୁଣେର ଆବଳେ ଶ୍ରୁତି ଥାକରେ ମଗନୀ ଥାକରେ
ମଗନୀ ମଗନୀ ॥

ନାନୀ କୃତ୍ତମ ରଚିତ, ମନ୍ଦରଜ ରୂପାମିତ, ଅଚୁତ ଚରଣେ

କର କରହେ ଅଜନ୍ମା ॥ ନବଷନ ଶ୍ୟାମ ରୂପର ରୂପ ହେରରେ
ନୟନା ହେରରେ ନୟନା ନୟନା ॥

ମମୋତ୍ତମାଙ୍ଗ ନିଯତ, ହରି ପଦେ ଥାକ ନତ, ଶିଖ
ତୟେ ମମ ମମ ପୁରୀ ଓ କାମନା । ଭବେରେ ଶୁଚିବେ ଅକି-
ଞ୍ଚନେର ଭବେର ସନ୍ଧାନୀ ସନ୍ଧାନୀ ॥

—：*#*：—

ରାଃ ସିଙ୍ଗୁ ତାଳ ଠେକା ॥

ଆମାରେ କତ ବାର ବାର କରହେ ବଞ୍ଚନା; ହେ କରନ୍ତା-
ମୟ ଏବାର କରହେ କରନ୍ତା ॥ ଭର୍ତ୍ତର ମନ୍ଦିରା, ତପନ ଭମୟ
ଭାଡ଼ନା, ଆରନ୍ତା କରି ଓ ସଟନ୍ତା ॥

ଅଦୌର୍ବ ସଂସ୍କତି* ହତି, † ଗତାୟାତେ ଆସ୍ତ ଅତି,
କାତର ହେଯେଛି ଅଧୂନା ସହେନାହେ । ଦେହି ଅବିମନା
ଅତି, ସ୍ଵପ୍ନରେ ଗୋଲୋକ ପତି ଏହି ଅକିଞ୍ଚନେର କାମନା ॥

—：+：—

ରାଃ ସିଙ୍ଗୁ ତାଳ ଏକତାଳା ॥

ହରି କରହେ ପୂରଣ ଅଭିଲାଷ ଏହି ଆମାର । ଶି-
ରୋମେ ଅଗାମେ ଶ୍ରଦ୍ଧି ଶୁଣେର ଶ୍ରବଣେ ଅଁଧି ଭବ ରୂପ
ସମା କରେ ଦୁରଶନ ॥

ତବାଜ୍ୟ କମଳେ କର, ଥାକେ ଯେନ ନିରସ୍ତର, ରୁମନା
ଅକୃଷ୍ଣ ନାମ କରଯେ ଡୁଟନ ॥

ଶେଷେ ଅଚୁଲୟ କାଳେ, ତୋମାର ପଦ ସଲିମେ
ଅକିଞ୍ଚନ ହରି ବଲେ ଡାଜେ ଏଜୀବନ ॥

রাঃ দেওলিরি তাল তিওট ॥

অবোধ্যামগরে, কিবা রত্ন সিংহাসনোপরে,
তাজ রাজেশ্বর রসুবুর বিভাজ কারে । সবীন জলদ বাগে
শোভে ছির সৌদায়িনী, শ্রীরাম মোহিনী বেশে সীতা
জনক নদিনী, তপ্তহেম বরণ সম্মুখ দক্ষিণেছত্র ধরে ॥

চামর বাজন ক্রিয়মান, ভরত শক্রয় জামুবান,
বিভীষণ রঞ্জীবাদি হিতপুরে । পুটাঙ্গলি হলুগান,
প্রেমানন্দেতে মগন, বশিষ্ঠাদি মুনিগণ, কবিছে অস্তি
বাচন; রচে অকিঞ্চন শ্রীরাম চরণ ভাবি আন্তরে ।

— :✿✿✿: —

রাঃ ক্ষয়জয়কী তাল একতামা ॥

অনন্ত মহিমা তব সীমা কেবা জানে অঙ্গুসদ!
অন্দ জানয় । সনকাদি নারদ, যদা ধ্যান করি পদ,
পূর্ণানন্দ হয়ে মগ্ন হরিশুণগানে ॥

তুষ্ট দমন, সর্বজন ত্রাণ কারণ, শুণাত্তীত
দেয়ে হওহে আঁকট অশুণে । কহে অকিঞ্চনে, কৃষ্ণচরণ
ভজন শুণে, নাহিবাদ বিধূণ অকৃণ মিসনে ॥

— :✿✿✿: —

রাঃ মেঘমজ্জার তাল আড়া ঠেকা !

আবিদ্যা ঘনে করিলে নিবিড় অজ্ঞকার, অহ-
বিতি মমেতি নামে গজ্জয়ে বারহার । আশাবাহু
অচে বহে অতিশ্রুণ দণ্ড; সশোক। কুরকবর্দ্ধে মোহ
বারি ধার ॥

পড়িয়ে দুর্ঘাগে হরি, অল্লদহ কিছু না হেরি,
দেখি কচিৎ যদোহয় চিত্তড়িৎ সঞ্চার । দুঃখ শোণিতে
মুক্তি, কভুজমে মোহোন্তি এ যন্ত্রণাকিঞ্চনে কৃষ্ণ দি ও
নাহে আর ॥

— : * * * : —

রাঃ আড়ান। তাল তিটে ॥

বিশ্বাস করিবে যাহাতে মন; নিরস্তর করবে
যতন, শেষে হবে বিড়ম্বন । দেহ স্থানী নয় পঞ্চামল
জল সম্মান সম্পদ নারয় নন, মজুষ চরণে অকিঞ্চন;
ভাসুপায়ী কেবল হরি আরাধন ॥

— : * * * : —

রাঃ আড়ান। তাল কাণ্ডালী ।

অচূত চরণ কর সারবে । যদি পাইবে নিষ্ঠার
ত্বাগন হইবে নিবার ॥ যাগ যজ্ঞ আদি, বিবিধ
পূজন বিধি; শ্রতি অৰ্তি পুরুণ প্রমাণ, তাহে হরি
সাধন প্রমাণ ওরে অকিঞ্চন নন করিবে যতন, কৃষ্ণ
পূজ যেন নাভুলিও আর নে ॥

— : * * : —

রাঃ সিঙ্গোড়। তাল জন ॥.

: ওহে দীনবন্ধু কুকুণ! সিঙ্গু হরি তার “আমায় ।
আনস আমস অতি, নিরত কুপথে গতি, আমার দে-
হেতে থাকি আমারে ভুলায় ॥

ପୈଡ଼େଛି ଭବ ସୋରେ, ସୁନ୍ଦରେ ଉକ୍ତାର ମୋରେ,
ତୋମ । ବିମେ ଅକିଞ୍ଚନେର କି ଆଛେ ଉପାତ୍ର ॥

— : — : —

ରାଃ ବାହାର ତାଳ ଏକତାଳ ॥

ଅଛୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଜଗତେର ଅଭିଷ୍ଠ ଯେମୋ ଆମାୟ ।
ତବେ ହବେ ନାମ ଶୁଣେ ହରି ମୀନେର ଉପାୟ ॥

ଯଦି ତବାଜ୍ୱି କମଳ ସାଧନ ବଳ କିଞ୍ଚିତ ଥାକିତ
ସଂକ୍ଷୟ, ତବେ ଛରସ୍ତ କୃତ୍ତବ୍ୟ ଭଟ ଜନିତ ସଙ୍କଟେ ନାହିଁ ହତ
ତୟ, ଅନ୍ତକୌଳେ ଅକିଞ୍ଚନ ମନ ନିଯୋଜିତ କରୁଛେ
ଅଭୟ ପାୟ ॥

— + : —

ରାଃ ବରସ୍ତ ତାଳ ଧାମାନ ॥

ଶ୍ରୀରାଧାବଜ୍ଞତ ଅନାଥବକ୍ତୁ କଳୁ କଳୁଣାହେ କଳୁ-
ମିଳୁ କାତର ଜନେ ॥

ବାଲ୍ୟାଦି ରୀବନକାଳ, କୁରମାଭୀଲାମେ ଗେମ ନି-
କଟ ହଇଲ ଶ୍ରୀ ଦିଶାଲ କାଳ, ଏଥନ ଭରମା କେବଳ,
ତବ ନାମେରୀ ବଳ, ଅକିଞ୍ଚନେରଙ୍କ ନଜିନାଙ୍କ ହରି ନୟନେ ॥

— + —

ରାଃ ଧାମାନ ତୀଲ ଆଡ଼ା ॥

ଜମିତ ତ୍ରିଭୁବନ ନଟବର ବେଶେ ହରେ ମନ । କିବାନ୍ତପ
ମସ୍ତନ, ତାହାତେ ପୀତ ବମନ, ମରୁକତ କାଞ୍ଚନେ ଜଡ଼ିତ
ହେଲ ॥

চরণে ছপ্তুর বাজে, খেজবজুকুশ সাজে, দীন
অকিঞ্চনের হৃদয় ধন ॥

—*#*#—

রাঃ থাম্ভাজ তাল আড়া ॥

একাগ্রচিন্ত হয়ে ভাব সদা নারায়ণ । তদেক
ইনষ্টিক হলে হবে কৃপাবলোকন ॥

ঝিকাস্তিকী ভক্তি বিনে; কি করে বহসাধনে,
মৃচ মনে গোবিন্দ চরণে মজ অকিঞ্চন ॥

—+—

রাঃ আড়ানা তাল আড়া ॥

শুন রাই তোমারে কই, আমি যদি নিদয় হই,
তবে কেন ছগ্নমুণি পদমন্দে লই ॥

হইলে কায়। দয়। হীন, তবে কি হই পরাদীন,
গোলোক ত্যজি ত্রাতে কেন নন্দের বাধা বই ॥

—*#*#—

ସତ୍ତ ଖଣ୍ଡ ।

ମହାଭାଗୀରଥୋହନ ରାଜେର
ପଦାବଳୀ ।

ରାଜୁ ଗୌରୀଗାନ୍ଧାର, ଅଃ ଏକତଳା ।

ରଣେ କେବେ କାମା ନିଧମନା । ଲାଜ ରାତଥେନା
ବସନ ରାତଥେନା ଧୀର ଗମନା ସୋତ ଦଶନା ॥
ଅଭି ବିବାଦିନୀ ଦେଖିତେ ରୁକ୍ଷନୀ ପଞ୍ଚ ଜିନି ଡିଲୋ-
ଚନୀ । ଗଜାୟ ଶୁଣ ଭକ୍ତତି ତୁଣ ଅକୁଣ ଖଣ ଲୋଳ
ରମନା ॥ ୧

ଚିକୁର ଗଲିତ ତିମିର ବିମିତ ନିଳିତ କାଳୋ ଫଣୀର
କୁଳା ପାଦପଙ୍ଗେ ମୁପୁର ବାଦ୍ୟ ରମୁ କରୁ ରବ ସାଯରେ
ଶନା ॥ ୨

— + —

ରାଃ ଗୌରି ଗାନ୍ଧାର ତାଃ ଆଡ଼ା ।
ନିଶ୍ଚତ୍ତ କି ହେଠେ ଏଲି ।

ଏମେ ରଣେର କଥା ନା ବଜିଲି ॥

କି ବଲିବ ମହାରାଜ ଦେଖି ନୟନ ଟିରଙ୍ଗ ଚୂଲି ।
ଏ ବଢ଼ ଆଶର୍ଯ୍ୟ କଥା କାଟା କୁଣ ବଲେ କାଳୀ ॥ ୩

ଚାରିମୁଖ ସହଶ୍ର ମୁଖ ସମେ କରେ କୁଭାଙ୍ଗଲି । ପୌଛ
ମୁଖ ପରାଜଳେ ପଡ଼େ ବସନ୍ତ ବାଜାର ଗାଲି ॥ ୨

-- + --

ରାଃ ଗୋରୀ ଗାଜାର ତାଃ ଏକତାଳୀ ।

ଦେଖିଲା ରମଣୀ ରଣେ ଆରଜ । ମେଘେର ବରଣ କାଳ
ଶୋଭିଛେ ଭାଲ ମମିନ ହୋଇଯେଛେ ସନ କାନ୍ଦମ୍ଭ ॥

ଭୀଯଣ ମଶନ ବସନ ହୀନ, ରଂପେର କିରୁଣେ ପ୍ରକାଶେ
ଦିନ, ତରୁ ଅବିନ ଉଦର ଜୀବ, ଅକୁଚପୀନ କରିର କୁଞ୍ଜ ॥ ୧

ବର୍କ୍ତୁ କୁଟିଲ ମର୍ମନ ଉର୍କ୍ଷ ଚରଣ ଚଲିତେ ବାରଣ ଗର୍ଜ *
କରିତେ ସୁନ୍ଦର ନାହିକ ସାଧା ହରିଲ ସୁନ୍ଦର ହେରିଯେ ଦର୍ଜ ॥ ୨

ଗୋରମୋହନ ହଇଲ ଧନ୍ଦ, କି ବଲ ଆଇଲେ କରିତେ ଦନ୍ଦ
ଘଟିଲ ମନ୍ଦ ଚରଣ ଦନ୍ଦ୍ୟ X ଶିରେତେ ସମ୍ବେଦ କେନବିଜୟ ॥ ୩

-- + --

ରାଃ ଗୋରୀ ଗାଜାର ତାଃ ଏକତାଳା ।

କେରେ ଏଲେ' କାମିନୀ । ରାମା ମେଘେର ବରଣ ଶଶୀର
କିରୁଣ କମଳ ଚରଣ ତ୍ରିନୟନୀ ॥

କଥିର ବାନିତ ଅସିତ ଅଳ୍ପ ହାସିତେ ଥେମିଛେ ତଡ଼ିତ
ମନ୍ଦ ସୁନ୍ଦର ଦନ୍ଦ କରିତେ କଳ୍ପ କି ଅମକ୍ୟ ହୟ ନା
ଆମି । ୧

ଅଭୁଜା ଅନ୍ଧରୀ ଯନ୍ତ୍ରାରୀ ଇନ୍ଦ୍ର ଧନ୍ଦ ତୁଣ ହେରି ଚଣ
ମାରି ଧଣ କରି ଦଶେ ଦଶେ କରିଛେ ଖନୀ ॥ ୨

* ଗର୍ଜ ଲିଙ୍ଗ, ପ୍ରାଣ, ବାହ୍ୟ ।

X ଦନ୍ଦ୍ୟ ସୁଗର୍ଜ ।

ଯକୁତୀ ତୁଳ୍ୟ ବିମଳ ଦସ୍ତ କୁଚପ୍ରବାଲ ବରଗବୀକ୍ଷ + କେଶ
ଖାକ୍ଷ ଦେଖ ଅଛୁ ବଡ଼ ଅସାକ୍ଷ ବିବାଦିନୀ । ୩

ଗୋରମୋହନ ବଲେ ତୁପତି କୁଳ ହୟେଛେ ତୋମାର
ସତି ଚାଓ ସଜିଶତି ବାମାର ପ୍ରତି କରହେ କୃତି କ୍ଷାକ୍ଷ
ମାନି ॥ ୪

— + —

ରାଃ ଥାମ୍ବାଜ ତାଃ ଏନତାମା ।

କାମିନୀ କେ ଆଇଲ ରୁଣେତ । ସାଗର ଉନୟ ସିନି
ଅଧାମୟ ବଦନ ଉନୟ ହଇଲ ॥

ହରି (୧) ଧିନି କଟି ନୟନ ୨ରି (୨) ଝପ ହେବି ଆକୁଳ
ହଇଲ ହରି, ରୁଣେ ବିନି ହରି (୩) ରିପୁକୁଳ ହେବି ହରି
ପ୍ରିତେ ହରି ବଗିଲ । ୧

ନାମ । ତିଜ ଫୁଲେ ଅମୂଲ୍ୟ ରୁତନ ଅଧର ମୁଦତି ବିଷ୍ଵେର
କିରଣ ଗୋରମୋହନ ଚୁଃଥେର ଭାଜନ ଚବଣେ ଜୀବନ ଝୁପିଲ ॥ ୨

— | —

ରାଃ ଖଟ ଟୈଭରବି ତାଃ ଜତ ।

ଏଥିମୋ କି ତ୍ରଞ୍ଜମୟୌ ହୟ ନାହି ଯା ତୋର ମନେର
ମତୋ । ଅକୁତି ଗଜ୍ଜାମେର ପ୍ରତି ସନ୍ଦାର ଆର ଦିବି
କଟୋ ॥

+ ବାକ୍ଷ ସମିତ ଗୁଗାରାନ ।

(୧) ହରି ମିଥ । (୨) ହରି ଶର୍ଯ୍ୟ । (୩) ହରି
ବିଲୁ ଇଶଚନ ।

আনুভু দিয়েছিলি মনিম বিষে ভূলীল কৰিলি
হিসাব কোৱে মেথো দেখি মা আমাৰ ছঃখেৰ বাকি
কতো ॥ ১

চুলাইয়ে ভবে আনিমি বিষষ্ঠ বিষ আওয়াইলি,
বিষেৰ কালাজ সমা কুলি দুর্গা বলে ভাকব কতো ॥ ২

— + —

ৱাঃ জুজলী রামপ্রসাদিষ্টুৱ ।

তাৎ একতামা ।

মা ঈৱলে কি নিজ্ঞাগত । চোৱে সিঙ্গ কেটেছে
সব লুটেছে কাঙ্গালৈৰ আৱ বিষ্ঠি কতো ॥
হয় জনে একজ হোয়ে মণিপুৱে প্ৰবেশিয়ে কাঙ্গী
পদ না ভাৰিতে দিয়ে মঙ্গলপথটা কৈমে হতো ॥ ১

— + —

ৱাঃ জলিত বিভাষ ।

তাৎ একতামা ।

কেৱে দিগম্বৱি দিগম্বৱ হৱ হনি পৱে । একি
অপৰাপ রূপেৰ সিঙ্গু অঙ্গীষ্মু শোভে শিৱে ॥
চপলা বিনি তিন নঞ্জনী চপলা বিনি দৰ শ্ৰেণী
চপলা বিনি শিখগামিনি চপলা রূপে আলো কৱে ॥ ১
অমিয়া কৰ চক্রে আৱ অমিয়া সম অৱ জল
তাৰ, অমিয়া বিনি পিক তাৰে গায় অমিয়া রূপে ঝঁ
ধাক্কেৰ ॥ ২

କେଶର ଘିନି ବିଜ୍ଞମ ଜ୍ଞାନୋ କେଶର ଘିନି କଙ୍କାଳୀ
କିଣ୍ଗେ, କେଶର ଘିନି ନାନ୍ଦ ସଥମୋ ଗୋରମୋହନ ହେରି
ହେରେ ॥ ୬

— + —

ତାଃ ପୁରୁଷି ତାଃ ଏକତାଳ ।

କେରେ ଶାନା ହୃଦୟର କାଳେ ଅପରା ବିଗଲିତ କାଳ
କେଶ ! ବସନ ରାତ୍ରେନୀ ତମ ରାତ୍ରେନୀ ରାତ୍ରେନୀ ଜୀ-
ଜେର ଜେଶ ॥

ଦିଗ୍ବୟାପ୍ତି ବେଶେ ନାଚିଯେ ଫିରେ ହାସିଯା ମନେର ତି-
ମିର ତରେ ହେବ ଅପରାପ ନା ଦେଖି କଥନେ ଭୁବନ ଯେ-
ହିମୀ ବେଶ ॥ ୧

—
ତାଃ ମଲିତ, ତାଃ ଏକତାଳ ।

ଆମରମୟୌ ହେବେଗୋ ଆମାୟ ନିରାମନ୍ତ କରୋ ନା ।
ଦୁଟୀ ଅଭୟ ଚରଣବିନୀ ଆମାର ମନ ଅନ୍ୟ କିଛୁ ଆନେ ନା ॥

ତବାନୀ ଭାବିଯେ, ଭବେ ଯାବ ଚଲେ, ଏହି ଛିଲ ମନେ
ବାସନା । ୨

ଭବେର ମାଦାରେ, ଭୁବାଲି ଆମାରେ, ସ୍ଵପନେ ଓ ଇତ୍ତା
ଜାନି ନା ॥ ୩

ଦିବା ଅହନ୍ତିଶି, ଦୁର୍ଗା ନାମେ ଭାସି, ଭୁବ ଦୁଃଖରାଶି
ଗେଲ ନା । ୪

ଆମି ଯଦି ମରି, ଓ ହରହୃଦୟି, ଦୁର୍ଗା ନାମ କେହ
ଲବେ ନା ॥ ୫

ଶାଂ ପୁରୁଷ, ତାଙ୍କ ଆଡ଼ା ।

ମୀଳବରଣ ଲଞ୍ଛାଦରୀ ବର ଅନାଯିବୀ ।

ଚପୁତୁଆ ଏକ ଜଟା ମନ୍ତ୍ରକ ମାଲିନୀ । ହ୍ୟାଙ୍କ ଚର୍କ
ପରିଧାନ । ଆଜାଚୁଲଞ୍ଚିନୀ ॥ ୧

ଗୋର ବଳେ ଭାବି ବସି ଦିବସ ରଜନୀ । ଅନ୍ତିମେତେ
ଶାଇ ସେନ ଚରଣ ଦୁଆନି ॥ ୨

—***—

ଶାଂ ଗାର୍ବା ଟୈଟରୁବି, ତାଃ ଅୟ ।

କି ବଜେକେ ଆହାରେ ଘନ ନିଛେ ସଂସାରେ ।

ସଙ୍କେର ମତ ଭୂମିବେ ତାରେ ସଂସାର ବଳ ଘରେ ॥

ଘରେ ଯେତେ କି କରିବେ ଘାବେ ଏଥନ ଘମେର ଘରେ ।
ଛନ୍ଦଯ ଘରେ ଦେଖେ ମାରେ ଚଲରେ ଘନ ମାରେର ଘରେ ॥

କି କାଜ କର ବଞ୍ଚି କରୁ, ସ୍ଵବଳ କର ଘନ ସୌଡାରେ ।

କିଛୁ କରୋ ବୀ ମୀ କର ରେମନ ସାର କର ଶ୍ୟାମୀ ଅନ୍ଧରିରେ ॥

ଗୋର ବଳେ ପାଗଳ ହଲେମ ଦେଖାର କାରଣ ପାଗଳିରେ ।
ମେ ପାଗଳୀ ପାଗଲେର ବସେ ପାଗଳ ହଲେ ଦେଖି ଡାରେ ॥

~~~~~

সপ্তম খণ্ড ।

—:***:—

ভুলসি দাস প্রভৃতির রচিত ।

হিন্দি ভজন ।

—:***:—

রাঃ থাম্বাজ তাঃ একতালঃ ।

তুয়া নাম জপত লোগ অগত মাত চণ্ডিকা তেওনি
শির মহেশ রাণী । আগমনিগমা ধাওত নেহি
পাওত মহিমা সমূহ ত্রজ্ঞানি গাওয়ে মুখ চারো
প্রতি বানী ॥

বিশ্঵বিচ প্রথট ভায়ো মহিষাসুর প্রবল বীর, কল্পিত
সব দেবগণ ত্রাস অধিক মানি । হা হা হা কর
ফুকার আওয়ে সকল হারে ঠাড় চৱণ শরণ রাখলোঁজে
মহারূপ্ত্রানি ॥ ১

আরতি ছুনি কগতনকে। চিত্ত জব কঙল “ভয়ে,
মহা ক্রোধ করি কবাল সিংহ রচপলানি ; চলি দেবী
গর্জি কে আই রণভূম বিচ উপটি ঝুপটি ইাক দেতা
মহা মুক্ত ঠানী ॥ ২

ধ্যাল ফাঁছ বাঁধে অল আওর গঁহেকের তিমুল নয়ন
ভাসুন্ধ ঘৰহি ভয়ো মারহি তহানী । অয় অয় জয় কর

କୁର ହବ ଝାଡ଼ିଆଯୋ ପୁଣ ରଣ୍ଟି ଜାନ ଦ୍ୱାସକେ ଭାବେ ।
ଆପନା ଅଧିନା ଜାନି ॥ ୩

— + —

ରାଃ ଥାନ୍ତାଜ ତାଃ ଏକତାଳ ।

ଲଟକି ଲଟକି ଚଲନ୍ତି ମୋହନ ଆଶ୍ୱୟେ ଭାବେ ।
ଏନ ଅଧରେ ମୁରଲି ମୁଖ ମୁଖ ବାଜେ ।

ଚକଳ କୁଣ୍ଡଳ ଚପଳ ଦୋଜନି ମୟୁର ମୁକୁଟ ଚଞ୍ଚ କମନୀ
ମୌଳି ହାସନୀ ଜିଯାକେ । ବହନୀ ମୋହନ ମୁରତି ରାଜେ ॥ ୧

ଅକଟି କୁଟିଳ କଞ୍ଚଳ ନୟନ ଅଧର ଅଙ୍ଗ ମୁଖ ବନ୍ଧନ
ଅତି ଗୟନ୍ତ ଚାକ ତିଳକ ଭାଲ ପରା ବିରାଜେ ॥ ୨

ଲହୁମନ ଦାସ ଶ୍ୟାମରପ ନଥଶିଥ ଶୋଭା ଅରୁପ ରଦୀକ
ଛୁପ ବନ୍ଦନ ନିରଥୀ କୋଟି ମଦନ ଲାଜେ ॥ ୩

— + —

ରାଃ ଥାନ୍ତାଜ ତାଃ ଏକତାଳ ।

ଅବତୋ ମନ ଲାଗା ରହ ଚରଣ ତୋମହାରେ ।

ଅଚୁ ଅଗନ୍ଧାଥ ପ୍ରୟାରେ ॥

ଅଶୁରାୟେ ଜନମ ଲିଯୋ ଗୋକୁଳ ସିଧାରେ ।

ବନ୍ଦୀବମ ବାସ ହୋଇଁ ପୁରିକେ ସିଧାରେ ॥ ୧

ହଂସୀବମ ବାସ ହୋଇଁ ପୁରିକେ ସିଧାରେ ।

ବୌଦ୍ଧରପ ବୟେଠ ରହେ ମିଳୁ କି କେନାରେ ॥ ୨

ଉଜଳ ଜୋତି ଭଗମଗାତ ଉଚ୍ଚ ନୀଚ ଭାବେ ।

ମାରକଣେ ଶିବ ଗଜା ଗଜୁଡ଼ ଅତ ଭାବେ ॥ ୩

ମାତ୍ର ବାଯ ନିରଥ ହୋ ଅଗନ୍ଧାଥ ପେଯାରେ ॥ ୪

ମାତ୍ର ବାଯ ନିରଥ ହୋ ଅଗନ୍ଧାଥ ପେଯାରେ ॥ ୫

রাঃ ঈ তাঃ ঈ ।

জীতা পতি শামচক্ষ বয়ুবর রম্ভুরাই ।

রসনা রস নামলেত সান্তন্কো দৱশ দেত বিহনিত
হৃথ চক্ষম্ব সুন্দর হৃথ দাই ।

মশন দমক চেওর চাল তায়ন বয়ন দৃগ বিশাল
ভক্তি ঘন অদন পায় নাশীকা সুহাই ॥

কেশরকো ভিলক ভাল মাঝুরবি প্রাতঃকাল শ্রবণ
কুণ্ড বালমনোত রতিপতি সবিশাই ।

গমমে সোহে মতিমাল তাতাগণ উক বিশাল মাঝু
গিরি সেখর উপর সুরসর চলি আই ॥

শ্যামরো জিভজ অঙ্গ কাছনিকট কাছনি থঙ্গ
মাঝুহ মায়াকি ছবি আপছি বনাই ।

সখা সহিত সরমুবতৌর দৈঠে রম্ভু বৎশবীর হৃথ
নিরথ তুলসি দাস চরণন রঞ্জ পাই ॥

— + —

রাঃ কিমুট তাঃ একভাল !

শকর মহাদেও দেও মেওত স্তুর যাকে ॥

তসম অঙ্গ শীস গঞ্জ বাহন বলি অতি প্রচণ্ড গৌরি
অরধঙ্গ ছন্দ রঞ্জ তঙ্গ ছাকে ॥ ১

জপটি লপটি জাতবাস উচ্ছেতনা মেরশচাল হৃথ
হাঁস চক্ষভাল দৃগ বিশাল কাকে ॥ ২

୧୧୦   ତୁଳମିଦାଗ ପ୍ରଭୃତିର ତଜନ ।

ପାତେ ନାହିଁ ପାର ଶେଷ ଧାତେ ଛୁରନର ଯୁମେସ ଗା-
ତ ଶୁଦ୍ଧଗଣ ଗଣେଶ ଆଦି ବ୍ରଙ୍ଗା ଥାକେ ॥ ୩

ଦିନନ ପର ଅତି ଦୟାଜୀ କରଲେ ଡମଳ୍କ ବିଶାମ ଦେଖ
ଅନ୍ତରୁତ ହାଲ ନୀଳକଟ୍ଟ ଆକେ ॥ ୪

ବରଣ ପ୍ରଣତ ତୁଳମୀ ଦାସ ଗୋରୀପତି ଚରଣ ଆଶ
ଏଯାହି ହୟିଭେକ କିଜୋ ଭକ୍ତିମନ୍ତ୍ର ତାକେ ॥ ୫

— + —

ରାଃ ଖଟ ତାଃ ଏକତାଜୀ ।

ଜୟ ଜୟ ଜଗଜମନୀ ଦେବୀ ଛୁରନର ଯୁନ ଅନ୍ତର ମେବୀ
ଭକ୍ତି ଯୁଦ୍ଧିଦାୟିନୀ ଭୟ ହୁଣି କାଲିକେ ॥ ୧

ବର୍ଷ ଚର୍ମ କର କୃପାଣ ମେଳ ଯଳ ଧୂକେ ବାନ ଧରିଲୀ ଧା-
ରିଣି ଦାନବ ଦଜନି ରଣ କରାଲିକେ ॥ ୨

ଜୟ ମହେ ଭାମିନି ଅନେକରୂପ ଗାମିନୀ ସମ୍ପତ୍ତ ଲୋଗ
ପାଲିନୀ ହିମଟିଶମ ବାଲୀକେ ॥ ୩

ବୁଦ୍ଧପତି ପଦ ପଦମ ପ୍ରେମ ଓଲିଦି ଚାହେ ଅଚଳ ନେମ
ଦେତ ହୋ ପ୍ରସମ୍ଭ ମାତଃ ପାତିତ ପାଲିକେ ॥ ୪

— + —

ରାଃ ଝିବୁଟ ତାଃ ଏକତାଜୀ ।

ଶ୍ରୀରାମ ରାମ ରାମ ରାମ ॥

ରାମ ନାମ ବେଦମୂଳ, ଏନ୍ଦ୍ରମା ମେହି ଆଓର ତୁଳ,
ନାଶର ଭଜନ ବିବିଧ ହୁଟେ ଭବାର୍ଗାମା ॥ ୧

ରାମ ନାମ ବିମଳ ଭୀରୁ ଶାସ୍ତନ ମଂସଙ୍ଗତିର ମଧ୍ୟ
ନିରମଳ ହରିଲ ପାଇଁରେ ନିଜ ଧୀରୀ ॥ ୨

ରାମ ନାମ କେନ୍ଦ୍ର କୁଳ ଶାସ୍ତନ ମନ ତୁମୋର ଚୁମ ପୌ-
ଷ୍ୟେ ରମ ବୁଲ ବୁଲ ଅମୃତ ଅଚୁପାମା ॥ ୩

ରାମ ମାମ ଦୈତ୍ୟକାର ଭୁଲୁସୀ ଦାସ ନମତାର ଦେଉସେ
ହବି ଭକ୍ତି ମାର ପଜ ପଲ ପ୍ରଗମା ॥ ୪

— + —.

ରାଃ ଖୁଣ୍ଡାଜ ତାଃ ଅମଦ ଏକତାଳୀ ।

ଛୋହି ସତ୍ତି ଡିଲିଥନି ଯୋ ରାମ ରାମ କହିଯେ,
ଆରାନ କୁଳ କହିଯେ ॥

ରାମ ନାମ କହତ ଅହତ ଦୁର୍କଳାନ ଅଧିକ ବାଢ଼ିତ କେ-
ଏଳ ଏକ ରାମ ନାମ ହିରମୟେ ଗାଇ ରହିଯେ ॥ ୧

ରାମ ରତ୍ନ ଅତି ଆନନ୍ଦ ନିରାଧିତ ଚରଣାରବିନ୍ଦ ପରମକ
ପରମକ ଚାଲ ଚାଲ ନିରାଧିତ ଛବି ରହିଯେ ॥ ୨

ମମତୀ ମଦ ମୋହ ତାଗ ଶାସ୍ତନ କୋ ସଜ୍ଜାଗ କେଓଳ
ଏକ ରାମ ମାମ ନିଜ ମନ୍ତ୍ର କହିଯେ ॥ ୩

ଶୁଲୁସୀ ହାଯ ଟୁକାଥୋର ଲାଗ ରହତ ତୋ ହାରିରେ
ଚୌଥଟ ପଟ ଖୋଲ ଦେବେ ଦରହନ ଅମ କାରିଯେ ॥ ୪

— + • —

ରାଃ ଗାରା ଟୈତ୍ରବି ତାଃ ଏକତାଳୀ ।

ରାମ ଚରଣାଚିତ ଲାଗୋରେ ଦେଇୟା ହୁବ ଅପରାଧ
କୁମା କର ହେଯଜୀ ॥

ଜାଣୁକ ପା ଓଯେ ଧ୍ୟାନ ବାତୀ ଓଯେ ସଂକଥୀ ଉପଦେଶ,
ତବ କଯଳା କି ମହାଲୀ ହୁଟେ ଜୟ ଆଗକରେ ପରବେହ ॥

ରାମଚରଣ ଇତ୍ୟାଦି ॥ ୧

ଈତମ ଈତନ କା । ଫୁକାରୋ ଈତମ ହୋକେ ବସଠୋ,
ପ୍ରେମନଗର ମେ ଡେଙ୍ଗା ମାରେ ରାମବାର ଯେ ବସଠୋ ॥

ରାମଚରଣ ଇତ୍ୟାଦି ॥ ୨

ଚିତ୍ତକୋଟିକେ ଘାଟମେ ଭଯେ ଶାନ୍ତନ କୋ ଭିଡ଼, ତୁ-
ଜୀ ଦାସ ଆଚୁତମନ ବଗଡେ କିଳକ ଲେତ ରହୁବୀର ॥

ରାମଚରଣ ଇତ୍ୟାଦି ॥ ୩

— + —

ରାଃ ଏ ତାଃ ଏ ।

ନାରୀଯଳ ନରସିଂହ ନରୋତ୍ତମ ପୁକବୋତ୍ତମ କୋ
ଧ୍ୟାନ ଧରୋ ଜୀ ॥

ଗିରିବର ଧାରେ ଯୁକୁଳ ଯୁକୁଳେ କଞ୍ଜଳକାଷ୍ଟ ଗୋଲୋକ
ବିହାରେ ଅନ୍ତଥ ବକ୍ଷ ଗୋବିନ୍ଦ ଜନାନ୍ଦିନ କେଶୀ ମର୍ଦିନ
କଂସ ହରୋ ଜୀ ॥ ୧

ରହୁପତି ରାମ ହରେନ୍ ସମୀତନ ମିନ କୁର୍ମ ବନାହ ଶ୍ରୀ-
ବାମନ ଦିନ ମହାତ୍ମୀ ରଃଥ ହାରଳ କାରଳ ଗୋପୀ ବଜ୍ରଭ
ବଂଶୀ କରୋଜୀ ॥ ୨

ଅପନ ପାଜ ଦୟାଲ ପୁରାତନ ନନ୍ଦନୁତ ବହୁ ଦୈଦବକି
ନନ୍ଦମ ତୁଳସୀ ଦାସ କର ଆଶ ଶ୍ରୀରାମ ପଦ ତାକେ ମନରଥ
ପୁରଣ କରୋଜୀ ॥ ୩

ঝাঁঁঝ ঝাঁঁঝ ।

থমকি চলত রায়চূরু বজিত পেঁরি জনীয়া ॥

কিন কিলারু চলত খাই; পড়ত ভূঘ লটপটায় ধাট
মাত গোদলেতে দশরথীকি রণীয়া ॥ ১

অঁচর রঞ্জ অঙ্গ ঝাঁঝ চুম্বত মুখ বারবার বিবিধ
উত্তি কর দুর্জার হৃবালত সৃষ্ট বচনিয়া ॥ ২

বিক্রমচৈ অধিক জলিত সৃষ্ট বোজন আয়ত করিব
মাসিক আতি ছত্রবিচ লটকনীয়া ॥ ৩

মেদক মেওয়া রশাস মগ্নামে সো লেহজাল তা ওর
নেও কুচির শ্যাম কাথন বুন্দাবনিয়া ॥ ৪

তুমসী সাস অতি আনন্দ নেৱথে মুগার বিশ্ব রঘু
বৰ সিমান কৈন মোচন ছৰি ঝনিঙ্গা ॥ ৫

— ৩ —

ঝাঁঁ ধট ঝাঁঁ একঢালা ।

শৈল রাজ নজিরি ঝুলি চকোর চল্লমী নরনাগ
বিবুদ বন্দি জয় জহুবালীকা ॥ ১

বিদ্যুপদ সংজ জাশী ঈশ্বীম পৱ বিভাদী ত্রিপৎ
গাশী পুণ্যরাসী পাপচালিকা ॥ ২

বিমল বিপুল বহশিবারি শীতমত্রয় তাপহারী ভব
ভয় বিভঙ্গ তর তরজমালীকা ॥ ৩

পুরজন পূজোপহার শোভিত শশী ধৰমধাৰ কঞ্জিম
ভৰ ভাৰ ভক্তি কল্প থালিকা ॥ ৪

ନିଜ ଡଟିବାସୀ ବିହଜ କଳଥଳ ଚର କୀଟ ପତଙ୍ଗ କୋଟ
ଜଟିଲ ତାପମ୍ ସବ ଶରମ ପାଲିକା ॥ ୫ ॥

ତୁମ୍ଭୀ ତବ ଭୀର ଭୀର ଭୁମିରତ ରୁଦ୍ଧବ୍ୟଶ ସୀଇ ଅଚଳ
ମତି ଦେହିମାତ ପତିତ ପାଲିକା ॥ ୬ ॥

—:—:—:—:—:—

ରାଃ ରାମକେବୀ ତାଃ କାଳି ।

ଅର ନାରାୟଣ ତ୍ରାପରାୟଣ ଶ୍ରୀପତି କମଳା କାନ୍ତଃ ।
ନାମ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ କାହାରେ ଶୈବ ନା ପାହୋ ଅନ୍ତଃ ॥ ୧ ॥

ଶିବ ଜନକାଦି ଆଦି ତ୍ରଞ୍ଚାଦିକ ନାରମ ଧ୍ୟାନ ଧରନ୍ତଃ ।
ରାମ ରୂପ ଧର ରାଷ୍ଟ୍ରମ ମାରେ କୁତକର୍ଣ୍ଣ ବଳବନ୍ତଃ ॥ ୨ ॥

ବାହୁଦେବ ପ୍ରଦେଶ କନମ ଲିଯେ । ହୋଇ ନାମ ଧର ଯତନୀଧଃ ।
କୁତକର୍ଣ୍ଣ ଧରେ ଅନୁର ସଂହାରେ କନମକୋ କେଶ ଗଢନ୍ତଃ ॥ ୩ ॥

ଜଗନ୍ନାଥ ଜଗମଗ ଚିତ୍ତାମନି ବୈଠରହେ ନେହି ଚିତ୍ତଃ ।
ଦଶମଜ୍ଞକଞ୍ଜ ଭ୍ୟଗବତ ଲାଓସେ ଅରଦାଳ ତଗବନ୍ତଃ ॥ ୪ ॥

—:—:—:—:—:—

ଅମ୍ବତ୍ର ଥଣ୍ଡ ।

—***—

ପଦ ସଂଗ୍ରହକାର କ୍ଳତ ନାଶବିଲୀ

ଏବଂ ଶୁବ ।

—***—

ରାଃ ରାମକେଲି ତାଃ କୟାଲି ।

ପ୍ରତାପି ଟହଲି ଶୁବ ।

ଦିନ ତାରିଣୀ ଦୁଃଖ ହାତିଣୀ ଆଜନୀ ପତିକୋକ୍ତାରିଣୀ
ତାରା । କାଳୀ କରାମିନୀ ନରଶିବ ମାତିନୀ ଶୁଷ୍ମାଜିନୀ
ସବ ସାରା ॥ १

ଶିଶ ମନୋରଞ୍ଜିନୀ ଭବ ଭଙ୍ଗିନୀ ଦଲିତାଞ୍ଜନି
ଶିଶ ଦାରା । ଶୁବନର ବ୍ରଦ୍ଧିନୀ ଗିରିବର ନ୍ରଦ୍ଧିନୀ ଶକ୍ତର
ଶୁଦ୍ଧ ବିହାରା ॥ २

ଜିଞ୍ଜମରୀ କମଳେ ଚିତ୍ତିନୀ ବିମଳେ କାଳାଞ୍ଚିକା କାଳ
ବାରା । ତାରର ସାମର ଦୀନ ନରାଧମେ ପାମର ଗତି ମତି
ହାରା ॥ ३

—+—

ରାଃ ପୁରବି ତାଃ ଏକତାମା ।

ରମନେ ରଟ୍ଟେ କାଳୀକେ । କାଳୀ ତ୍ରିଶୁନ୍ଦାହିନୀ
ତ୍ରିତାପ ହାରିଲୀ ତ୍ରିସୋକ ପାଲିକେ ॥

ବ୍ରଜାଶ୍ର ବିଧାତି ଯାବିଦ୍ଵି ଗୋଯତି ଶିଶୁ ଶଶଧର ଭା
ଲିକେ । ଲୋକ ରମନୀ କରାଲ ସଦନି ନୂହୁ ମାଲୀକେ ॥ ୧

କାଳୀ ଛାଡ଼ା କଥା ତ୍ୟାଗରେ ଅର୍ଥରେ ଅର ଗିରିବର ବା
ଲୀକେ । ଯାଦବେର ମାର ଭବେ ତରିବାର କାମୀ କରାଲିକେ ॥ ୨

—*—*—*

ରାଃ ପରଞ୍ଜବାଚାର ତାଃ ଏକତାମା ।

କାଳୀ କାଲୀ କାଲୀ ବଟ୍ଟେ । ତ୍ୟାଜି ହବାମନ
ଭର୍ଜୋ ସବାମନ ଶମନ ନିକଟ୍ଟେ ॥

ଜନନୀ ଜାଠରେ କଟୋରେର ଶେଷ ବାବେ ୧ ଏସେ ପେଣି
କତ କ୍ଲେଶ, ସବ କାମୀ କାଲୀ ଲହ ଉପଦେଶ ଧାବେ ଦେ
ସଙ୍କଟ୍ଟେ ॥ ୩

ଅଜପାର ଶେଷ ହେବେ ଆଜି କାଲି ଭୟେ କଥାମେ
ନା ବଲିଲି କାଲୀ ଜୀବନ କାହନ କାଚମୂଳେ ବିକାଳୀ
ଶଟାଲି ହୁଏଟ୍ଟେ ॥ ୪

ଯାଦବ ଯଥନ ହେବିରେ ପତନ ଜନନୀ ଜାଠରେ ତଥନି ଶିଯନ
ଆବାର ଜନମ ଆବାର ମରଣ ଗତାୟାତ କଟୋରେ ॥ ୫

—*—*—*

ରାଃ ବାଗେଷ୍ଵରି ବାହାର ତାଃ ଏକତାଳା ।

କାଲୀ କାଲୀ କାଲୀ ବନ୍ଦ ।

ଭବପାର ହଇବାର ନାହିଁ ଆର ସମ୍ମଳ ॥

କାଲୀ ନାମ ମନ୍ତ୍ର ଅପ କର କର ଆର କୋନ ଶ୍ତପ କରେ
ବାନା କରୋ । ପୁରିତେ ପୁରିତେ ଯଦି ସାଧ କର ଏଟେ
ଧରୋ କାଲୀ ନାମେର କଳ ॥ ୧

କାଲୀ ନାମାଚ୍ଛତ ପାନ କର ରଙ୍ଗେ କାଲୀନାମାକିତ କର
ଯେ ଅଞ୍ଜେ । ଆଖ ତାଙ୍ଗି କାଲୀ ନାମେର ସଙ୍ଗେ ଡାପିତ ଆଜ
କରୋ ଶୀତଳ ॥ ୨

କାମିଦୀମ କାଲୀ ସାଧିକ ସଙ୍ଗେ କାଳ କାଟୋ କାଲୀ
ନାମ ପ୍ରସଙ୍ଗେ । କାଲୀ ନାମେ ଥାନ ତୁଲିଯେ ରଙ୍ଗେ ବଗଳ
ବାଜାରେ କାଲୀପୁରେ ଚଳ ॥ ୩

— : * * * : —

ଶ୍ରୀହରିମଂକୀର୍ତ୍ତନ ।

— : * * * : —

ତାଳ ଧିମୀ ମଧ୍ୟମାନ ଠେକା ।
ମୁହାଡ଼ା ॥

ସମ କୃଷ୍ଣ କେଶର କଣ୍ଠରେ ହରେ ଈବକୁଣ୍ଡ ବାମନ ।
ଅଧୁକୈକେଠତାରେ ମୁହାଡ଼ରେ ଶ୍ରୀଧର ଅଧୁମୁଦନ ॥ ୧

୧ଏ କଲି, ତାଳ ଧିମୀ ଏକତାଳୀ ॥
କୀର୍ତ୍ତନେର ଛର ॥

ସମରେ ଅଯତି ଜୟ ବାଧାରମଣ ଶ୍ରୀବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ଘଣ୍ଡା
ଜୀବନ ଦାନବଙ୍କୁ ଦୌମ ଡାରଣ ଗୋବିନ୍ଦ । ଜୟ ଗୋବର୍ଜିନ ଧର
ଜନାର୍ଦନ, ଅଯତି ପଞ୍ଚପଞ୍ଚାଶଲୋଚନ, ଦାମୋଦର ମାଧ୍ୟବ
ତରି ମୁହୁର୍ଦ୍ଦ ॥ ୨

ଶ୍ରୀ ଶ୍ଵର ଅନ୍ନମ ଏକତାଳ ॥

ରମନୀ କେମୋ ଭୁଇ ରମ ନା ବୁବିଲି, କୃଷ୍ଣନାମାମୃତ
ରମ ନା ପିବିଲି; କରରେ କି କରୋ କୃଷ୍ଣ ନାନ କରୋ,
ପ୍ରେମାନନ୍ଦେ ଦେଓ କରାସୀ ॥

କୃଷ୍ଣ ନାମ କରୋ ଆବଣେ! ବନ୍ଧିମ ନଯନେ
ହେରରେ ନଯନ, ଚିନ୍ତାମଣି ପଦ ମରଶନେ ପଦ ଚିନ୍ତାମଣି
ଛୁମେ କରୋରେ ଗମନୋ ॥ ୩

ତାଳ ମଞ୍ଚକୋଷୀ ଏଇ କୁର ॥

ନିଦାନେର ମହୁଳ କେବଳ ଆରେ ମେଇ ଦୀନବଙ୍ଗୁ ହରି ।
ଓ ମେଇ ଦୀନବଙ୍ଗୁ ହରି ॥ ୪

ତାଳ ଜଳଦ ମୋଫୀ ॥

ତାରେ ଭୂଲନାରେ ମଦନମୋହନ ବଂଶୀବନ ଭବେର
କର୍ଣ୍ଣଧୀର । ଭବ ଭୟ ଥାକେନା ଶମନ ପମାଯ ନାମ ଆଗଣେ
ଯାଇ ॥

ଭଜନ ସାଧନ ଯତଇ ବନୋ କମଳ ଚରଣ ତାର ଏଇ ଚରଣ
ତରି ସାର କରରେ ପାଇବେ ଯେତେ ପାଇ ॥ ୫

ଅର୍ଥମ ମିଳ, ଧିମୀ ଠେକା ମଧ୍ୟମାନ ॥
ମଧୁକୈଠଭାରେ ମୁରାରେ ଶ୍ରୀଧର ମଧୁଚୂନ ଇତ୍ତାମି ॥

ଅଛ ସମାପ୍ତ ।

—***—

